

МОНГОЛ УЛСЫН ТЭРГҮҮН ШАДАР
САЙД БӨГӨӨД ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН САЙДЫН
ТУШААЛ

2026 оны 03 сарын 09 өдөр

Дугаар А/Н

Улаанбаатар хот

Стратеги төлөвлөгөө батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Төрийн албаны тухай хуулийн 53 дугаар зүйлийн 53.1 дэх заалт, Засгийн газрын 2020 оны 216 дугаар тогтоолоор баталсан “Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах, батлах, хэрэгжилтийг хангах журам”-ын 2.1, 2.2 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2026-2029 онд хэрэгжүүлэх стратеги төлөвлөгөө”-г хавсралтаар баталсугай.

2. Стратеги төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилт, арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлж, мөрдөж ажиллахыг нэгжийн дарга нарт үүрэг болгосугай.

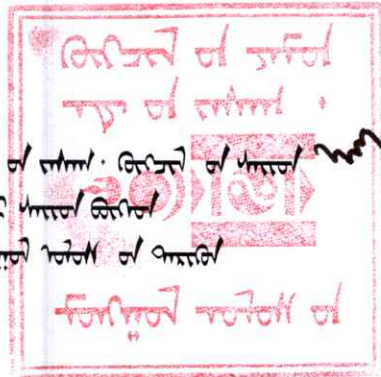
3. Стратеги төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар (С.Түвшинжаргал)-г даалгасугай.

4. Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан Эдийн засаг, хөгжлийн сайдын 2025 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн А/01 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ТЭРГҮҮН
ШАДАР САЙД БӨГӨӨД
ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН САЙД

Ж.ЭНХБАЯР

ଉତ୍କଳ ଉଚ୍ଚ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ଲିପି

୦୨ ଜୁଲାଇ ୧୯୫୯ - ଚାନ୍ଦିନୀ ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ କମିଶନର ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଲିପି
୧. ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ କମିଶନର ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଲିପି
୨. ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ କମିଶନର ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଲିପି
୩. ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ କମିଶନର ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଲିପି

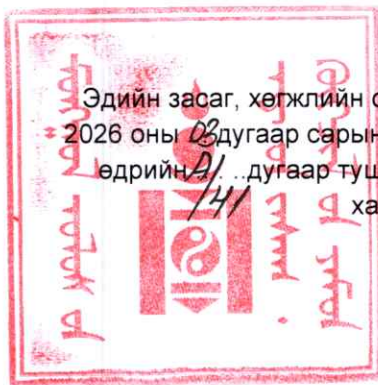
୧. ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ କମିଶନର ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଲିପି
୨. ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ କମିଶନର ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଲିପି
୩. ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ କମିଶନର ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଲିପି

ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ କମିଶନର ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଲିପି

ଉପସଭା ନିର୍ବାଚନ କମିଶନର ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଲିପି

ଉତ୍କଳ ଉଚ୍ଚ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଲିପି

ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМ

ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМНЫ СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ (2026-2029 он)

Улаанбаатар хот

2026 он

АГУУЛГА

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ.....	7
ХОЁР. МАНДАТЫН ШИНЖИЛГЭЭ	7
ГУРАВ.ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ	46
3.1. ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ:.....	46
3.2. ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО, ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ:.....	50
3.3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ:.....	52
3.4. ШИНЖЛЭХ УХААН, ТЕХНОЛОГИЙН БОДЛОГЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ:.....	54
3.5. ХУДАЛДАА, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ БОДЛОГЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ:	59
3.6. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН БОДЛОГЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ:	63
3.7.ТӨР, ХУВИЙН ХЭВШЛИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ:	67
3.8. БИЗНЕС ОРЧНЫ БОДЛОГЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ:.....	68
3.9. ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ:.....	70
ДӨРӨВ. АЛСЫН ХАРАА.....	96
ТАВ. ЭРХЭМ ЗОРИЛГО	96
ЗУРГАА.СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ.....	97
ДОЛОО. СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТЫГ ХЭМЖИХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ЗАМ	100
НАЙМ. СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО БА САЛБАР, БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЦИЙН УЯЛДАА.....	116
8.1. ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМНЫ БҮТЭЦ.....	116

8.2. ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧИЙН ХАРЬЯА БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЭЦ.....	117
ЕС. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТӨСӨВ, ЭХ ҮҮСВЭРЭЭР	118
ХАВСРАЛТ 1.	132
ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМНЫ ЭРХЛЭХ АСУУДЛЫН ХҮРЭЭНД ХАМААРАХ БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГТ ТУССАН АРГА ХЭМЖЭЭ	132
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2024-2028 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР-ИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ТУССАН АРГА ХЭМЖЭЭ	132
ХАВСРАЛТ 2.	139
МОНГОЛ УЛСЫГ 2026-2030 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ТАВАН ЖИЛИЙН ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛД ТУССАН АРГА ХЭМЖЭЭ/ Үндсэн хариуцагч/	139
МОНГОЛ УЛСЫГ 2026-2030 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ТАВАН ЖИЛИЙН ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛД ТУССАН АРГА ХЭМЖЭЭ/ хамтран хариуцагч/	143
МОНГОЛ УЛСЫН 2026-2030 ОНЫ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР	147
ХАВСРАЛТ 3.	149
Монгол Улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөөнд туссан арга хэмжээ	149
ХАВСРАЛТ 4.	153
Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд	153
туссан үндсэн болон хамтран хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	153

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1. Мандатын шинжилгээний хүснэгт.....	7
Хүснэгт 2. Чиг үүрэг.....	20
Хүснэгт 3. Эдийн засгийн өсөлтийн бүтэц,хувь	53
Хүснэгт 4. Экспортын бүтэц (Технологийн агууламжийн хувиар)	56
Хүснэгт 5. Экспортын бүтээгдэхүүний бүтэц, хувиар, 2025 он.....	60
Хүснэгт 6. Монгол Улс нэгдэн орсон/байгуулсан гадаад худалдаатай холбоотой хэлэлцээрүүд	61
Хүснэгт 7. Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын салбарын үзүүлэлт (сая ам.доллар)	65
Хүснэгт 8. Орчны шинжилгээ.....	71
Хүснэгт 9. Салбарын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлт.....	72
Хүснэгт 10. "Монгол Улсыг хөгжүүлэх 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл" хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний шалгуур үзүүлэлт, хүрэх түвшин.....	72
Хүснэгт 11. Оролцогчдын шинжилгээ	73
Хүснэгт 12. Нутгийн захиргааны байгууллагуудтай хамтран ажилласан байдал.....	73
Хүснэгт 13. Олон улсын байгууллагуудтай хамтран ажилласан байдал.....	73
Хүснэгт 14. Холбогдогч талуудын оролцоо.....	74
Хүснэгт 15. Санхүүгийн нөөц, батлагдсан төсөв, сая төгрөгөөр	75
Хүснэгт 16. Давхардсан чиг үүрэг бүхий төрийн захиргааны төв байгууллагууд.....	75
Хүснэгт 17. Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт, хувиар.....	76
Хүснэгт 18. Эдийн засаг, хөгжлийн яамны чиг үүрэг, захиргааны эрх хэмжээний ангиллаар	87
Хүснэгт 19. Стратегийн зорилтыг хэмжих шалгуур үзүүлэлт, хэрэгжүүлэх арга зам.....	100

Зургийн жагсаалт

Зураг 1. Албан хаагчдын насны судалгаа	47
Зураг 2. Яамны албан хаагчдын боловсролын зэргийн судалгаа.....	48
Зураг 3. Яамны албан хаагчдын мэргэжлийн судалгаа	48
Зураг 4. Нэг сая хүн амд ногдох эрдэм шинжилгээний ажилтны тоо /2024 оны байдлаар/.....	55
Зураг 5. Шинжлэх ухааны салбарын санхүүжилт /тэрбум төгрөг, ДНБ-д эзлэх хувиар/.....	57
Зураг 6. Гадаад худалдаа /жилээр, тэрбум ам. доллар/	59
Зураг 7. Гадаад худалдааны гол түнш орнууд, улсаар, 2025 он	60
Зураг 8. Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын орох урсгал (тэрбум ам.доллар).....	64
Зураг 9. Хувийн хэвшилд бий болсон нэмэгдэл өртгийн ДНБ-д эзлэх хувь	68
Зураг 10. Эдийн засаг, хөгжлийн яамны үйл ажиллагаанд холбогдогч талууд	74

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

Энэхүү стратеги төлөвлөгөөг Монгол Улсын яамны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсэг, Төрийн албаны тухай хуулийн 53 дугаар зүйлийн 53.1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 216 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах, батлах, хэрэгжилтийг хангах журам”-ын 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргын 2020 оны 100 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан “Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах аргачлал”, “Стратеги төлөвлөгөөний загвар”-ыг баримтлан боловсруулсан.

Засгийн газрын 2025 оны 06 дугаар сарын 25-ны өдрийн 07 дугаар тогтоолоор Эдийн засаг, хөгжлийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр, зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаар шинэчлэн батлагдсантай холбогдуулан ерөнхий чиг үүрэг болох хөгжлийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт, макро эдийн засгийн бодлого, шинжлэх ухаан, технологийн бодлого, төлөвлөлт, худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны бодлого, хөрөнгө оруулалтын бодлого, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл, төрийн захиргааны манлайлал, хүний нөөцийн бодлого, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ түүний хэрэгжилтийг хангах хүрээнд стратеги төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулах шаардлага үүссэн.

Иймд “Эдийн засаг, хөгжлийн яам (2026-2029 он)-ны стратеги төлөвлөгөө”-г шинэчлэн боловсруулав.

Стратеги төлөвлөгөөнд Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдын эрхлэх асуудалд хамаарах 9 чиг үүргийн хүрээнд 9 зорилт, 63 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгасан болно.

ХОЁР. МАНДАТЫН ШИНЖИЛГЭЭ

Мандат нь тухайн салбарын хуулиар олгогдсон чиг үүрэг, эрх хэмжээний хүрээнд салбарын үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж байгаа 42 хуулиас тухайн салбарт мөрдөгдөж буй 18, нийтлэг мөрдөгдөж буй 24 хууль туссан байна. Дараах хүснэгтээр харуулав.

Хүснэгт 1. Мандатын шинжилгээний хүснэгт

Салбарын үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж байгаа хуулийн тоо			42	
Үүнээс:	Хуулийн тоо -18	1	Монгол Улсын Үндсэн хууль	
		2	Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хууль	
		3	Монгол Улсын яамны эрх зүйн байдлын тухай хууль	
		4	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль	
		5	Шинжлэх ухаан, технологийн тухай хууль	

		6	Шинжлэх ухааны академийн эрх зүйн байдлын тухай хууль	
		7	Инновацын тухай хууль	
		8	Технологи дамжуулах тухай хууль	
		9	Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль	
		10	Төсвийн тухай хууль	
		11	Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль	
		12	Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль	
		13	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль	
		14	Олон улсын гэрээний тухай хууль	
		15	Өрийн удирдлагын тухай хууль	
		16	Гадаадын иргэний эрхзүйн байдлын тухай хууль	
		17	Зөвшөөрлийн тухай хууль	
		18	Оюуны өмчийн тухай хууль	
		Нийтлэг мөрддөг хуулийн тоо-24	19	Төрийн албаны тухай хууль
			20	Үндэсний аюулгүй байдлын тухай хууль
			21	Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль
			22	Мэдээллийн ил тод байдал ба мэдээлэл авах эрхийн тухай хууль
			23	Төрийн болон албаны нууцын тухай хууль
	24		Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль	
	25		Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль	
	26		Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль	
	27		Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль	
	28		Шилэн дансны тухай хууль	
	29		Хөдөлмөрийн тухай хууль	
	30		Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хууль	
	31		Авлигын эсрэг хууль	

		32	Захиргааны ерөнхий хууль
		33	Байгууллагын нууцын тухай
		34	Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай
		35	Төрөөс олгох урамшууллаас эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэл суутган төлөх тухай
		36	Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай /шинэчилсэн найруулга/
		37	Цахим гарын үсгийн тухай /шинэчилсэн найруулга/
		38	Кибер аюулгүй байдлын тухай
		39	Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай /Шинэчилсэн найруулга/
		40	Засгийн газрын тусгай сангийн тухай /шинэчилсэн найруулга/
		41	Татварын ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга/
		42	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай
		43	Засгийн газар дахь хяналтын тухай хууль
		44	Холбогдох бусад хуулиуд

Ерөнхий чиг үүрэг 1. Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын нэгдсэн бодлого, уялдаагаар хангах, улсын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангуулах.

Үндсэн чиг үүрэг	Дэд чиг үүрэг	Хамтран хэрэгжүүлэх
Үндсэн чиг үүрэг 1.1. Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын уялдааг ханган боловсруулах, хүн амын нутагшилт, суурьшлын ерөнхий төлөвлөлтийг хийх, хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах, нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслийг хуульд заасан зарчим, шаардлагыг баримтлан боловсруулах; Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн талаар баримтлах чиглэлийг тодорхойлж улс, бүс, орон нутаг, салбар хооронд нэгтгэн зохион байгуулах, уялдааг хангах, арга зүйн зөвлөгөө өгөх; Нийгмийн тогтвортой хөгжлийн бодлогыг тодорхойлж, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах; Хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлогыг	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, төрийн захиргааны төв, төрийн захиргааны болон орон нутгийн байгууллагууд, Олон улсын байгууллага, эрдэм шинжилгээ, судалгааны байгууллага, хувийн хэвшлүүд болон их, дээд сургууль, мэргэжлийн холбоод, төрийн бус байгууллага, иргэд

	<p>тодорхойлж, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг удирдлага, мэргэжил, арга зүйгээр хангах;</p>	
	<p>Олон улсын хөгжлийн туршлага, чиг хандлагыг судалж, өөрийн орны онцлогт тохирсон хөгжлийн загвар боловсруулах, нэвтрүүлэх;</p>	
	<p>Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, мэдээллийг эргэлтэд оруулах;</p>	
	<p>Улсын төсвийн төсөл Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэх асуудлаар зөвшөөрөл өгөх;</p>	
	<p>Эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэл болон эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэлт нөхцөл байдлыг тодорхойлох хүрээнд салбаруудын мэдээллийн бааз суурийг бэхжүүлж, бодлогын дэмжлэг үзүүлж ажиллах;</p>	
	<p>Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн чиглэлээр судалгаа шинжилгээ хийх мэргэшсэн, чадварлаг хүний нөөцийг бэлтгэх, чадавхжуулах ажлыг зохион байгуулах;</p>	
	<p>Аймаг, нийслэл, хотыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр болон жилийн төлөвлөгөө боловсруулахад мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, санал өгөх;</p>	
	<p>Хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай технологи судлах, нутагшуулах, хөгжүүлэлтийг дэмжих;</p>	
	<p>Салбаруудын хөгжлийн бодлогыг орон зайн судалгаанд суурилан тодорхойлох, орон зайн</p>	

	төлөвлөлтийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлэх;	
	Эдийн засгийн эрх чөлөө, өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах зорилгоор судалгаа, шинжилгээнд үндэслэн бодлогын нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангах.	

Ерөнхий чиг үүрэг 2. Макро эдийн засгийн судалгаа, шинжилгээнд суурилсан бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн ирээдүйн төсөөлөл, төлөвлөлт хийх.

Үндсэн чиг үүрэг 2.1. Макро эдийн засгийн нөхцөл байдалд судалгаа, дүн шинжилгээ хийж, эдийн засгийн үр ашгийг нэмэгдүүлж, тогтвортой өсөлтийг хангах бодлогын чиглэлийг тодорхойлох, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл, төлөвлөлт хийх, эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлох, эрсдэлийг бууруулах хариу арга хэмжээний санал, төлөвлөгөө боловсруулах;	Макро эдийн засгийн судалгааг хийж, эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлох;	Төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн байгууллагууд, Монгол банк, Үндэсний статистикийн хороо Төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн холбоод, их, дээд сургуулиуд, холбогдох судалгаа, шинжилгээний байгууллага, хүрээлэнгүүд
	Эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах бодлогыг тодорхойлох, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл хийх;	
	Эдийн засгийн нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж, эдийн засагт тулгарч болзошгүй гадаад, дотоод эрсдэлийг тодорхойлох	
	Улсын эдийн засаг, нийгмийн тогтвортой хөгжлийг хангах бодлогын шийдвэр гаргалтад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор судалгааг хөгжүүлэхэд нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангах;	
	Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг хуульд заасан зарчим, шаардлагыг баримтлан боловсруулах, олон нийтээр хэлэлцүүлэх;	

Ерөнхий чиг үүрэг 3. Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох.

Үндсэн чиг үүрэг 3.1. Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа,	Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох;	Төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн байгууллагууд,
--	---	---

<p>хөгжүүлэлт, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн чиглэлээр урт, дунд хугацааны бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, эрх зүйн баримт бичиг боловсруулах, батлуулах, түүнд нийцсэн төсвийн хэрэгцээний шинжилгээ хийх, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулах;</p>	<p>Эрдэм шинжилгээний байгууллагуудтай хамтран ажиллах, шинжлэх ухааны судалгааны төслийн буцалтгүй тусламж, санхүүжилтийг удирдах;</p> <p>Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй, хүртээмжтэй хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох;</p> <p>Шинжлэх ухааны судалгаа, дэвшилтэт технологи, инновацыг эдийн засгийн тэргүүлэх салбаруудад нэвтрүүлэхэд бүх талын дэмжлэг үзүүлэх замаар аж ахуйн нэгжүүдийн тогтвортой өсөлтийг дэмжих бодлого боловсруулах, зохицуулах.</p>	<p>Монгол банк, Үндэсний статистикийн хороо, Шинжлэх ухааны академи, холбогдох төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн холбоод, их, дээд сургуулиуд, холбогдох судалгаа, шинжилгээний байгууллага, хүрээлэнгүүд, Оюуны Өмчийн газар</p>
---	---	--

Ерөнхий чиг үүрэг 4. Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлэх төсөл хөтөлбөрүүдийг тодорхойлох, тохиролцох.

<p>Үндсэн чиг үүрэг 4.1. Худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагаа болон гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, байгуулах, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p> <p>Үндсэн чиг үүрэг 4.2. Эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, нэгдсэн</p>	<p>Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, хамтын ажиллагааны нэгдсэн бодлого боловсруулах, төлөвлөх, зохицуулах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, байгуулах, хамтжан ажиллах, хэрэгжилтийн үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээ авах;</p> <p>Худалдаа, эдийн засаг, санхүүгийн асуудлаар түнш орон, олон улсын болон бүс нутгийн банк, санхүү, эдийн засгийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээ авч салбар хоорондын уялдааг хангах;</p>	<p>Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн байгууллагууд, эрдэм шинжилгээ, судалгааны байгууллага, хувийн хэвшлүүд болон их, дээд сургууль, мэргэжлийн холбоод, төрийн бус байгууллага, иргэд, ОУБ, хөрөнгө оруулагчид болон бусад байгууллага</p>
--	--	--

<p>бодлого боловсруулах, төлөвлөх, зохицуулах, түнш орон, олон улсын болон бүс нутгийн банк, санхүү, эдийн засгийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, яамны гадаад харилцааны асуудлыг эрхлэн гүйцэтгэх;</p>	<p>Худалдаанд тулгарч буй саад хүндрэлийг багасгаж, хөнгөвчлөхөд чиглэсэн бодлогыг тодорхойлон, импортыг орлох салбарыг дэмжих, экспортын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, гадаад худалдааны тэнцлийг сайжруулахад чиглэсэн худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар ханган, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>	
	<p>Эдийн засаг, худалдааны чиглэлээр байгуулсан олон талт болон хоёр талт гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийг үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээ өвч, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах;</p>	
	<p>Эдийн засгийн коридорын төсөл хөтөлбөрүүдийг тохиролцох, хэрэгжилтэд хяналт тавих.</p>	

Ерөнхий чиг үүрэг 5. Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, ногоон санхүүжилтийг дэмжих,.

<p>Үндсэн чиг үүрэг 5.1. Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөрөнгө оруулалт, татах, дэмжих, хамгаалах, ногоон санхүүжилтийг дэмжих.</p>	<p>Хөрөнгө оруулалт, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл, ногоон санхүүжилт татах таатай орчныг бүрдүүлэх, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах;</p>	<p>Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн байгууллагууд, Олон улсын байгууллага, гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчид, төр, хувийн хэвшил, төрийн бус байгууллага, төслийн нэгж, харьяа байгууллагууд</p>
	<p>Хөрөнгө оруулалтын тухай, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль тогтоомж болон хөрөнгө оруулалтын олон улсын гэрээний хэрэгжилтийг хангуулах, тэдгээрийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах, хөрөнгө оруулалтын олон улсын гэрээ байгуулах асуудлаар санал боловсруулах;</p>	

	<p>Хөгжлийн бодлогын баримт бичигтэй гадаадын зээл, тусламжийн санхүүжилтээр шинээр хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийн хүрээнд хийх арга хэмжээг уялдуулах, төслийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээг оролцогч талуудын хамт тодорхойлох, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг эцэслэн тохирч байгуулахад дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллах;</p>	
<p>Үндсэн чиг үүрэг 5.2. Хөрөнгө оруулалтын хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, хяналт тавих, хөрөнгө оруулалтын бодлого, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хөрөнгө оруулалтын орчныг сурталчлах, хөрөнгө оруулалтыг татах, хөгжлийн төслүүдэд гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтыг татах үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтын талаарх эрх зүйн орчин, дотоод зах зээлийн таатай нөхцөлийг хөрөнгө оруулагчид сурталчлах, хөгжлийн төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах ажлыг уялдуулан зохион байгуулах, хөрөнгө оруулалтын бодлоготой уялдуулж төслийн санхүүжилтийн төлөвлөлт, эдийн засаг, санхүүгийн үр ашгийн шинжилгээ хийх, бэлэн байдал хангагдсан төслүүдийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох арга хэмжээг уялдуулан зохион байгуулах;</p>	<p>Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах, тогтворжуулах гэрчилгээ олгох, гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээдэд уул уурхай, эсхүл банк, санхүү, эсхүл хэвлэл мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарт үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор Монгол Улсын хуулийн этгээдийн нийт гаргасан хувьцааны 33 буюу түүнээс дээш хувийг эзэмших зөвшөөрөл олгох асуудлыг судалж, шийдвэрлэх, үйл ажиллагаанд хяналт тавих;</p> <p>Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, хөгжлийн төсөл, арга хэмжээний саналыг хүлээн авч, үнэлэх, сонгох, эрэмбэлэх, хянан баталгаажуулах, техник, эдийн засгийн урьдчилсан судалгаа, техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл хийлгэх, бэлэн байдлыг хангуулах ажлыг уялдуулан зохион байгуулах;</p> <p>Бэлэн байдал хангагдсан улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, үйлдвэржилт, дэд бүтэц, хөгжлийн төслүүдийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн нэгдсэн бодлого тодорхойлох; Хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, төслийн оролцогч талуудтай хамтран</p>	

	ажиллаж зохион байгуулах; Хөгжлийн төслүүдийн хэрэгжилтэд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх, төслийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх, зөвлөмж гаргах болон эрсдэлийн удирдлага, зохицуулалтаар хангах;	
Үндсэн чиг үүрэг 5.3. Ногоон санхүүжилтийн эх үүсвэр татах арга хэмжээ, ногоон эдийн засаг, тогтвортой санхүүжилтийн бодлогыг салбарын яамтай уялдуулан боловсруулах, судалгаа шинжилгээ хийх, хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, эх үүсвэр татах нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулах, санхүүжүүлэх төсөл хөтөлбөрийг тодорхойлох, санхүүжүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих цогц арга хэмжээг зохион байгуулах;	Ногоон санхүүжилтийн бодлогыг тодорхойлох, холбогдох хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, ногоон санхүүжилт татах цогц арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх, ногоон төсөл хөтөлбөрүүдийг бойжуулах, тодорхойлох, хэрэгжилтэд хяналт тавих;	
Ерөнхий чиг үүрэг-6. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, Төр, хувийн хэвшлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжиларга зүйн зөвлөгөө өгөх.		
Үндсэн чиг үүрэг 6.1. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, Төр, хувийн хэвшлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх.	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэх төслийн урьдчилсан үнэлгээг хянан баталгаажуулах, төслийг хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгах, төслийн бүрэн шинжилгээг хянах, дүгнэх, төслийн сонгон шалгаруулалт болон түншлэлийн гэрээ байгуулах ажлыг зохион байгуулах; Түншлэлийн гэрээний биелэлтэд хяналт тавих, түншлэлээр хэрэгжсэн төслийг төрийн болон орон нутгийн өмчид шилжүүлэх, бүртгэх арга хэмжээг удирдан зохион байгуулах; Үр дүнтэй тогтвортой түншлэлийн орчныг бэхжүүлэх, бий болгох, түншлэлийг хөгжүүлэх, түншлэлийн төсөлтэй	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн байгууллагууд, Олон улсын байгууллага, гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчид, төр, хувийн хэвшил, төрийн бус байгууллага, төслийн нэгж, харьяа байгууллагууд

	<p>холбогдуулан мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх;</p> <p>Түншлэлийн хууль тогтоомж, түншлэлийн төслийн хэрэгжилт, гэрээний биелэлтийн талаарх жилийн тайланг боловсруулж, Засгийн газарт жил бүр танилцуулах;</p> <p>Хувийн хэвшлийн түншлэгчийг болон зөвлөх үйлчилгээг сонгон шалгаруулах журам, жишиг баримт бичгийг боловсруулах, түншлэлийн гэрээ байгуулах журам, гэрээний стандарт загвар, гэрээний иж бүрдэл баримт бичгийг боловсруулах, төслийн хэрэгжилт, санхүүжилт, зохион байгуулалт, тайлагналт болон хяналт тавих журмыг боловсруулах;</p> <p>Нэгжийн эрхлэх чиг үүргийн хүрээний асуудлаар Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төвийн үйл ажиллагааг бодлогоор зохицуулах, чиглүүлэх, хяналт тавих.</p>	
<p>Ерөнхий чиг үүрэг-7. Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах;</p>		
<p>Үндсэн чиг үүрэг 7.1. Салбаруудын үр ашиг, бүтээмжийг хязгаарлагч хүчин зүйлсийн судалгаа хийх, бизнесийн орчныг дэмжих, учирч буй хүндрэлийг бууруулах, өмчийн эрхийг хамгаалахад чиглэсэн бодлого зохицуулалт хийх, хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоодтой хамтран ажиллах, тэдний санал гомдлыг хүлээн авах мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, холбогдох төрийн байгууллагуудад</p>	<p>Аж үйлдвэрийн төлөвлөлтийн бодлогыг орон зайн судалгаанд суурилан тодорхойлох, орон зайн төлөвлөлтийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлэх;</p> <p>Эдийн засгийн салбаруудын үр ашиг, бүтээмжийг хязгаарлагч хүчин зүйлсийн судалгаа хийж, салбаруудын шинэчлэл, бүтцийн өөрчлөлт, либералчлахын бодлогыг тодорхойлж, холбогдох байгууллагууд, тэдгээрийн шалгуур үзүүлэлтүүдтэй хамтатган үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>	<p>Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн байгууллагууд, Олон улсын байгууллага, гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчид, төр, хувийн хэвшил, төрийн бус байгууллага, төслийн нэгж, харьяа байгууллагууд, аж ахуйн нэгж</p>

<p>санал боловсруулах, жижиг, дунд болон гарааны бизнесийг дэмжих, бойжуулах, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулахад дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэсэн олон талт, бодитой арга хэмжээг хэрэгжүүлэх;</p>	<p>Хувийн хэвшлийн тогтвортой үйл ажиллагаа явуулахад төрийн оролцоог багасгах үндсэн чиглэлийн бодлого боловсруулах, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах, бизнес эрхлэх таатай орчныг бий болгоход чиглэсэн арга хэмжээг тодорхойлох, зохицуулалтыг сайжруулах арга хэмжээг уялдуулан зохион байгуулах;</p>	
	<p>Жижиг, дунд болон гарааны бизнесийг дэмжих бодлого, тогтолцоог хөгжүүлж, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах;</p>	

Ерөнхий чиг үүрэг-8. Яамны хэмжээнд өөрчлөлтийн удирдлагын үр нөлөөтэй арга барил, туршлага нэвтрүүлэх, төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг бий болгох, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх.

<p>Үндсэн чиг үүрэг-8.1. Яамны үйл ажиллагааг нэгтгэн төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавьж, тайлагнах, хууль тогтоомж, шийдвэрийн биелэлтийг нэгтгэн гаргах ажлыг зохион байгуулах, тайлагнах, аппаратын дотоод ажлыг эрхлэх, сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга болон яамны аппаратад шийдвэр боловсруулан гаргах, хэрэгжүүлэхэд эрх зүйн болон дотоод үйлчилгээ үзүүлэх, шаардлагатай мэдээлэл, зөвлөгөө, дэмжлэгээр хангах, албан хаагчдыг мэргэшүүлэх сургалтыг зохион байгуулах, тэдний үйл ажиллагаа, мэргэшлийн түвшнийг үнэлж дүгнэх, албан хаагчдыг авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг нь хангах, салбарын үйл ажиллагааг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд сурталчлах, иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавих, байгууллагын санхүүг эрхлэх;</p>	<p>Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгох, албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, чадавхыг дээшлүүлэх, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх;</p> <p>Иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавих;</p> <p>Эрхлэх асуудлын хүрээний хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрийн биелэлтийг хангах, яамны үйл ажиллагааг нэгтгэн төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавих;</p> <p>Яамны бодлого, үйл ажиллагааг нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулах, олон нийтийн харилцааг зохицуулах, үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангах;</p> <p>Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын үйл ажиллагааг чиг үүргийн хүрээнд удирдан чиглүүлэх.</p>	<p>Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, төрийн захиргааны төв байгууллагууд, бусад холбогдох байгууллага, яамны дотоод бүтэц, зохион байгуулалтын нэгжүүд, харьяа байгууллага, төрийн бус байгууллага, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл, агентлагууд болон бусад байгууллага</p>
<p>Үндсэн чиг үүрэг-8.2. Салбарын хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоход зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх, хууль тогтоомж, сайдын болон дээд шатны байгууллагаас</p>	<p>Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах, зохицуулах;</p>	

<p>ирүүлсэн шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохицуулах, хяналт тавих, салбарын хуулийн төсөл боловсруулах, хуулийн давхардал, хийдэл, зөрчлийг судалж арилгах, хууль тогтоомжийн уялдаа холбоог хангах, яамны үйл ажиллагааны хүрээнд сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын гаргах шийдвэр болон яамны зүгээс бусад байгууллагатай харилцах, гэрээ байгуулахад эрх зүйн үндэслэлийг хангуулах, шаардлагатай хууль, эрх зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл, дэмжлэгээр хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>	<p>Сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын шийдвэр болон яамнаас бусад байгууллагатай харилцах, гэрээ байгуулахад хууль, эрх зүйн үйлчилгээ үзүүлэх, шаардлагатай хууль, эрх зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл, дэмжлэг үзүүлэх;</p>	
<p>Үндсэн чиг үүрэг 8.3. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсөв боловсруулах, зарцуулах, төсвийн төслийг боловсруулах, батлуулах, хэрэгжилтийг зохицуулахад бүх талын дэмжлэг үзүүлэх, ерөнхийлөн захирагчийн болон яамны аппаратын санхүүгийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг хариуцан зохион байгуулах.</p>	<p>Салбарын бодлого, хөтөлбөр, стратегийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах санхүүгийн эх үүсвэрийг төлөвлөх, санхүү, хөрөнгийн удирдлага, зохицуулалт, төсөв, санхүүгийн мэдээллээр хангах, шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх, батлагдсан хөрөнгө оруулалтын болон урсгал зардлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэлийг хянах, үр дүнг тайлагнах;</p>	
<p>Ерөнхий чиг үүрэг-9. Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, дотоод аудит хийх.</p>		

<p>Үндсэн чиг үүрэг 9.1. Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, яамны үйл ажиллагаанд шууд хамаарах хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрийн биелэлт, улсын төсөв, гадаадын зээл, буцалтгүй тусламж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээгээр хэрэгжиж байгаа төсөл, хөтөлбөр, гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, дотоод аудит хийх, эрсдэлийн удирдлагаар хангах, зөвлөмж гаргах, биелэлтэд хяналт тавих, сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагууд болон яамны үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийж, үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх, ил тод, нээлттэй байдлыг хангах;</p>	<p>Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуульд заасан Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, дүгнэлт зөвлөмж гаргах;</p>	<p>Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, ЗГХХГ, төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн байгууллагууд, дотоод нэгжүүд, харьяа байгууллагууд</p>
---	---	---

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны чиг үүрэг

Хүснэгт 2. Чиг үүрэг

№	Үндсэн чиг үүрэг	Дэд чиг үүрэг	Хуулийн зүйл, заалт
<p>Ерөнхий чиг үүрэг 1. Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын нэгдсэн бодлого, уялдаагаар хангах, улсын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангуулах;</p>			
1.	<p>Үндсэн чиг үүрэг 1.1. Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслийг хуульд заасан зарчим, шаардлагын дагуу бүс нутаг, салбар хоорондын уялдааг ханган</p>	<p>-хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслийг хуульд заасан зарчим, шаардлагыг баримтлан боловсруулах;</p> <p>-хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн талаар баримтлах чиглэлийг тодорхойлж улс, бүс, орон нутаг, салбар</p>	<p>1.Үндсэн хуулийн 25 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7/ төрийн санхүү, зээл, албан татвар, мөнгөний бодлого, улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн бодлого, үндсэн чиглэлийг тодорхойлж, хөгжлийн болон үндэсний аюулгүй байдлын бодлогод нийцүүлэн боловсруулсан Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, улсын төсөв, түүний гүйцэтгэлийн тайланг батлах; Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт тогтвортой байна.</p> <p>2.Засгийн газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 5-ын 1 дэх хэсэг:</p>

<p>боловсруулах, хөгжлийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтийн талаар баримтлах чиглэл, нийгмийн хөгжлийн бодлого, хүний хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох</p>	<p>хооронд нэгтгэн зохион байгуулах, уялдааг хангах, арга зүйн зөвлөгөө өгөх;</p> <p>-нийгмийн тогтвортой хөгжлийн бодлогыг тодорхойлж, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах;</p> <p>-хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлогыг тодорхойлж, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг удирдлага, мэргэжил, арга зүйгээр хангах;</p> <p>-олон улсын хөгжлийн туршлага, чиг хандлагыг судалж, өөрийн орны онцлогт тохирсон хөгжлийн загвар боловсруулах, нэвтрүүлэх;</p> <p>-хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, мэдээллийг эргэлтэд оруулах;</p> <p>-улсын төсвийн төсөл Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэх асуудлаар зөвшөөрөл өгөх;</p>	<p>-хөгжлийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт;</p> <p>-хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлого;</p> <p>-хүн амын нутагшилт, суурьшлын ерөнхий төлөвлөлт;</p> <p>3.Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль,</p> <p>9.3.2.Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Хөгжлийн зорилтот хөтөлбөр, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний төслийг боловсруулж хуульд заасан хугацаанд Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх;</p> <p>9.3.6.хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн уялдаа холбоо, нийцлийг хангаж, давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилгах;</p> <p>9.3.7.хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг боловсруулах журам батлах;</p> <p>9.4.1.хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг улс, салбар, салбар хоорондын болон бүс болон орон нутгийн хэмжээнд нэгтгэн зохион байгуулж, нэгдсэн арга зүй, удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах;</p> <p>9.4.2.Засгийн газраас өгсөн чиглэлийн дагуу энэ хуулийн 4.1.4, 4.1.5, 4.1.6, 4.1.8, 4.1.12, 4.1.13-д заасан баримт бичгийн төслийг энэ хуульд заасан зарчим, шаардлагыг баримтлан боловсруулж, Засгийн газарт танилцуулах;</p> <p>9.4.3.... улсын төсвийн төсөл Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэх асуудлаар зөвшөөрөл өгөх;</p> <p>9.4.8.хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн мэргэшсэн, чадварлаг хүний нөөцийг бэлтгэх, чадавхжуулах;</p> <p>9.4.9.хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн бүртгэл хөтлөх журам, хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн улсын хэмжээний мэдээллийн нэгдсэн сангийн журам батлах;</p> <p>9.12.4.дэлхийн улс орнуудын туршлага, арга хөгжлийн чиг хандлагыг судалж өөрийн орны онцлогт тохирсон хөгжлийн загвар боловсруулах, нэвтрүүлэх;</p>
--	---	---

		<p>-эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэл болон эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэлт нөхцөл байдлыг тодорхойлох хүрээнд салбаруудын мэдээллийн бааз суурийг бэхжүүлж, бодлогын дэмжлэг үзүүлж ажиллах;</p> <p>-хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн чиглэлээр судалгаа шинжилгээ хийх мэргэшсэн, чадварлаг хүний нөөцийг бэлтгэх, чадавхжуулах ажлыг зохион байгуулах;</p> <p>-аймаг, нийслэл, хотыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл болон жилийн төлөвлөгөө боловсруулахад мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, санал өгөх;</p> <p>-хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай технологи судлах, нутагшуулах, хөгжүүлэлтийг дэмжих. - салбаруудын хөгжлийн бодлогыг орон зайн судалгаанд суурилан тодорхойлох, орон зайн төлөвлөлтийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлэх;</p>	<p>9.12.6.олон улсын хүлээн зөвшөөрөгдсөн хөгжлийн судалгааны байгууллагуудтай хамтын ажиллагаа тогтоох, үндэсний хэмжээнд бодлого, төлөвлөлтийн хүний нөөцийг сургах, чадавхжуулах, дэвшилтэт техник, технологи, багаж хэрэгсэл ашиглах, судалгаа шинжилгээний хамтарсан арга хэмжээ зохион байгуулах;</p> <p>22.1.Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг уялдуулан зохицуулах зорилгоор мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэж, эрхлэн хөтөлнө.</p> <p>22.2.Мэдээллийн нэгдсэн санд эрх бүхий байгууллагын баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, түүнтэй холбогдох тайлан, судалгаа, шинжилгээ, тооцоолол, дүгнэлт, зөвлөмжийг дэвшилтэт технологи ашиглан бүрдүүлнэ.</p> <p>22.3.Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн мэдээллийн нэгдсэн сан дахь мэдээлэл нь холбогдох эрх зүйн акт, тайлан, дүгнэлт, судалгаа, шинжилгээ, баримтаар баталгаажсан байна.</p> <p>22.5.Мэдээллийн нэгдсэн санг эрхлэн хөтлөх журмыг үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага баталж, мэдээллийн сангийн ангилалт, бүрдүүлэлт, бүртгэл, хадгалалт, хамгаалалт, программчлал, хөгжлийн загвар боловсруулалт, шинэчлэлийг хариуцан зохион байгуулна.</p> <p>4.Геодези, зураг зүйн тухай хууль:</p> <p>4.1.7.геодези, зураг зүйн мэдээллийн улсын нэгдсэн сан бүрдүүлэх.</p>
--	--	---	--

		<p>-Эдийн засгийн эрх чөлөө, өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах зорилгоор судалгаа, шинжилгээнд үндэслэн бодлогын нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангах.</p>		
--	--	--	--	--

Ерөнхий чиг үүрэг 2: Макро эдийн засгийн судалгаа, шинжилгээнд суурилсан бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн ирээдүйн төсөөлөл, төлөвлөлт хийх;

<p>2. Үндсэн чиг үүрэг-2.1. Макро эдийн засгийн нөхцөл байдал судалгаа, дүн шинжилгээ хийж, эдийн засгийн үр ашгийг нэмэгдүүлж, тогтвортой өсөлтийг хангах бодлогын чиглэлийг тодорхойлох, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл, төлөвлөлт хийх, эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлох, эрсдэлийг бууруулах хариу арга хэмжээний санал, төлөвлөгөө боловсруулах;</p>	<p>Макро эдийн засгийн судалгааг хийж, эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлох;</p> <p>Эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах бодлогыг тодорхойлох, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл гаргах;</p> <p>Эдийн засгийн нөхцөл байдал дүн шинжилгээ хийж, эдийн засагт тулгарч болзошгүй гадаад, дотоод эрсдэлийг тодорхойлох;</p> <p>-Эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах бодлогыг тодорхойлох, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл гаргах;</p> <p>-Улсын эдийн засаг, нийгмийн тогтвортой хөгжлийг хангах бодлогын шийдвэр гаргалтад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор судалгааг хөгжүүлэхэд нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангах;</p> <p>-Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг хуульд заасан зарчим, шаардлагыг баримтлан</p>	<p>5.Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хууль 20 дугаар зүйл 5.1 Монгол Улсын Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайд: макро эдийн засгийн бодлогын судалгаа, төлөвлөлт;</p> <p>6. Төсвийн тухай хууль:</p> <p>28.3.Үндэсний хөгжлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрт тусгах төсөл, арга хэмжээний тэргүүлэх ач холбогдол, хэрэгжүүлэх дарааллыг дараах зүйлийг харгалзан тогтооно:</p> <p>28.3.2.эдийн засгийн үр ашиг, хөрөнгө оруулалтын өгөөж;</p> <p>28.3.3.нийгмийн ач холбогдол;</p> <p>28.3.4.Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, тэргүүлэх чиглэл;</p> <p>32.2.Төсвийн төслийн танилцуулгад дараах зүйлийг тусгана:</p> <p>32.2.1.макро эдийн засгийн тухайн үеийн нөхцөл байдлын үнэлгээ, ирээдүйн чиг хандлагын төсөөлөл, тооцоо;</p> <p>32.2.2.макро эдийн засаг, төсвийн тогтвортой байдлыг хангах талаар Засгийн газраас тухайн жилд баримтлах бодлого, тэргүүлэх чиглэл, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх асуудлыг төсвийн төсөлд тусгасан байдал;</p> <p>7.Төсвийн тогтвортой байдлын хууль:</p> <p>12.1.Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэлд дараах үзүүлэлтийг тусгана:</p> <p>12.1.1.дотоодын нийт бүтээгдэхүүний бодит өсөлтийн хэмжээ;12.1.2.хэрэглээний үнийн өсөлтийн түвшин;</p> <p>12.1.3.нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогын доод хэмжээ;</p> <p>12.1.4.нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын дээд хэмжээ;</p> <p>12.1.5.нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл;</p> <p>12.1.6.нэгдсэн төсвийн суурь зарлагын дээд хэмжээ;</p> <p>12.1.7.нэгдсэн төсвийн суурь тэнцэл;</p> <p>12.1.8.Засгийн газрын өрийн нийт хэмжээ;</p> <p>12.1.9.Нийгмийн халамжийн тухай хуульд заасны дагуу төсвөөс хуваарилах зардлын дээд хэмжээ.12.3.Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл нь дараах агуулгатай байна: 12.3.3.макро эдийн засгийн тогтвортой байдалд төсвийн бодлогын нөлөөллийн талаар хийсэн дүн шинжилгээ;</p>
---	--	--

		<p>боловсруулах, олон нийтэд хэлэлцүүлэх;</p>	<p>12.3.4.өмнөх хоёр жилийн гүйцэтгэл, тухайн жилийн төсөвлөлт, дараагийн жилийн болон түүний дараах дараалсан хоёр жилийн төлөв байдлыг хамруулан тооцсон дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, хэрэглээний үнийн түвшин, мөнгөний бодлогын үндсэн үзүүлэлт, ажил эрхлэлт болон ажилгүйдлийн түвшин, төлбөрийн тэнцэл, гадаад худалдааны урсгал тэнцлийн талаарх макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүд;</p> <p>12.3.5.макро эдийн засгийн төлөв байдал, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн үзүүлэлтийг тооцоход хэрэглэсэн аргачлал, тооцооны үндэслэл;</p> <p>12.3.6.төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогоор тооцсон нэгдсэн төсвийн тэнцэл, улсын хөрөнгө оруулалт, төсвийн нийт орлого, зарлагыг багтаасан төсвийн гол үзүүлэлтүүд, тэдгээрийн төлөвлөгөөг гүйцэтгэл, үр дүнтэй нь харьцуулсан байдал;</p> <p>12.3.7.төсвийн болзошгүй өр төлбөр, түүний талаарх шинжилгээ;</p> <p>12.3.8.өмнөх 2 жилийн гүйцэтгэл, тухайн жилийн төсөвлөлт, дараагийн жилийн болон түүний дараах дараалсан хоёр жилийн төлөв байдлыг хамруулан тооцсон төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогын төлөвлөгөө болон түүний гүйцэтгэл, төсвийн нийт зарлагын хэмжээ, түүний өсөлт, төсвийн хөрөнгө оруулалтын хэмжээ, төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн зорилтот үзүүлэлт, түүний гүйцэтгэл, улсын өрийн нийт үлдэгдэл, авч ашиглах зээл, өрийн бичиг гаргалтын талаарх нэгдсэн төслийн үндсэн үзүүлэлтүүд;</p> <p>12.3.9.төсвийн төлөвлөлтийн төсвийн тусгай шаардлагад нийцсэн байдал, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлээр тавигдсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байдал.</p> <p>12.3.10.олон нийтийн хэлэлцүүлгийн үр дүнг тусгасан талаарх мэдээлэл.</p> <p>7.Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт түүний удирдлагын тухай хууль,</p> <p>9.4.Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын чиг үүрэг:</p> <p>9.4.3.макро эдийн засгийн бодлого болон</p>
--	--	---	---

			<p>хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудлыг салбар хооронд шууд удирдан зохион байгуулах бөгөөд улсын төсвийн төсөл Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэх асуудлаар зөвшөөрөл өгөх;</p>
--	--	--	--

Ерөнхий чиг үүрэг-3. Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох;

<p>3. Үндсэн чиг үүрэг 3.1. Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, хөгжүүлэлт, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн чиглэлээр урт, дунд хугацааны бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, эрх зүйн баримт бичиг боловсруулах, батлуулах, түүнд нийцсэн төсвийн хэрэгцээний шинжилгээ хийх, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулах;</p>	<p>-Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох; -Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй, хүртээмжтэй хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох; -Эрдэм шинжилгээний байгууллагуудтай хамтран ажиллах, шинжлэх ухааны судалгааны төслийн буцалтгүй тусламж, санхүүжилтийг удирдах; -Шинжлэх ухааны судалгаа, дэвшилтэт технологи, инновацыг эдийн засгийн тэргүүлэх салбаруудад нэвтрүүлэхэд бүх талын дэмжлэг үзүүлэх замаар аж ахуйн нэгжүүдийн тогтвортой өсөлтийг дэмжих бодлого боловсруулах, зохицуулах.</p>	<p>8. Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хууль 20 дугаар зүйл 5.1 Монгол Улсын Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайд:-шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт; -оюуны өмч, патент, зохиогчийн эрхийн асуудал; 9. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.2 дахь хэсэг; 38.2. 2/-т Засгийн газар нь шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үндсэн чиглэл, улсын төсөв, зээл, санхүүгийн төлөвлөгөөг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөж, гарсан шийдвэрийг биелүүлэх; 10. Шинжлэх ухаан, технологийн тухай хууль, 5.1. Шинжлэх ухаан технологи, инновацыг хөгжүүлэх бодлого, үйл ажиллагааг Хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуульд нийцүүлэн урт, дунд, богино хугацаагаар төлөвлөж, хэрэгжүүлнэ. 5.2.Шинжлэх ухаан, технологи, инновацыг хөгжүүлэх урт хугацааны зорилго, зорилтыг Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусган, хэрэгжүүлнэ. 5.3.Шинжлэх ухаан, технологи, инновацыг хөгжүүлэх урт хугацааны зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн шинжлэх ухаан, технологийн дунд хугацааны хөгжлийн бодлогыг Хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуульд заасан Шинжлэх ухаан, технологийн зорилтот хөтөлбөрт, таван жилийн зорилго, зорилт, арга хэмжээг Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлд, жил бүрийн зорилт, үйл ажиллагаа, төсөл, арга хэмжээг Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд тус тус тусган хэрэгжүүлнэ. 7.1.Аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал орон нутагт шинжлэх ухаан, технологийг хөгжүүлэх таван жилийн зорилго, зорилт, арга хэмжээг аймаг, нийслэл, хотыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлд, жилийн зорилт, үйл ажиллагаа, төсөл, арга хэмжээг аймаг, нийслэл, хотын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд тусган, хэрэгжүүлнэ.</p>
---	--	--

			<p>7.2. Аймаг, нийслэл, хотын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөг улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө, энэ хуулийн 10.1.3-т заасан шинжлэх ухаан, технологийн жилийн нарийвчилсан төлөвлөгөөтэй уялдуулан боловсруулна.</p> <p>10.1.1. шинжлэх ухаан, технологийн талаар төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичгийн төслийг боловсруулж батлуулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, нэгдсэн удирдлагаар хангах;</p> <p>10.1.4. үндэсний судалгаа хөгжүүлэлтийн төслийн хөрөнгө оруулалт, санхүүжилтийн хэмжээг тооцож, улсын төсөвт тусгуулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;</p> <p>12.3. Асуудал эрхэлсэн Засгийн гишүүн, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга энэ хуулийн 12.1-д заасан тогтоол, зөвлөмжийг холбогдох хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн болон төсвийн төсөлд тусган шийдвэрлүүлэх, эсхүл өөрийн бүрэн эрхийн хүрээнд асуудлыг шийдвэрлэн, хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.</p> <p>15.1.1. шинжлэх ухаан, технологийн талаарх хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг зохион байгуулж, биелэлтийг хангуулах;</p> <p>15.1.12.б. шинжлэх ухаан, технологийн статистик мэдээлэл, шалгуур үзүүлэлтийг дотоод, гадаадын шинжлэх ухаан, технологийн үйл ажиллагаа, судалгаа, хөгжүүлэлтийн үр дүнтэй харьцуулан судалж, дүн шинжилгээ хийх, шинжлэх ухаан, технологийн бодлогыг боловсруулан, хэрэгжүүлэхэд ашиглах;</p> <p>15.1.2. шинжлэх ухаан, технологийн талаар төрөөс баримтлах бодлого, тэргүүлэх чиглэлийн төслийг боловсруулах, хэрэгжүүлэх;</p> <p>15.1.27. шинжлэх ухаан, технологийн төслийн өртөг, зардлыг тодорхойлох, түүний зарцуулалтад санхүүгийн хяналт тавих журмыг батлах;</p> <p>11. Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль</p> <p>6.5.8. шинжлэх ухаан, технологийн зорилтот хөтөлбөр.</p> <p>12. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.2 дахь хэсэг; 38.2. 2/-т Засгийн газар нь шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үндсэн чиглэл,</p>
--	--	--	---

		<p>улсын төсөв, зээл, санхүүгийн төлөвлөгөөг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөж, гарсан шийдвэрийг биелүүлэх;</p> <p>13. Шинжлэх ухаан, технологийн тухай хууль,</p> <p>5.1. Шинжлэх ухаан технологи, инновацыг хөгжүүлэх бодлого, үйл ажиллагааг Хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуульд нийцүүлэн урт, дунд, богино хугацаагаар төлөвлөж, хэрэгжүүлнэ.</p> <p>5.3. Шинжлэх ухаан, технологи, инновацыг хөгжүүлэх урт хугацааны зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн шинжлэх ухаан, технологийн дунд хугацааны хөгжлийн бодлогыг Хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуульд заасан Шинжлэх ухаан, технологийн зорилтот хөтөлбөрт, таван жилийн зорилго, зорилт, арга хэмжээг Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлд, жил бүрийн зорилт, үйл ажиллагаа, төсөл, арга хэмжээг Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд тус тус тусган хэрэгжүүлнэ.</p> <p>15.1.1. шинжлэх ухаан, технологийн талаарх хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг зохион байгуулж, биелэлтийг хангуулах;</p> <p>15.1.2. шинжлэх ухаан, технологийн талаар төрөөс баримтлах бодлого, тэргүүлэх чиглэлийн төслийг боловсруулах, хэрэгжүүлэх;</p> <p>15.1.3. бус, орон нутагт шинжлэх ухаан, технологийг хөгжүүлэх асуудлаар энэ хуулийн 7.1-д заасан баримт бичгийн төсөлд саналаа хүргүүлэх;</p> <p>15.1.4. энэ хуулийн 5.3-т заасан бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийх;</p> <p>15.1.5. үндэсний шинжлэх ухаан, технологийн санг нэгдсэн бодлого, удирдлагаар хангах, жилийн тайлан, төлөвлөгөөг хэлэлцэх;</p> <p>15.1.6. үндэсний судалгаа хөгжүүлэлтийн төсөл, суурь болон хэрэглээний судалгаа, технологийн туршилт зүгшрүүлэлтийн ажлын чиглэл, санхүүжилтийг батлах;</p> <p>15.1.7. бусад төрийн захиргааны төв болон нутгийн захиргааны байгууллагыг шинжлэх ухаан, технологийн талаарх чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд мэргэжил, арга зүйн нэгдсэн удирдлагаар хангах;</p>
--	--	--

			<p>15.1.9.эрдэм шинжилгээний байгууллага болон судалгаа хөгжүүлэлтийн төслийг үнэлэх;</p> <p>15.1.13.төрийн өмчит эрдэм шинжилгээний байгууллагын удирдах албан тушаалтны ажлын байрны тодорхойлолтод тавигдах нийтлэг шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох;</p> <p>15.1.23.төрийн өмчит эрдэм шинжилгээний байгууллагын эрдэм шинжилгээний ажилтны нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх;</p> <p>15.1.24.салбар дундын ашиглалттай нээлттэй лабораторийн үйл ажиллагааны үлгэрчилсэн дүрмийг батлах;</p> <p>15.1.25.төсвийн санхүүжилтээр гүйцэтгэсэн судалгаа хөгжүүлэлтийн ажлын үр дүнд бий болсон оюуны өмчид хамаарах бүтээгдэхүүнийг хууль, гэрээнд заасны дагуу хүн, хуулийн этгээдэд ашиглуулсны төлбөр авах журмыг батлах;</p> <p>4 дүгээр бүлэг. Шинжлэх ухаан, технологийг хөгжүүлэх төрийн дэмжлэг</p> <p>21 дүгээр зүйл.Үндэсний судалгаа хөгжүүлэлтийн төслийг боловсруулах, батлах, дэмжлэг үзүүлэх</p> <p>22 дугаар зүйл.Хувийн хэвшлийн судалгаа хөгжүүлэлт, технологийн хөгжлийг дэмжих</p> <p>23 дугаар зүйл.Эрдэм шинжилгээний байгууллагын судалгааны үндсэн чиглэлийг дэмжих</p> <p>24 дүгээр зүйл.Шинжлэх ухаан, технологийн олон улсын хамтын ажиллагааг дэмжих</p> <p>14. Технологи дамжуулах тухай хууль</p> <p>6.1.2.технологийн түвшний үнэлгээ хийх байгууллагад тухайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран эрх олгох, холбогдох дүрэм, журмыг боловсруулж мөрдүүлэх;</p> <p>6.1.4.тэргүүний технологи нэвтрүүлэх асуудлаар холбогдох байгууллагуудтай хамтран төсөл зарлаж шалгаруулах, тэргүүний технологи ашиглах талаар аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн санал, санаачилгыг дэмжих</p> <p>7.1.Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь ашиглаж байгаа технологийнх нь улмаас хүний эрүүл мэнд, мал амьтан, байгаль орчинд хохирол учруулбал, эсхүл тухайн чиглэлийн технологи дамжуулахыг хянаж байхаар Засгийн газар хоорондын болон</p>
--	--	--	---

			<p>Монгол Улсын нэгдсэн бусад олон улсын гэрээ хэлэлцээрт заасан бол уг технологид төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх авсан эрдэм шинжилгээний байгууллагаар үнэлгээ хийлгүүлнэ.</p> <p>7.2.Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь шинээр хэрэглэх технологийн түвшинд 7.1-д заасан байгууллагаар үнэлгээ хийлгүүлж болно.</p> <p>7.4.Технологийн түвшнийг үнэлэх эрдэм шинжилгээний байгууллага нь үнэлгээ хийж байгаа технологийн нууцыг чандлан хадгалах үүрэгтэй бөгөөд хийсэн үнэлгээнийхээ талаар батламж гаргана.</p> <p>7.6.Технологийн түвшний үнэлгээ хийсний дараа тухайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тухайн технологийг цаашид ашиглахыг хориглох талаар шийдвэр гаргаж болно.</p> <p>7.7.Технологийн түвшний үнэлгээ хийх журам, үнэлгээний хэмжээг тогтоох аргачлалыг тухайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно.</p> <p>17. Оюуны өмчийн тухай хууль</p> <p>12.1.1.оюуны өмчийн хууль тогтоомж, Монгол Улсын олон улсын гэрээг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах;</p> <p>12.1.2.оюуны өмчийн хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох, Монгол Улсын олон улсын гэрээнд нийцүүлэх талаар санал боловсруулах;</p> <p>12.2.1.зохиогч, зохиогчийн эрх эзэмшигч, эсхүл түүнд хамаарах эрх эзэмшигчийн хүсэлтээр зохиогчийн эрх болон түүнд хамаарах эрхийг бүртгэх, гэрчилгээ олгох, хүчингүй болгох, бүтээлийн сан бүрдүүлэх;</p> <p>12.3.1.аж үйлдвэрийн өмчийн эрхэд хамаарах бүтээлийн мэдүүлэг хүлээн авах, хянах, хайлт, мөн чанарын шүүлт хийх, бүртгэх;</p> <p>12.3.2.аж үйлдвэрийн өмчийн эрхэд хамаарах бүтээлийн бүртгэл хөтөлж, патент, гэрчилгээ олгох, хүчингүй болгох, мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх;</p>
<p>Ерөнхий чиг үүрэг-4: Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлэх төсөл хөтөлбөрүүдийг тодорхойлох, тохиролцох.</p>			

<p>4.</p>	<p>Үндсэн чиг үүрэг 4.1. Худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагаа болон гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, байгуулах, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p> <p>Үндсэн чиг үүрэг 4.2. Эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, нэгдсэн бодлого боловсруулах, төлөвлөх, зохицуулах, түнш орон, олон улсын болон бүс нутгийн банк, санхүү, эдийн засгийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, яамны гадаад харилцааны асуудлыг эрхлэн гүйцэтгэх;</p>	<p>-Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, хамтын ажиллагааны нэгдсэн бодлого боловсруулах, төлөвлөх, зохицуулах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, байгуулах, хамтран ажиллах, хэрэгжилтийн үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээ авах;</p> <p>Худалдаа, эдийн засаг, санхүүгийн асуудлаар түнш орон, олон улсын болон бүс нутгийн банк, санхүү, эдийн засгийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээ авах, салбар хоорондын уялдааг хангах;</p> <p>-Худалдаанд тулгарч буй саад хүндрэлийг багасгаж, хөнгөвчлөхөд чиглэсэн бодлогыг тодорхойлох, импортыг орлох салбарыг дэмжих, экспортын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, гадаад худалдааны тэнцлийг сайжруулахад чиглэсэн худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар</p>	<p>15.Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 5 дугаар хэсгийн 1 дэх хэсэг, -Монгол Улсын Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайд: -эдийн засгийн гадаад хамтын ажиллагаа, худалдааны нэгдсэн бодлого;</p> <p>16. Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хууль 6.6 Дэлхийн худалдааны байгууллагын гишүүн орнуудаас санал болгож байгаа гадаад худалдаанд хэрэглэх техникийн зохицуулалтыг хүлээн зөвшөөрөх эсэх асуудлыг гадаад худалдааны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний саналыг үндэслэн Засгийн газар шийдвэрлэнэ.</p> <p>17. Галт зэвсгийн тухай хууль 16 дугаар зүйл. Галт зэвсэг, сум импортлох, нийтэд худалдах 16.3.Хууль зүйн, спорт, байгаль орчин, гадаад худалдааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон тагнуул, цагдаа, гаалийн байгууллагын төлөөллөөс бүрдсэн комисс /цаашид "Комисс" гэх/ сонгон шалгаруулалтыг эрхлэн гүйцэтгэнэ.</p> <p>18. Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль 7.2. Эрүүл мэнд, хүнс, хөдөө аж ахуй, үйлдвэр, худалдаа, хил, гаалийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв болон холбогдох бусад байгууллага нь салбарын чиг үүрэгтэй уялдсан химийн хорт болон аюултай бодисын мэдээллийн сантай байх бөгөөд эдгээр нь энэ хуулийн 7.1-д заасан мэдээллийн нэгдсэн сангийн бүрэлдэхүүнд багтаж түүнтэй сүлжээгээр холбогдсон байна.</p> <p>19. Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хууль 6.3.Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд гааль, татвар, төсөв, санхүү, гадаад худалдааны болон салбарын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын төлөөллөөс гадна эрдэм шинжилгээ, судалгааны болон ашгийн ба ашгийн бус хуулийн этгээдийн төлөөллийг оролцуулна.</p>
-----------	---	--	---

		<p>хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p> <p>-Эдийн засаг, худалдааны чиглэлээр байгуулсан олон талт болон хоёр талт гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийн үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээг авах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p> <p>Эдийн засгийн коридорын төсөл хөтөлбөрүүдийг тохиролцох, хэрэгжилтэд хяналт тавих</p>	<p>20.“Алсын хараа-2050 Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого” /УИХ-ын 2020 оны 52 дугаар тогтоол/</p> <p>Зорилт 4.4. Бүс нутгийн эдийн засаг, худалдааны интеграцид нэгдэж, худалдааг хөнгөвчилнө.</p> <p>4.4.3. Эдийн засгийн коридорын хүрээнд “Талын зам” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, Монгол Улсын газар нутаг дээгүүр дамжин өнгөрөх байгалийн хийн хоолойг барих асуудлыг гурван талт хэлэлцээрийн үр дүнд шийднэ.</p> <p>4.4.4.Эдийн засгийн коридор бий болгох гурван талт хэлэлцээрийг боловсронгуй болгож, Монгол Улс тээвэр, логистик, хот байгуулалт, хил дамнасан худалдаа, аялал жуулчлалын дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтын төслийг хэрэгжүүлнэ.</p> <p>21.УИХ-ын 2010 оны 32 дугаар тогтоолоор баталсан “Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлого”</p> <p>1.2.1.2.ОХУ, БНХАУ-ын төмөр замын тээврийн сүлжээг ашиглан гуравдагч зах зээлд хүрэх худалдаа, тээврийг хөнгөвчилсэн шинэ замнал /маршрут/-ыг бий болгон далайн боомтуудад гарцтай болох;</p> <p>1.2.1.6.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрүүлэх боломжийг ашиглан төмөр замын сүлжээг өргөжүүлэх чиглэлийг тогтоосны үндсэн дээр Ази-Европыг холбосон өрсөлдөх чадвартай дамжин өнгөрүүлэх тээврийн шинэ замнал /маршрут/ бий болгох;</p> <p>3.1.5.бүс нутгийн хөгжлийн хандлага: төмөр замын дотоодын нэгдсэн сүлжээ нь төмөр замыг хөрш болон Ази, Номхон далайн бүс нутгийн улс орнуудын үсрэнгүй хөгжиж байгаа дэд бүтэцтэй харилцан уялдаатай хөгжүүлж, уул уурхай, тээвэр, худалдаа, аялал жуулчлалын чиглэлээр хамтран ажиллах боломжийг хангах;</p> <p>7.1.4.хөрш орнуудын нутаг дэвсгэрээр дамжин далайд гарах төмөр замын шинэ гарц нэмэгдэн, эрэлт ихтэй гуравдагч орны зах зээлд ашигт малтмал шууд нийлүүлэх</p>
--	--	--	---

			<p>боломжтой далайн боомтуудад гарцтай болох;</p> <p>7.1.6.Нийгэмлэгийг шинэчилж, ОХУ, БНХАУ-ын төмөр замтай холбосон төмөр замын шинэ замнал /маршрут/ нэмэгдэж, экспорт, импортын ачаа эргэлтийн хэмжээ үлэмж өсөж, Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрүүлэх тээвэр нэмэгдэх.</p>
<p>Ерөнхий чиг үүрэг-5. Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, ногоон санхүүжилтийг дэмжих,</p>			
5.	<p>Үндсэн чиг үүрэг-5.1. Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөрөнгө оруулалт, татах, дэмжих, хамгаалах, ногоон санхүүжилтийг дэмжих.</p>	<p>-Хөрөнгө оруулалт, төр, хувийн хэвшлийн түншлэл, ногоон санхүүжилт татах таатай орчныг бүрдүүлэх, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах;</p> <p>-Хөрөнгө оруулалтын тухай, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль тогтоомж болон хөрөнгө оруулалтын олон улсын гэрээний хэрэгжилтийг хангуулах, тэдгээрийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах, хөрөнгө оруулалтын олон улсын гэрээ байгуулах асуудлаар санал боловсруулах;</p>	<p>22.Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хууль 5 дугаар хэсгийн 1,</p> <p>-Монгол Улсын Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайд:</p> <p>-хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт;</p> <p>23. Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль,</p> <p>24.Хөгжлийн бодлого төлөвлөлт түүний удирдлагын тухай хууль,</p> <p>25.Засгийн газрын 2014 оны 52 дугаар тогтоолын хавсралт Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах журам,</p> <p>26.Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль</p> <p>27.Төсвийн тухай хууль</p> <p>29¹.2.3.техник эдийн засгийн үндэслэл хийх шаардлагатай төсөл, арга хэмжээнд техник эдийн засгийн үндэслэл, урьдчилсан судалгааг хийлгэсэн байх;</p> <p>28.Олон Улсын гэрээний тухай хууль</p> <p>8.1.5.чөлөөт худалдаа, давхар татвар, хөрөнгө оруулалттай холбогдсон олон улсын гэрээ;</p>

		<p>Хөгжлийн бодлогын баримт бичигтэй гадаадын зээл, тусламжийн санхүүжилтээр шинээр хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийн хүрээнд хийх арга хэмжээг уялдуулах, төслийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээг оролцогч талуудын хамт тодорхойлох, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг эцэслэн тохирч байгуулахад дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллах; -Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах, тогтворжуулах гэрчилгээ олгох, гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээдэд уул уурхай, эсхүл банк, санхүү, эсхүл хэвлэл мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарт үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор Монгол Улсын хуулийн этгээдийн нийт гаргасан хувьцааны 33 буюу түүнээс дээш хувийг эзэмших зөвшөөрөл олгох асуудлыг судалж, шийдвэрлэх, үйл ажиллагаанд хяналт тавих;</p> <p>Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, хөгжлийн төсөл, арга хэмжээний саналыг хүлээн авч, үнэлэх, сонгох, эрэмбэлэх, хянан баталгаажуулах, техник, эдийн засгийн</p>	<p>29.Засгийн газрын 2019 оны “Хоёр талт олон улсын гэрээний загвар батлах тухай” 93 дугаар тогтоол</p> <p>30.Ашигт малтмалын тухай хууль</p> <p>47.15.Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн дагуу тогтворжуулах гэрчилгээ бүхий татвар төлөгчийн тухайд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг тухайн гэрчилгээнд заасан хувь, хэмжээгээр ногдуулна.</p> <p>31 дугаар зүйл.Хөрөнгө оруулалтын гэрээ</p> <p>32.Зөвшөөрлийн тухай хууль</p> <p>8.2 дугаар зүйл.Энгийн зөвшөөрлийн жагсаалт</p> <p>5.1.гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээд уул уурхай, эсхүл банк, санхүү, эсхүл хэвлэл, мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарт үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор Монгол Улсын хуулийн этгээдийн нийт гаргасан хувьцааны 33 буюу түүнээс дээш хувийг эзэмших</p> <p>33.Монгол Улсын Хөгжлийн банкны тухай хууль</p> <p>34.Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хууль</p> <p>16.1.9.Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн дагуу тогтворжуулах гэрчилгээ олгох, хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах;</p> <p>35.Татварын ерөнхий хууль</p> <p>4.1.1.хөрөнгө оруулалтын төсөл хэрэгжүүлэх хуулийн этгээдийн тогтворжуулах татварын орчныг Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль, Цөмийн энергийн тухай хуульд заасны дагуу тогтоох;</p> <p>36.НҮБ-ын Уур амьсгалын өөрчлөлтийн суурь конвенц</p> <p>37.Засгийн газрын 2025 оны 09 дүгээр сарын 10-ны өдрийн 91 дүгээр тогтоолоор баталсан “Парисын хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх үндэсний тодорхойлсон хувь нэмрийн зорилт”</p> <p>38.Уур амьсгалын өөрчлөлтийн тухай НҮБ-ийн суурь</p>
--	--	---	---

		<p>урьдчилсан судалгаа, техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл хийлгэх, бэлэн байдлыг хангуулах ажлыг уялдуулан зохион байгуулах;</p> <p>Бэлэн байдал хангагдсан улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, үйлдвэржилт, дэд бүтэц, хөгжлийн төслүүдийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн нэгдсэн бодлого тодорхойлох;</p> <p>Хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд мэргэжлийн арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, төслийн оролцогч талуудтай хамтран ажиллаж зохион байгуулах; Хөгжлийн төслүүдийн хэрэгжилтэд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх, төслийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх, зөвлөмж гаргах болон эрсдэлийн удирдлага, зохицуулалтаар хангах;</p>	<p>Китогийн протокол, Парисын хэлэлцээр</p> <p>39.Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль</p> <p>40.Агаарын тухай хууль</p> <p>41.Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль</p>	
--	--	---	---	--

<p>Үндсэн чиг үүрэг-5.2. Ногоон санхүүжилтийн эх үүсвэр татах арга хэмжээ, ногоон эдийн засаг, тогтвортой санхүүжилтийн бодлогыг салбарын яамтай уялдуулан боловсруулах, судалгаа шинжилгээ хийх, хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, эх үүсвэр татах нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулах, санхүүжүүлэх төсөл хөтөлбөрийг тодорхойлох, санхүүжүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих цогц арга хэмжээг зохион байгуулах;</p>	<p>Ногоон санхүүжилтийн бодлогыг тодорхойлох, холбогдох хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, ногоон санхүүжилт татах цогц арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх, ногоон төсөл хөтөлбөрүүдийг бойжуулах, тодорхойлох, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>		
<p>Ерөнхий чиг үүрэг 6. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, Төр, хувийн хэвшлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх.</p>			

6.	<p>Үндсэн чиг үүрэг Үндсэн чиг үүрэг 6.1. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, Төр, хувийн хэвшлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх.</p>	<p>Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэх төслийн урьдчилсан үнэлгээг хянан баталгаажуулах, төслийг хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгах, төслийн бүрэн шинжилгээг хянах, дүгнэх, төслийн сонгон шалгаруулалт болон түншлэлийн гэрээ байгуулах ажлыг зохион байгуулах;</p> <p>Түншлэлийн гэрээний биелэлтэд хяналт тавих, түншлэлээр хэрэгжсэн төслийг төрийн болон орон нутгийн өмчид шилжүүлэх, бүртгэх арга хэмжээг удирдан зохион байгуулах; Үр дүнтэй тогтвортой түншлэлийн орчныг бэхжүүлэх, бий болгох, түншлэлийг хөгжүүлэх, түншлэлийн төсөлтэй холбогдуулан мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх; Түншлэлийн хууль тогтоомж, түншлэлийн төслийн хэрэгжилт, гэрээний биелэлтийн талаарх жилийн тайланг боловсруулж, Засгийн газарт жил бүр танилцуулах; Хувийн хэвшлийн түншлэгчийг болон зөвлөх үйлчилгээг сонгон шалгаруулах журам, жишиг баримт бичгийг боловсруулах,</p>	<p>42.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйл. 8.1.3.Энэ хуулийн 20.4-т заасан төслийн бүрэн шинжилгээг хянаж, дүгнэлт гарган санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлж, Засгийн газраар хэлэлцүүлэх зөвшөөрлийг авах; 8.1.7.төр болон хувийн хэвшил хоорондын үр дүнтэй, тогтвортой түншлэлийн орчныг бэхжүүлэх, түншлэлийг хөгжүүлэх, түншлэлийн төсөлтэй холбогдуулан мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх; 8.1.8.түншлэлийн хууль тогтоомж, түншлэлийн төслийн хэрэгжилт, гэрээний биелэлтийн талаарх жилийн тайланг боловсруулж, Засгийн газарт жил бүр танилцуулах; 54.1.түншлэлийн гэрээний биелэлтэд төрийн түншлэгч этгээд болох төсөл хэрэгжүүлэх салбарын төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн байгууллага, түншлэлийн болон санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хяналт тавьж, уг гэрээний биелэлтийн талаар холбогдох арга хэмжээ авч, хамтран ажиллах үүрэгтэй.</p> <p>43.Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт түүний удирдлагын тухай хууль 3 дугаар бүлгийн 9 дүгээр зүйл. 9.4.2.Засгийн газраас өгсөн чиглэлийн дагуу энэ хуулийн 4.1.4, 4.1.5, 4.1.6, 4.1.8, 4.1.12, 4.1.13-д заасан баримт бичгийн төслийг энэ хуульд заасан зарчим, шаардлагыг баримтлан боловсруулж, Засгийн газарт танилцуулах; 9.4.4.Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Хөгжлийн зорилтот хөтөлбөрийн зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгө, санхүүгийн эх үүсвэрийг тодорхойлох; 9.4.5.хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтөд шаардлагатай мэдээлэл, судалгаа, тодорхой салбарын хөгжлийн асуудлаар санал, дүгнэлт, төлөвлөгөөний төслийг төрийн бүх шатны байгууллага болон холбогдох бусад байгууллагаас гаргуулан авах;</p>
----	--	--	---

		<p>түншлэлийн гэрээ байгуулах журам, гэрээний стандарт загвар, гэрээний иж бүрдэл баримт бичгийг боловсруулах, төслийн хэрэгжилт, санхүүжилт, зохион байгуулалт, тайлагналт болон хяналт тавих журмыг боловсруулах; Нэгжийн эрхлэх чиг үүргийн хүрээний асуудлаар Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төвийн үйл ажиллагааг бодлогоор зохицуулах, чиглүүлэх, хяналт тавих.</p>	<p>44. Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хууль 5 дугаар хэсгийн 1-Монгол Улсын Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайд:- Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай</p> <p>45. Төсвийн тухай хууль 46.Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль.</p> <p>47. Өрийн удирдлагын тухай хууль.</p> <p>48. Засаг, захиргаа нутаг, дэвсгэрийн тухай хууль,</p>
--	--	--	---

Ерөнхий чиг үүрэг-7. Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах

<p>7. Үндсэн чиг үүрэг 7.1.</p>	<p>Салбаруудын үр ашиг, бүтээмжийг хязгаарлагч хүчин зүйлсийн судалгаа хийх, бизнесийн орчныг дэмжих, учирч буй хүндрэлийг бууруулах, өмчийн эрхийг хамгаалахад чиглэсэн бодлого зохицуулалт хийх, хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоодтой хамтран ажиглах, тэдний</p>	<p>Аж үйлдвэрийн төлөвлөлтийн бодлогыг орон зайн судалгаанд суурилан тодорхойлох, орон зайн төлөвлөлтийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлэх;</p> <p>Эдийн засгийн салбаруудын үр ашиг, бүтээмжийг хязгаарлагч хүчин зүйлсийн судалгаа хийж, салбаруудын шинэчлэл, бүтцийн өөрчлөлт, либералчлалын бодлогыг тодорхойлж,</p>	<p>49.Засгийн газрын тухай хууль, Монгол Улсын Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайд: 20 дугаар зүйлийн 5/1 дахь хэсэг, -аж үйлдвэрийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт;</p> <p>50.Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль -9.4.1.хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг улс, салбар, салбар хоорондын болон бүс болон орон нутгийн хэмжээнд нэгтгэн зохион байгуулж, нэгдсэн арга зүй, удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах;</p> <p>51.Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 7.1 дүгээр зүйлийн 2.Энэ зүйлийн 1-д заасан зөвшөөрлийн нэгдсэн санг эдийн засаг, хөгжлийн асуудал</p>
--	---	--	--

	<p>санал гомдлыг хүлээн авах мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, холбогдох төрийн байгууллагуудад санал боловсруулах, жижиг, дунд болон гарааны бизнесийг дэмжих, бойжуулах, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулахад дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэсэн олон талт, бодитой арга хэмжээг хэрэгжүүлэх.</p>	<p>холбогдох байгууллагууд, тэдгээрийн шалгуур үзүүлэлтүүдтэй хамтатган үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p> <p>-Хувийн хэвшлийн тогтвортой үйл ажиллагаа явуулахад төрийн оролцоог багасгах үндсэн чиглэлийн бодлого боловсруулах, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах, бизнес эрхлэх таатай орчныг бий болгоход чиглэсэн арга хэмжээг тодорхойлох, зохицуулалтыг сайжруулах арга хэмжээг уялдуулан зохион байгуулах;</p> <p>- Жижиг, дунд болон гарааны бизнесийг дэмжих бодлого, тогтолцоог хөгжүүлж, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах.</p>	<p>эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хариуцна.</p> <p>52.Жижиг, дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих хуулийн</p> <p>15.1.3.жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээг хөгжүүлэх хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээнд шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэрийг гадаадын зээл, тусламж, эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх жил бүрийн үндсэн чиглэл, төсвийн хүрээний мэдэгдэл, улсын төсөвт тусган шийдвэрлүүлэх</p> <p>16.1.4.жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээг эрхлэгчид үзүүлэх төрийн үйлчилгээг нээлттэй, шуурхай хүргэх, шат дамжлагыг багасгах, хяналт шалгалт, бүртгэл, зөвшөөрлийн тогтолцоог боловсронгуй болгох санал боловсруулж шийдвэрлүүлэх.</p>
<p>Ерөнхий чиг үүрэг-8. Яамны хэмжээнд өөрчлөлтийн удирдлагын үр нөлөөтэй арга барил, туршлага нэвтрүүлэх, төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг бий болгох, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх.</p>			
<p>8.</p>	<p>Үндсэн чиг үүрэг 8.1. Яамны үйл ажиллагааг нэгтгэн төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавьж, тайлагнах, хууль тогтоомж, шийдвэрийн биелэлтийг нэгтгэн гаргах ажлыг зохион байгуулах,</p>	<p>Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгох, албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, чадавхыг дээшлүүлэх, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх;</p>	<p>53.-Засгийн газрын 2020 оны 217 тогтоол 54.Төрийн албаны тухай хуулийн 17 бүлгийн 61 дүгээр зүйл. 61.1.Төрийн албан хаагч дараах нийтлэг баталгаагаар хангагдана: 61.1.1.албан тушаалын цалин хөлс, нөхөх төлбөр, тусламж, шагнал, урамшуулал, тэтгэвэр, тэтгэмж авах; 61.1.2.албан тушаалын бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай ажиллах нөхцөлөөр хангуулах; 61.1.3.гүйцэтгэж байгаа албан үүргийн шинж байдлаас хамааран зохих журмын дагуу</p>

<p>тайлагнах, аппаратын дотоод ажлыг эрхлэх, сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга болон яамны аппаратад шийдвэр боловсруулан гаргах, хэрэгжүүлэхэд эрх зүйн болон дотоод үйлчилгээ үзүүлэх, шаардлагатай мэдээлэл, зөвлөгөө, дэмжлэгээр хангах, албан хаагчдыг мэргэшүүлэх сургалтыг зохион байгуулах, тэдний үйл ажиллагаа, мэргэшлийн түвшнийг үнэлж дүгнэх, албан хаагчдыг авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг нь хангах, салбарын үйл ажиллагааг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд сурталчлах, иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавих, байгууллагын санхүүг эрхлэх; Үндсэн чиг үүрэг 8.2.Салбарын хууль, эрх зүйн орчныг</p>	<p>Иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавих; Эрхлэх асуудлын хүрээний хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрийн биелэлтийг хангах, яамны үйл ажиллагааг нэгтгэн төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавих; Яамны бодлого, үйл ажиллагааг нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулах, олон нийтийн харилцааг зохицуулах, үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангах; Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагын үйл ажиллагааг чиг үүргийн хүрээнд удирдан чиглүүлэх. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах,</p>	<p>албаны унаа хэрэглэх, ажилдаа ирэх, буцах төрийн тээврийн хэрэгслийн зардлын зохих хэсгийг нөхөн авах; 61.1.4.албан үүргээ гүйцэтгэж байгаатай нь холбогдуулан хүчирхийлэх, заналхийлэх, доромжлох, гүтгэх болон бусад хууль бус үйлдэл, үйл ажиллагаанаас төрийн албан хаагч, түүний гэр бүлийн гишүүнийг тухайн ажиллаж байгаа байгууллага, эсхүл цагдаагийн байгууллагаар хамгаалуулах; 61.1.5.орон байраар хангагдахад төрөөс дэмжлэг үзүүлэх; 61.1.6.Хөдөлмөрийн тухай хуулиар тогтоосон ээлжийн амралт эдлэх; 61.1.7.төрийн хөрөнгөөр 6 хүртэлх сарын хугацаагаар давтан сурах, мэргэшлээ дээшлүүлэх сургалтад хамрагдах, энэ хугацаанд эрхэлж байгаа албан тушаалын цалинг авах; 61.1.8.үүргээ зохих журмын дагуу биелүүлснээс албан хаагчид учирсан эд хөрөнгийн хохирлыг төр хариуцаж, гэм буруутай этгээдээр хууль тогтоомжид заасны дагуу нөхөн төлүүлэх; 61.1.9.ажлын зайлшгүй шаардлагаар ээлжийн амралтаа биеэр эдэлж чадаагүй төрийн захиргааны албан хаагчид түүний зөвшөөрснөөр 1.5 сарын албан тушаалын цалинтай тэнцэх мөнгөн урамшуулал олгох; 61.1.10.хууль тогтоомжоор тогтоосон бусад баталгаа. 61.2.Энэ хуулийн 61.1.5-д заасан баталгааг эдлүүлэхтэй холбогдсон журмыг Засгийн газар тогтооно. 62.1.4.төрийн байгууллага татан буугдсан, өөрчлөн байгуулагдсан, эсхүл өөрөөс нь үл хамаарах шалтгаанаар албан тушаалын орон тоо нь хасагдсан тохиолдолд цалин хөлсөө бууруулахгүйгээр мэргэжил, мэргэшлийн дагуу өөр ажил, албан тушаалд шилжих буюу төрийн хөрөнгөөр 6 сар хүртэл хугацаагаар дахин мэргэшиж болох бөгөөд энэ хугацаанд урьд нь эрхэлж байсан албан тушаалынхаа цалин хөлсийг авч, хууль тогтоомжид заасан журмын дагуу ажлын байраар хангуулах, эсхүл 3 сарын цалинтай тэнцэх хэмжээний нэг удаагийн тэтгэлгийг тухайн байгууллагаас олгох.</p>
---	---	---

<p>боловсронгуй болгоход зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх, хууль тогтоомж, сайдын болон дээд шатны байгууллагаас ирүүлсэн шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохицуулах, хяналт тавих, салбарын хуулийн төсөл боловсруулах, хуулийн давхардал, хийдэл, зөрчлийг судалж арилгах, хууль тогтоомжийн уялдаа холбоог хангах, яамны үйл ажиллагааны хүрээнд сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын гаргах шийдвэр болон яамны зүгээс бусад байгууллагатай харилцах, гэрээ байгуулахад эрх зүйн үндэслэлийг хангуулах, шаардлагатай хууль, эрх зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл, дэмжлэгээр хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>	<p>зохицуулах; Эрхлэх асуудлын хүрээний хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрийн биелэлтийг хангах, яамны үйл ажиллагааг нэгтгэн төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавих;</p> <p>Сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын шийдвэр болон яамнаас бусад байгууллагатай харилцах, гэрээ байгуулахад хууль, эрх зүйн үйлчилгээ үзүүлэх, шаардлагатай хууль, эрх зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл, дэмжлэг үзүүлэх;</p>	<p>55.Төрийн албаны тухай хууль 24.1.Мэргэшүүлэх багц сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг тухайн албан тушаалын онцлог, хариуцсан ажил, гүйцэтгэх чиг үүргийг харгалзан төрийн албаны төв байгууллага, Засгийн газар хамтран батална. 29.1.Иргэнийг төрийн албан тушаалд томилсны дараа богино болон дунд хугацааны сургалтад хамруулна. 55.3.Төрийн байгууллага төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.</p> <p>56. Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйл. Ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд ялгаварлан гадуурхахыг хориглох; 7 дугаар зүйл.Ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамтыг хориглох; 57. Жендерийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн 11 дүгээр зүйл. Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаан дахь жендерийн эрх тэгш байдлын баталгаа; 58. Хөдөлмөрийн дотоод журам /Эдийн засаг, хөгжлийн яам/</p>
<p>Үндсэн чиг үүрэг- 8.3.Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсөв боловсруулах, зарцуулах, төсвийн төслийг боловсруулах, батлуулах, хэрэгжилтийг зохицуулахад бүх</p>	<p>Салбарын бодлого, хөтөлбөр, стратегийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах санхүүгийн эх үүсвэрийг төлөвлөх, санхүү, хөрөнгийн удирдлага, зохицуулалт, төсөв санхүүгийн мэдээллээр хангах,</p>	<p>59.Төсвийн тухай хууль, 16.5.Төсвийн шууд захирагч нь төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ: 16.5.1.төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах; 16.5.2.батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих;</p>

	<p>талын дэмжлэг үзүүлэх, ерөнхийлөн захирагчийн болон яамны аппаратын санхүүгийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг хариуцан зохион байгуулах.</p>	<p>шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх, батлагдсан хөрөнгө оруулалтын болон урсгал зардлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэлийг хянах, үр дүнг тайлагнах;</p>	<p>16.5.3.батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох; 16.5.4.төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх; 16.5.5.батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах; 16.5.6.дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх; 16.5.7.байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах; 16.5.8.санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас шаардсан мэдээллийг хугацаанд нь гаргаж өгөх. 16.5.9.дээд шатны төсвийн захирагчийн зөвшөөрснөөр үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх, чиг үүргийн давхардлыг арилгах, ажлын ачааллыг нягтруулах, бүтээмжийг дээшлүүлэх зорилгоор байгууллагын дотоод зохион байгуулалтын бүтцийг батлагдсан орон тооны хязгаар, төсвийн хүрээнд шинэчлэн тогтоох.</p>
	<p>Үндсэн чиг үүрэг-8.4. Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдад бодлогын зөвлөгөө өгөх, дэмжлэг үзүүлэх, ажлын албаны үйл ажиллагааг бие даан удирдан зохион байгуулан, сайдын бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар яамны үйл ажиллагааны талаар олон нийтийг нээлттэй шуурхай мэдээллээр тогтмол хангах, хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай харилцах, Засгийн газрын бодлого, сайд болон яамнаас гарч буй арга</p>	<p>Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдад бодлогын зөвлөгөө өгөх, дэмжлэг үзүүлэх, ажлын албаны үйл ажиллагааг бие даан удирдан зохион байгуулах;</p> <p>Сайдын бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар яамны үйл ажиллагааны талаар олон нийтийг нээлттэй шуурхай мэдээллээр тогтмол хангах, хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай харилцах;</p> <p>Засгийн газрын бодлого, сайд болон яамнаас гарч буй арга</p>	

	хэмжээ, шийдвэрийг олон нийтэд таниулах, цахим орчинд мэдээллийг тогтмол хүргэх;	хэмжээ, шийдвэрийг олон нийтэд таниулах, цахим орчинд мэдээллийг тогтмол хүргэх.	
Ерөнхий чиг үүрэг-9. Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн хэрэгжилтийн тайланг нэгтгэн гаргах, сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудит хийх.			
9.	Үндсэн чиг үүрэг-9.1. Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, яамны үйл ажиллагаанд шууд хамаарах хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрийн биелэлт, улсын төсөв, гадаадын зээл, буцалтгүй тусламж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээгээр хэрэгжиж байгаа төсөл, хөтөлбөр, гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудит хийх, эрсдэлийн удирдлагаар хангах, зөвлөмж гаргах, биелэлтэд хяналт тавих, сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагууд болон яамны үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийж, үйл	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуульд заасан Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, дүгнэлт зөвлөмж гаргах; Яамны үйл ажиллагаанд шууд хамаарах хууль тогтоомж, Засгийн газрын тогтоол, шийдвэрээр үүрэг болгосон ажил үүргийн биелэлтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, зөвлөмжийн биелэлтэд хяналт тавих, сайд, Төрийн нарийн бичгийн даргад тайлагнах; Урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг боловсруулахад хөгжлийн зорилго, зорилтын шалгуур	60.Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт түүний удирдлагын тухай хууль 3 дугаар бүлгийн 9 дүгээр зүйл. 9.6.1.энэ хуулийн 4.1.4, 4.1.5, 4.1.6, 4.1.8, 4.1.12, 4.1.13-д заасан баримт бичгийг боловсруулах, төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, гүйцэтгэлийг дүгнэх, тайлагнах, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийхэд өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд оролцох; 9.6.2.энэ хуулийн 9.6.1-д заасан баримт бичигт тусгах саналаа үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлж, хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг боловсруулах, батлах, төлөвлөхөд шаардлагатай өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний тоо баримт, судалгаа, мэдээллийг хууль тогтоомжид заасан хугацаанд шуурхай гарган хүргүүлэх; 9.6.4.өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн хэрэгжилтэд хууль тогтоомжид заасан хугацаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, тайлан, дүгнэлтийг Засгийн газар болон үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэх; 61.Засгийн газрын 2025 оны 43 дугаар тогтоол, 62. Засгийн газрын 2025 оны 183 дугаар тогтоол 63. Засгийн газрын 2020 оны 217 дугаар тогтоол 64. Засгийн газрын 2023 оны 406 дугаар тогтоол

<p>ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх, ил тод, нээлттэй байдлыг хангах;</p>	<p>үзүүлэлтийг оновчтой тодорхойлоход мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх; Улсын төсөв, гадаадын зээл, буцалтгүй тусламж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээгээр хэрэгжиж байгаа төсөл, хөтөлбөр, гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудит хийх, эрсдэлийн удирдлагаар хангах зөвлөмж гаргах, зөвлөмжийн биелэлтэд хяналт тавих; Хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдэд тусгагдсан яамны хариуцан болон хамтран хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээний</p>	<p>65.Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 7.1.4.төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас яам, агентлаг, Засгийн газраас байгуулсан бусад байгууллага, холбогдох аймаг, нийслэлийн Засаг даргатай үр дүнгийн гэрээ байгуулах, гэрээний биелэлтийн явц, үр дүнд хяналт тавих, дүгнэх;</p> <p>66.Монгол Улсын Яамны эрхзүйн байдлын тухай хууль.</p> <p>3.3.Яам нь Засгийн газрын гишүүн-Монгол Улсын сайдад эрхлэх асуудлынхаа хүрээнд стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах, хэрэгжилтийг нь зохицуулах, хяналт шинжилгээ хийх, үнэлгээ өгөхөд нь мэргэжил, арга зүй, эрх зүй, техник, зохион байгуулалтын үйлчилгээ үзүүлэх чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.</p> <p>7.1.Яам нь сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд дараах нийтлэг ажил эрхэлнэ:</p> <p>7.1.4.төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас яам, агентлаг, Засгийн газраас байгуулсан бусад байгууллага, холбогдох аймаг, нийслэлийн Засаг даргатай үр дүнгийн гэрээ байгуулах, гэрээний биелэлтийн явц, үр дүнд хяналт тавих, дүгнэх;</p>
---	--	---

		<p>биелэлтэд явцын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, зөвлөмжийн хяналт тавих, сайд, Төрийн нарийн бичгийн даргад тайлагнах; Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нартай байгуулсан гэрээний хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийнэ. Яамны дотоод нэгжүүд, сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний төсөвт байгууллагуудын үйл ажиллагааны тайлан, төсвийн хөрөнгө, орлого, зарлага, төсөл, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалт, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт шалгалт, дотоод аудит хийж, эрсдэлийн удирдлагаар хангах, зохих арга хэмжээг авах талаар зөвлөмж өгөх.</p>	<p>67.Төсвийн тухай хууль</p> <p>69.1. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч бүр хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, төсвийн хөрөнгө, өр, төлбөр, орлого, зарлага, хөтөлбөр, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалтад санхүүгийн хяналт, шалгалт хийх, үнэлэлт, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, эрсдэлийн удирдлагаар хангахад чиглэсэн дотоод аудитын албыг байгуулж, дотоод аудитор ажиллуулна.</p> <p>16.5.2.батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих;</p> <p>40.3.Үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагч нь хагас, бүтэн жилээр дүгнэнэ.</p> <p>68.Шилэн дансны тухай хууль, 3 дугаар зүйлийн</p> <p>3.1.1.төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд;</p> <p>8 дугаар зүйлийн 8.2.Энэ хуулийн 3.1.1-д заасан төсвийн байгууллага, албан тушаалтны шилэн дансны үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналтыг Төсвийн тухай хуулийн 69 дүгээр зүйлд заасны дагуу төсвийн ерөнхийлөн захирагч хэрэгжүүлнэ.</p>
--	--	--	---

ГУРАВ.ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны өнөөгийн байдлыг судалж, тулгамдсан асуудал цаашдын зорилтыг хэрэгжүүлэх стратегийг тодорхойлохын тулд мандатын шинжилгээнд үндэслэн хийж гүйцэтгэв.

3.1. Хүний нөөцийн өнөөгийн байдал:

Засгийн газрын 2022 оны 75 дугаар тогтоолоор Эдийн засаг, хөгжлийн яам 2022 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдөр байгуулагдаж, “Эдийн засаг, хөгжлийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр”, орон тооны хязгаар 110-аар батлагдаж, нийт 10 газар, 8 хэлтэс, 76 албан хаагчтай үйл ажиллагаагаа эхлүүлсэн билээ.

Засгийн газрын 2023 оны 5 дугаар сарын 03-ны өдрийн 161 дүгээр тогтоолоор “Эдийн засаг, хөгжлийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр”, орон тооны хязгаар 135 болж шинэчлэгдэн

батлагдсан. Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуульд 2024 оны 7 дугаар сарын 10-ны өдөр нэмэлт, өөрчлөлт орж, Засгийн газрын 2024 оны 8 дугаар сарын 07-ны өдрийн 24 дүгээр тогтоолоор “Эдийн засаг, хөгжлийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр”, орон тооны хязгаар 154 болж өөрчлөгдөн батлагдаж, нийт 9 газар, 19 хэлтэстэй байхаар шинэчлэгдсэн. Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуульд 2025 оны 06 дугаар сарын 25-ны өдөр нэмэлт, өөрчлөлт орж, Засгийн газрын 2025 оны 06 дугаар сарын 25-ны өдрийн 07 дугаар тогтоолоор “Эдийн засаг, хөгжлийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр”, орон тооны хязгаар 151 болж өөрчлөгдөн батлагдаж, нийт 9 газар, 9 хэлтэс, 1 ажлын албатай байхаар шинэчлэгдсэн.

Албан хаагчдыг хүйсийн харьцааг авч үзвэл, 52 эрэгтэй, 78 эмэгтэй, төрийн өндөр албан тушаал 2, улс төрийн албан тушаал 6, төрийн захиргааны албан тушаал 113, төрийн үйлчилгээний ангилалд 9 албан хаагч ажиллаж байна. Яамны албан хаагчдын дундаж нас 34 байна.

Зураг 1. Албан хаагчдын насны судалгаа

Яамны нийт албан хаагчдын боловсролын зэргийг авч үзвэл давхардсан тоогоор дипломын болон бакалаврын дээд боловсролтой 130 албан хаагч байгаагаас бакалавр 74, магистр 54, докторын зэрэгтэй 2 албан хаагч байна. Эдийн засагч мэргэжилтэй 44, нягтлан бодогч мэргэжилтэй 8, эрхзүйч 26, санхүүч 11, бизнесийн удирдлагын мэргэжилтэй 11, олон улсын харилцаа 5, бусад мэргэжлийн 25 албан хаагч байна.

Зураг 2. Яамны албан хаагчдын боловсролын зэргийн судалгаа

Зураг 3. Яамны албан хаагчдын мэргэжлийн судалгаа

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуульд 2025 оны 06 дугаар сарын 25-ны өдөр нэмэлт, өөрчлөлт орж, Засгийн газрын 2025 оны 06 дугаар сарын 25-ны өдрийн 07 дүгээр тогтоолоор “Эдийн засаг, хөгжлийн яамны үйл ажиллагааны стратеги зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр”, орон тооны хязгаар 151 болж батлагдсанаас нийт 9 газар, 9 хэлтэс, 1 ажлын алба, 119 албан хаагч ажиллаж байна.

Төрийн бодлогын залгамж чанарыг хадгалах, тогтвор суурьшилтай ажиллах, төрийн мэргэшсэн албыг бэхжүүлэх зорилгоор төрийн жинхэнэ албан хаагчийн сул орон тоог нөхөхөөр байгууллагад ажиллаж байгаа албан хаагчдаас шатлан дэвшүүлэх, нөөцөд байгаа иргэдээс нөхөх, бодлого, чиглэлийг баримтлан ажиллаж байна.

Хүний нөөцийн бодлогын дараах асуудлуудад төвлөрч ажиллаж байна.

1. Хүний нөөцийн удирдлагын хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд байгууллагын хүний нөөцийн бодлогын бичиг баримт, төрийн албаны тухай хууль, тогтоомжид нийцүүлэн чадахуйн зарчмыг хэрэгжүүлэх, тухайн албан тушаалд хувь хүний мэдлэг, боловсрол мэргэжил, мэргэшил, ур чадвар, туршлагыг шалгуур болгон түүнийг хамгийн сайн хангаж байгаа хүнийг сонгон шалгаруулж томилох;
2. Сонгон шалгаруулах үндсийг тогтоосон албан тушаалын тодорхойлолтыг боловсруулах, зөвшөөрөл авах, батлуулах цаг хугацаа хүчин чармайлт шаардсан томоохон ажлыг хэрэгжүүлэн ажиллах;
3. Албан хаагчийн цалин хөлс, шагнал урамшуулал олгох, албан тушаал дэвшүүлэх, бууруулах, халах, чөлөөлөхөд тухайн албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэл, үр дүнгээс хамаарах тогтолцоог бүрдүүлэх;
4. Байгууллагын бүтэц, орон тоог оновчтой үр ашигтай байх зарчимд нийцүүлэх арга хэмжээ авах;
5. Төрийн албанд иргэнийг авах, албан тушаал дэвшүүлэх, чөлөөлөх, шилжүүлэх, сэлгэн ажиллуулах, томилох, сургаж хөгжүүлэх бодлого зохицуулалтыг чадахуйн зарчимд нийцүүлэн хэрэгжүүлэх;
6. Төрийн албан хаагчдыг ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгаагаар хангах;
7. Ёс зүйн үнэт зүйлсийг хэвшүүлэх.

Яамны хэмжээнд удирдлагын үр ашигтай арга барил, туршлага нэвтрүүлэх, төлөвлөх, тайлагнах, хариуцлага тооцох тогтолцоог хөгжүүлэх замаар төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг хангах, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх шаардлага тулгарч байна.

Хүний нөөцийн тулгамдсан асуудал:

- Хүний нөөцийн удирдлагын механизмыг сайжруулах;
- Байгууллагын зорилт, чиг үүргийг хэрэгжүүлэх гүйцэтгэлийн удирдлагын тогтолцоог төлөвшүүлэх;
- Удирдах албан тушаалтнуудын манлайллын чадавхыг хөгжүүлэх;
- Хүний нөөцийн өөрчлөлтийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх чадавхыг сайжруулах;
- Төрийн албан хаагчдын цалин хөлс, урамшууллын системийг боловсронгуй болгох;
- Ажилтнуудын нийгмийн баталгааг хангах асуудлыг шийдвэрлэх;
- Төрийн албан хаагчдын сургалтын хэрэгцээг тодорхойлж, удирдлагын чадавхыг хөгжүүлэх;
- Төрийн албан хаагчдад шинэ зан үйл, төлөвшүүлэх хэрэгцээг тодорхойлох;
- Төрийн албан хаагчдын карьерыг хөгжүүлэх тогтолцоог төлөвшүүлэх;
- Төрийн албан хаагчдыг тогтвортой ажиллуулах механизмыг сайжруулах;

- Хүний нөөцийн удирдлагын асуудлаар гадаад, дотоод хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх;
- Хүний нөөцийн мэдээллийн системийг сайжруулах;
- Хүний нөөцийн эрсдэлийн удирдлагын чадавхыг сайжруулах;
- Байгууллагын хүний нөөцийн дунд хугацааны хөтөлбөрийг боловсруулах;

Цаашдын зорилт:

- Яамны хүний нөөцийн удирдлагын зохицуулалтын механизм бүрдэн хэрэгжиж, төлөвших;
- Хүний нөөцийн менежментийн ур чадварыг бэхжүүлэх;
- Яамны хүний нөөцийн бодлого, хөрөнгө оруулалт стратегийн түвшнийг иж бүрэн тодорхойлж, эрсдэлийг багасгах;
- Хүний нөөцийн хуваарилалт сайжирч, боловсон хүчин мэргэшсэн тогтвортой болох;
- Гүйцэтгэлийн удирдлагын тогтолцоо төлөвшиж, яамны зорилт, чиг үүргийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны үр ашиг, үр нөлөө сайжрах;
- Удирдах албан тушаалтнуудын манлайллын чадавх дээшилж, байгууллагын зан үйлд өөрчлөлт гарах, улмаар “Суралцагч яам” болох;
- Нийт албан хаагчдын үнэт зүйл, мэдлэг чадвар дээшилж, цомхон бөгөөд гадаад, дотоод орчны өөрчлөлт, шаардлагад нийцэж чаддаг болох;
- Хүний нөөцийн бодлого болон гадаад хамтын ажиллагааны уялдаа холбоо хангагдах зэрэг болно.

3.2. Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн өнөөгийн байдал:

Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.4.2 дахь хэсэгт “Засгийн газраас өгсөн чиглэлийн дагуу энэ хуулийн 4.1.4, 4.1.5, 4.1.6, 4.1.8, 4.1.12, 4.1.13-д заасан баримт бичгийн төслийг энэ хуульд заасан зарчим, шаардлагыг баримтлан боловсруулж, Засгийн газарт танилцуулах,” гэж заасныг үндэслэн хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгүүдийн төслийг боловсруулах, батлуулах ажлыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

1/ Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7 дахь заалтад “Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт тогтвортой байна.” гэж, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх хэсэгт “Засгийн газар Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн төслийг өмнөх үндсэн чиглэлийн баримт бичиг дуусгавар болохоос хоёр сарын өмнө Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ.” гэж заасны дагуу “Монгол Улсыг 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг боловсруулж, Улсын Их Хурлын чуулганы 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэн батлууллаа.

“Монгол Улсыг 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”-ийн төсөл нь “Шинэ итгэл-Эрс шинэтгэл”-д зорин “Хүний хөгжил”, “Нийгмийн хөгжил ба үндэсний нэгдмэл үнэт зүйл”, “Эдийн засаг ба дэд бүтцийн хөгжил”, “Байгаль орчин,

ногоон эдийн засаг”, “Засаглал, дижитал шилжилт”, “Бүсийн хөгжил”, “Үндэсний өрсөлдөх чадвар”, “Шинжлэх ухаан, технологи, хиймэл оюун” гэсэн бодлогын 8 чиглэлээс бүрдэх бөгөөд энэ хүрээнд үндэсний 10, салбарын 35, төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 85, хөтөлбөрийн 200 үр дүн, нийт 330 үр дүнг тодорхойлсон.

Эдгээр үр дүнг хэмжих шалгуур үзүүлэлтийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Тогтвортой хөгжлийн зорилгын шалгуур үзүүлэлтүүдтэй уялдуулж тодорхойлсон нь олон улсад хүлээсэн манай улсын үүрэг амлалтыг биелүүлэх, нөгөө талаас уг баримт бичгийн боловсруулалтын чанарыг сайжруулахад чухал алхам боллоо.

Түүнчлэн “Монгол Улсыг 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”-ийн төслийг боловсруулахдаа нийт 14 удаагийн олон нийтийн хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж, Шинжлэх ухааны академийн Бага болон Их чуулганаар хэлэлцүүлсэн нь шинжлэх ухаанд суурилсан бодлого боловсруулахад онцгой ач холбогдолтой болсон.

Олон нийтийн хэлэлцүүлэгт шүүх засаглалын байгууллага, Улсын Их Хурлаас удирдлага нь томилогддог байгууллага, төрийн захиргааны төв болон төрийн захиргааны байгууллагын албан хаагчид, иргэний нийгэм, эрдэм шинжилгээний байгууллагын төлөөлөл оролцож, нийт 644 санал гаргаснаас хуульд тогтоомжид үндсэн чиглэлийн төсөлд тусгасан болно.

2/ Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7 дахь заалтад “Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт тогтвортой байна.” гэж, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.3 дахь хэсэгт “Засгийн газар Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний төслийг жил бүрийн 05 дугаар сарын 01-ний дотор Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ...” гэж тус тус заасны дагуу “Монгол Улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөө батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг боловсруулж, Улсын Их Хурлын чуулганы 2025 оны 05 дугаар сарын 29-ний өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэн батлууллаа.

Тус төлөвлөгөөнд “Бүсчилсэн хөгжлийн бодлого”, “Хүний хөгжлийн бодлого”, “Эдийн засгийн бодлого”, “Хүний эрхийг дээдэлсэн засаглалын бодлого” гэсэн дөрвөн бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, нийтдээ 18.9 их наяд төгрөгийн санхүүжилт бүхий 330 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгасан.

Мөн төлөвлөгөөнд “Хүн төвтэй” хөгжлийн үзэл санаанд нийцсэн “Эдийн засгийн эрх чөлөөг цогцлоох”-ыг зорьж, эдийн засгийн эрх чөлөөний реформ, төсвийн зардлын реформ, төрийн албаны реформ, үндэсний баялгийн сан, төрийн өмчит компанийн засаглалын реформыг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн.

“Монгол Улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөө” нь үр дүнд суурилсан төлөвлөлтийн зарчимд нийцүүлэн урт, дунд хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигтэй бүрэн уялдсан төлөвлөлтийн баримт бичиг болсон юм.

Тулгамдаж буй асуудал: Монгол Улсын дунд болон богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслийг боловсруулахдаа үр дүнд суурилсан төлөвлөлтийн зарчимд нийцүүлж, салбар болон салбар хоорондын

уялдаа, бүс, орон нутгийн онцлогийг харгалзсан, нөөцөд суурилсан, санхүүгийн эх үүсвэрээр баталгаажсан байх шаардлага байна.

Түүнчлэн бодлогын зорилго, зорилт, хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, шалгуур үзүүлэлт, хүрэх үр дүн нь тодорхой, хэмжигдэхүйц, хэрэгжихүйц, ач холбогдолтой, цаг хугацаагаар хязгаарлагдсан байдлаар төлөвлөх шаардлага байгаа.

Цаашдын зорилт:

Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгүүдийн төслийг боловсруулах болон хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх цаглавруудын нийцлийг хангах зорилгоор Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл боловсруулах шаардлага байна.

Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслүүдийг үр дүнд суурилсан төлөвлөлтийн арга зүйгээр боловсруулах шаардлага зүй ёсоор тавигдаж байна.

Мөн дэлхийн улс орнуудын хөгжлийн чиг хандлагыг судалж, өөрийн орны онцлогт тохирсон хөгжлийн загвар боловсруулж, нэвтрүүлэх, олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн хөгжлийн судалгааны байгууллагуудтай хамтын ажиллагаагаа хөгжүүлэх, үндэсний хэмжээнд бодлого, төлөвлөлтийн хүний нөөцийг сургах, чадавхжуулах, дэвшилтэт техник, технологи ашиглах шаардлага байна.

3.3. Эдийн засгийн өнөөгийн байдал:

Дэлхий дахиныг хамарсан цар тахал болон геополитикийн хямралт нөхцөл байдлын нөлөөгөөр 2020 онд -4.6 хувь болж агшаад байсан эдийн засаг сэргэж 2023 онд 7.4 хувь, 2024 онд 5.1 хувь, 2025 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 6.8 хувь болж өслөө. Нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 7,320 ам.долларт хүрэв.

Хөдөлмөрийн зах зээл мөн сэргэж, ажиллагчдын тоо 1.35 саяд хүрснээр ажиллах хүчний оролцооны түвшин сүүлийн таван жилийн хамгийн өндөр үзүүлэлт болох 61.3 хувьд хүрэв.

Уул уурхайн салбар, ялангуяа нүүрс болон зэсийн баяжмалын экспортын голлох нөлөөгөөр экспортын орлого 2025 онд 15.7 тэрбум ам.долларт хүрч, 2020 оныхоос 2.1 дахин өссөн байна.

Экспортын орлого нэмэгдэж, эдийн засгийн өсөлт тогтвортой хадгалагдсан, төсвийн гүйцэтгэл сайжирч гадаад өрийн дарамт буурсны үр дүнд олон улсын зээлжих зэрэглэл тогтоогч байгууллагууд Монгол Улсын зээлжих зэрэглэлийг 2025 онд ахиулсан. Үүнд Moody's агентлаг "B1, тогтвортой", Fitch агентлаг "B+, тогтвортой" түвшинд хүргэн нэмэгдүүлсэн бол S&P Global агентлаг "BB-, тогтвортой" зэрэглэлийг баталгаажуулсан байна.

Хүснэгт 3. Эдийн засгийн өсөлтийн бүтэц, хувь

Салбар	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Эдийн засгийн өсөлт	-4.6	1.6	5.0	7.4	5.1	6.8
ХАА	0.8	-0.8	1.7	-1.3	-28.7	33.2
Үйлдвэрлэл	-1.3	-0.6	-1.2	3.2		
Уул уурхай	-1.4	0.1	-2.1	2.6	10.8	10.6
Боловсруулах	0.3	-0.1	0.5	0.4	-4.2	10.0
Цахилгаан, ус	0.0	0.2	0.1	0.1	4.8	9.4
Барилга	-0.1	-0.9	0.2	0.1	14.0	15.9
Худалдаа	-1.4	0.6	1.1	0.8	11.9	-4.6
Тээвэр	-1.0	-0.3	0.4	1.8	16.4	4.8
Бусад	-0.6	1.5	1.7	2.1		
Цэвэр татвар	-1.1	1.3	1.4	0.8	14.7	0.3

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Тулгамдаж буй асуудал: Манай эдийн засгийн бүтцийн дийлэнхийг уул уурхай, хөдөө аж ахуй, тээвэр, үйлчилгээ болон боловсруулах салбарууд бүрдүүлдэг. Сүүлийн 20 жилийн хугацаанд хөдөө аж ахуй, тээврийн салбарын эдийн засагт эзлэх хувь хэмжээ буурсан бол уул уурхай, санхүүгийн салбарын хувь хэмжээ нэмэгдсэн байна. Мөн дийлэнх экспортын орлого нь цөөн нэр төрлийн уул уурхайн түүхий эдээс бүрдэж, эдийн засаг гадаад зах зээл дээрх эрдэс бүтээгдэхүүний үнийн өөрчлөлтөөс шууд хамаардаг бөгөөд уул уурхайн бүтээгдэхүүний экспорт нь гол төлөв анхан шатны түүхий эд хэлбэрээр хийгдэж байна. Тухайлбал, нүүрсний экспорт 2025 онд 90 сая тоннд хүрч 3 жилийн дотор 3 дахин нэмэгдсэн. Энэхүү түвшнээс нүүрсний экспорт 10 сая тонноор буурахад төсвийн орлого 730 тэрбумаар, нэрлэсэн ДНБ 1.1 их наядаар багасах эрсдэлтэй байна. Түүнчлэн нүүрсний үнэ сүүлийн гурван жил тасралтгүй буурах хандлагатай байсан бөгөөд, нүүрсний үнэ 10 ам.доллараар буурах нөхцөлд төсвийн орлого 930 тэрбум төгрөгөөр, нэрлэсэн ДНБ 2.2 их наяд төгрөгөөр тус тус буурах эрсдэлтэй байна.

Мөн хөдөө аж ахуйн салбар нь манай улсын эдийн засгийн 10 орчим хувийг бүрдүүлдэг боловч тус салбарын үйлдвэрлэлийн хэмжээ нь ган, зудын эрсдэлд өртөмтгий нүүдлийн мал аж ахуйгаас хамааралтай байгаа нь нийт эдийн засгийн хэлбэлзлийн голлох шалтгаануудын нэг болж байна.

Иймд эдийн засгийг төрөлжүүлж, экспортын баримжаатай эдийн засгийг бий болгох хүрээнд судалгаа, шинжилгээ боловсруулан, түүнд суурилсан бодлогын шийдвэр гаргах замаар эдийн засгийн тэргүүлэх салбаруудыг хөгжүүлэх чухал шаардлагатай байна.

Монгол Улсын Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль 2010 онд батлагдсан. Энэ хугацаанд төсвийн тухай хуульд 31 удаа тодотгол, нэмэлт өөрчлөлт оруулж, 14 удаа төсвийн хүрээний мэдэгдлийг өөрчилсөн бөгөөд Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд 21 удаа өөрчлөлт оруулсан байна. Төсвийн

тогтвортой байдлыг хангах зорилгоор батлагдсан хуульд олон удаа өөрчлөлт оруулж, төсвийн хүрээний мэдэгдлийг байнга өөрчилж байгаа нь хууль тогтоомжийн тогтвортой байдалд сөргөөр нөлөөлж байна. Иймд төсвийн тогтвортой байдал, сахилга батыг хангуулах хүрээнд хуулийг чандлан мөрдүүлэх, төсвийн төлөвлөлтийг макро эдийн засгийн бодлого болон хөгжлийн урт дунд хугацааны бодлогын баримт бичгүүдтэй уялдуулах, төсвийн дүрмийг мөрдүүлэх, олон нийтийн оролцоо, ил тод байдлыг нэмэгдүүлэх шаардлага үүсээд байна.

Цаашдын зорилт: Эдийн засгийн нийт үр ашиг, бүтээмж нэмэгдүүлэх чиглэлд хөдөө аж ахуйн салбарын татаас болон худалдааг нээлттэй болгох, эрчим хүчний салбарын либералчлалыг хийж, банк, санхүүгийн салбарыг олон улсад нээлттэй болгон өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, боловсролын салбарыг хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлттэй уялдуулах, эрүүл мэндийн салбарын үр ашгийг сайжруулах зэрэг салбарт чиглэсэн бодлогын цогц реформыг хэрэгжүүлнэ.

Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа 2050”, Шинэ сэргэлтийн бодлогыг хэрэгжүүлэх хүрээнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн боловсруулалтын түвшнийг ахиулж холбогдох төслүүдийг хэрэгжүүлж, экспортын орлогоо нэмэгдүүлэх, эдийн засгийн төрөлжилтийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж, эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг бий болгосноор хөгжлийн бодлогын зорилго хангагдах боломж бүрдэх юм.

Төсвийн орлого, зарлагын төлөвлөлтийг бодитой, макро эдийн засгийн нөхцөлтэй уялдуулан боловсруулж, төсвийн алдагдлыг тогтвортой түвшинд хадгална. Төсвийн хөрөнгө оруулалтыг үр ашигтай төсөлд чиглүүлэх замаар нийтийн санхүүгийн үр ашгийг нэмэгдүүлнэ. Ил тод байдал, хариуцлагыг дээшлүүлж, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэн төсвийн сахилга бат, хяналтыг сайжруулна.

3.4. Шинжлэх ухаан, технологийн бодлогын өнөөгийн байдал:

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт “... шинжлэх ухаан, оюуны өв төрийн хамгаалалтад байна.”, 38 дугаар зүйлийн 38.2 дахь хэсгийн 2/-т “Монгол Улсын Засгийн газар нь шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үндсэн чиглэл, улсын төсөв, зээл, санхүүгийн төлөвлөгөөг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж, гарсан шийдвэрийг биелүүлэх бүрэн эрхтэй” гэсэн Үндсэн хуулиар шинжлэх ухаан, технологийг баталгаажуулсныг удиртгал болгон Монгол Улсын хөгжлийн урт, дунд хугацааны бодлогын баримт бичигт шинжлэх ухаан, технологийг улс орны тогтвортой хөгжлийн үндсэн хүчин зүйлсийн нэг болгон хөгжүүлэхээр зорилт тавьсан.

Монгол Улсын шинжлэх ухаан, технологийн үйл ажиллагааны удирдлагын тогтолцоо нь Улсын Их Хурал, Засгийн газар, Шинжлэх ухаан, технологийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Үндэсний шинжлэх ухаан, технологийн сан, Шинжлэх ухааны академи, яамдын шинжлэх ухаан, технологи, инновацын салбар зөвлөл, аймаг, нийслэлийн шинжлэх ухаан, технологи,

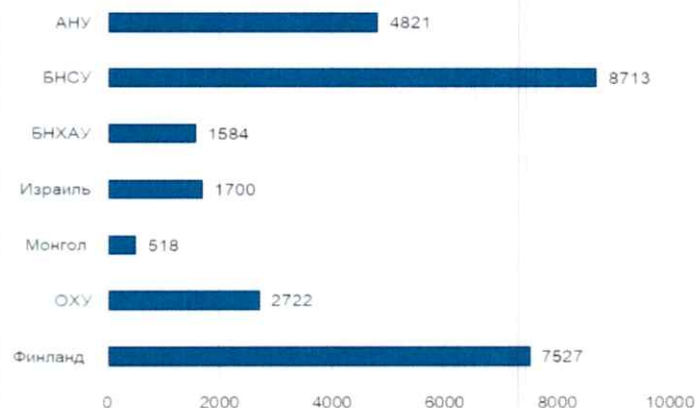
инновацын дэд зөвлөл; эрдэм шинжилгээний байгууллагын өөрийн удирдлагын байгууллагаас бүрддэг.

Шинжлэх ухааны салбарт нийт 66 эрдэм шинжилгээний байгууллага, үүний 17 нь яам, агентлагийн харьяанд, 16 нь Шинжлэх ухааны академийн харьяанд, 30 нь эрдэм шинжилгээний байгууллагын зэрэглэлд хамаарах дээд боловсролын байгууллагын харьяанд, 3 нь хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж харьяанд тус тус шинжлэх ухаан, технологи, инновацын үйл ажиллагааг эрхэлж байна.

Шинжлэх ухааны байгууллагад нийт 7004 ажилтан ажиллаж байгаагаас 4569 нь үндсэн ажилтан (бүтэн цагаар ажиллаж байгаа), үүнээс 1754 буюу 38.3% нь эрдэм шинжилгээний ажилтан байна. Нийт судлаачдын 3053 (55.4%) нь эрдмийн зэрэг цолтой буюу академич 64, шинжлэх ухааны доктор 108, боловсролын доктор 1840, профессор 372, дэд профессор 669 хүн байна.

Монгол Улс 1 сая хүнд ногдох эрдэм шинжилгээний ажилтны тоогоор Азийн дунджаас 3 дахин, цөөн хүн амтай Финлянд улсаас 14 дахин доогуур үзүүлэлттэй байгаа нь шинжлэх ухаан, технологийн салбарын хүний нөөц хангалтгүй болохыг илтгэж байна.

Зураг 4. Нэг сая хүн амд ногдох эрдэм шинжилгээний ажилтны тоо /2024 оны байдлаар/

Эх сурвалж: 2024 оны статистик мэдээ. UNESCO

Нөгөөтээгүүр, Монгол Улсын экспортод гаргаж буй бүтээгдэхүүний технологийн агууламжийн түвшнийг авч үзвэл түүхий эдийн нөөцийг боловсруулан эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх техник технологийн түвшин хангалтгүй, эдийн засгийн чадавх сул байгаагаас технологийн агууламжгүй болон нам технологийн бүтээгдэхүүн экспортын бүтээгдэхүүний дийлэнх хувийг эзэлж байгаа нь манай улсын шинжлэх ухаан, технологийн салбарын дэлхийн болон бүс нутгийн инновацын үйл явц, үндэсний эдийн засгийн хөгжилд оруулж буй хувь нэмэр хангалтгүй хэвээр байгаагийн илрэл.

Хүснэгт 4. Экспортын бүтэц (Технологийн агууламжийн хувиар)

Үзүүлэлтүүд	2020	2021	2022	2023	2024
Технологийн агууламжгүй болон нам технологит бүтээгдэхүүн	87.0	86.5	84.1	87.2	87.2
Дундаж нам технологит бүтээгдэхүүн	0.9	0.88	0.88	0.88	0.88
Дундаж өндөр технологит бүтээгдэхүүн	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
Өндөр технологит бүтээгдэхүүн	0.02	0.02	0.04	0.03	0.03
Нийт экспорт	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Эх сурвалж: Монгол улсын статистикийн эмхэтгэл, статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан, 2024 он

Манай улсын ДНБ-д дунд болон өндөр технологийн үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртгийн эзлэх хувь 6.6 хувьтай дэлхийн дунджаас ойролцоогоор 7 дахин бага байгаа нь ажиллах хүч, зах зээл хязгаарлагдмал орны хувьд эдийн засгийн өсөлтийг хангах, хүн амын амьдралын түвшин, чанарыг сайжруулахад шинжлэх ухаан, технологи, инновацыг түлхүү хөгжүүлэх, экспортын чиг баримжаа бүхий, мэдлэг шингэсэн, шинжлэх ухааны багтаамж ихтэй бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж эдийн засгийн бүтцээ түүхий эдээс хамаарал багатай, өндөр технологи, мэдлэг шингэсэн салбар руу шилжүүлэх шаардлагатайг харуулж байна.

Мөн түүнчлэн сүүлийн 10-аад жил эрдэм шинжилгээний ажлын зардал тогтмол 12.0 тэрбум орчим төгрөг буюу огт нэмэгдээгүй байгаа нь 1 судалгаанд дунджаар 14.8-19.0 сая төгрөгийг зарцуулж, судалгааны чанар, хүртээмж хангалтгүй байх үндсэн шалтгаан болж байна. 2025 онд шинжлэх ухаан, технологийн салбарын санхүүжилт 105.33 тэрбум төгрөг батлагдсанаас 67.3 хувь буюу 70.89 тэрбум төгрөг нь урсгал зардал, 5.02 хувь буюу 5.29 тэрбум төгрөгийг эрдэм шинжилгээний ажлын зардалд зарцуулахаар төсөвлөгдсөн нь ДНБ-ий 0.11 хувь, дэлхийн дунджаас 15-20 дахин бага үзүүлэлттэй байна.

Зураг 5. Шинжлэх ухааны салбарын санхүүжилт /тэрбум төгрөг, ДНБ-д эзлэх хувиар/

Сүүлийн 30-аад жилийн хугацаанд шинжлэх ухаан, технологийн 4500 орчим төсөлд 178.6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгосны үр дүнд 51.5 мянган үр дүнг амжилттай нэвтрүүлсэн. Т/бал: шинэ бүтээлийн патент 352, ашигтай загвар 304, шинэ болон шинэчилсэн технологи 768, бүтээгдэхүүний загвар 700, зохиогчийн эрх 166, эрдэм шинжилгээний гадаад, дотоодод хэвлүүлсэн өгүүлэл 19510, үйлдвэрлэлд нэвтэрсэн үр ашиг 723 байна. Харин 2024 онд шинэ патент 74, шинэ технологи 21, биет бүтээгдэхүүн 100, зохиогчийн эрх 235, импакт фактор өндөртэй эрдэм шинжилгээний сэтгүүлд 720 өгүүлэл хэвлүүлсэн үр дүнг дурдаж болох юм.

Шинжлэх ухаан, технологийн салбарт сүүлийн 5 жилд хийсэн хамгийн томоохон хөрөнгө оруулалт болох “Эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгүүдийн нэгдсэн цогцолбор”-ын бүтээн байгуулалтын ажил. Тус цогцолбор нь нийт 4.8 га, 74300 кв.м ашиглалтын талбайтай олон улсын стандартад нийцсэн лаборатори, оффис, музей, спорт заал бүхий шинжлэх ухаан, инновац, технологи, танин мэдэхүйн цогцолбор, 3300 орчим эрдэмтэн судлаач, албан хаагчид ажиллах судалгааны орчин үеийн жишиг байгууламж юм. Цогцолборын барилгын ажлыг 2020 оны 10 дугаар сард эхлүүлж 3.0 тэрбум төгрөг, 2021 онд 22.1 тэрбум төгрөг, 2022 онд 20.0 тэрбум, 2023 онд 24.5 тэрбум, 2024 онд 23.9 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг тус тус шийдвэрлэж, 2025 онд лабораторийн 3 байгууламж бүрэн ашиглалтад орж, оффисын 2 барилгын гүйцэтгэл 85 хувьтай явагдаж байна.

Тулгамдаж буй асуудал: Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлалд "шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, тэргүүлэх чиглэлийг тогтоож, дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хоёр хүртэлх хувийг шинжлэх ухааны арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд зарцуулах", Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт "Шинжлэх ухаан, технологийн арга хэмжээний зардлыг дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 1 хувьд хүргэж, шинжлэх ухаан, инновац, технологид суурилсан мэдлэгийн эдийн засгийн суурийг бэхжүүлнэ." гэсэн зорилт тавьсан хэдий ч сүүлийн 5 жил шинжлэх ухаан, технологийг хөгжүүлэхэд зарцуулж буй судалгаа хөгжүүлэлтийн санхүүжилтийн хэмжээ нэмэгдээгүй, 1 судалгаанд дунджаар жилд 14.8 сая төгрөг ногдож байгаа нь шинжлэх ухаан, технологийн үр дүнд сөргөөр нөлөөлж байна.

Мөн эрдэм шинжилгээний ажилтны цалин хөлс инфляцын түвшинтэй уялдахгүй, нийгмийн баталгаа хангалтгүй байгаагаас салбарын мэргэшсэн хүний нөөц, ялангуяа залуу судлаачид өндөр цалинтай өөр ажилд шилжих, гадаадад гарч ажиллах үзэгдэл сүүлийн жилүүдэд эрчимжиж, улмаар судалгаа хөгжүүлэлтийн чанар, хүртээмж, салбарын нийт бүтээмжид сөрөг нөлөө үзүүлэх замаар ур чадвартай эрдэмтэн, судлаачдаа гадагшаа алдах, хүний нөөцийн дутагдалд орох эрсдэл тулгарч байна.

Түүнчлэн, шинжлэх ухаан, технологийн үйл ажиллагаанд төрийн оролцоо хэт давамгайлсан буюу улсын төсвөөс хэт хамааралтай, хувийн хэвшлийн оролцоо хангалтгүй, аж үйлдвэрийн хамтын ажиллагаа салбар бүрд жигд бус, "боловсрол-шинжлэх ухаан үйлдвэрлэл"-ийн хамтын ажиллагааг дэмжсэн эдийн засгийн хөшүүрэг сул байна.

Цаашдын зорилт:

Нэгдүгээрт: Шинжлэх ухаан, технологийг хөгжүүлэх санхүүжилтийг 2027 онд ДНБ-ний 0,36 хувьд 2028 он 1 хувьд хүргэх буюу зорилтот түвшинд хүргэхэд онцгой анхаарах. Ингэхдээ шинжлэх ухаан, технологийн үйл ажиллагааны санхүүжилт, хөрөнгө оруулалтыг зөвхөн улсын төсвийн эх үүсвэрээс бус төсвийн бус бусад эх үүсвэрээс санхүүжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг шийдвэрлэх боломжийг нээх. Тухайлбал: хувийн хэвшлийн шинжлэх ухаан, технологид зарцуулах зардал, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн төрийн дэмжлэгийн хөшүүрэг (гааль, татвар, санхүүгийн арга хэрэгсэл зэрэг)-ийг бүрдүүлэх;

Хоёрдугаарт: Ур чадвартай эрдэмтэн, судлаачдын гадагш урсгалыг зогсоох тусгайлсан хүний нөөцийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, цаашлаад нийгмийн баталгааг хангах, ажиллах орчныг олон улсын жишигт хүргэх;

Гуравдугаарт: Судалгаа шинжилгээний үр дүн, шинэ бүтээл, оюуны өмчийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулж, уул уурхай, боловсруулах аж үйлдвэр, эрчим хүч, зам тээвэр, логистик, эрүүл мэнд, хөдөө аж ахуйн салбаруудын бүтээмжийг нэмэгдүүлэх;

Дөрөвдүгээрт: Шинжлэх ухаан, технологийн салбарт төр, хувийн хэвшлийн түншлэл бүхий адилтгах санхүүжилт /Matching fund/ -тэй хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх;
Тавдугаарт: Шинжлэх ухааны хүрээлэнгүүдийн нэгдсэн цогцолбор, технологи дамжуулах төв, салбар дундын нээлттэй лабораторийг байгуулах, шаардлагатай дэд бүтцийг бий болгох, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх.

3.5. Худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны бодлогын өнөөгийн байдал:

Монгол улс 2025 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр дэлхийн 163 улс (экспорт 86, импорт 158) оронтой гадаад худалдаа хийсэн бөгөөд 15.7 тэрбум ам.долларын экспорт, 11.3 тэрбум ам.долларын импорт хийсэн байна. Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 2024 онд 27.4 тэрбум ам.доллар байсан бол 2025 онд 27.0 тэрбум ам.доллар болж өмнөх оноос 0.4 тэрбум ам.доллар буюу 1.4 хувь буурсан. Монгол Улсын гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 2025 оны урьдчилсан байдлаар 27.0 тэрбум ам.доллар болж, өмнөх оны мөн үеэс 1.4 хувиар буурсан.

Зураг 6. Гадаад худалдаа /жилээр, тэрбум ам. доллар/

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо, Гаалийн ерөнхий газар

2025 оны байдлаар манай улсын нийт экспортын 93 хувь буюу 14.5 тэрбум ам. долларыг уул уурхайн бүтээгдэхүүн, үлдсэн 7.0 хувь буюу 1.15 тэрбум ам.долларыг уул уурхайн бус бүтээгдэхүүн эзэлж байна. 2025 оны экспорт 15.7 тэрбум ам.доллар байгаа нь өнгөрөгч оны мөн үеэс 0.1 тэрбум ам.доллаар буурсан үзүүлэлт юм.

Монгол улс дэлхийн 86 оронд бараа экспортолсноос БНХАУ-д 89.3 хувь, Швейцарт 6.9 хувь, АНУ-д 0.8 хувь тус тус ногдож нийт экспортын 97.1 хувийг тус 3 орон эзэлж байна.

Монгол Улс гадаад худалдаандаа голчлон эрдэс, түүхий эд, ялангуяа зэс, нүүрс, алт зэрэг боловсруулаагүй уул уурхайн бүтээгдэхүүнийг экспортолдог.

Эдгээр бүтээгдэхүүн нь Монголын гадаад худалдааны орлогын ихэнх хэсгийг бүрдүүлдэг.

Хүснэгт 5. Экспортын бүтээгдэхүүний бүтэц, хувиар, 2025 он

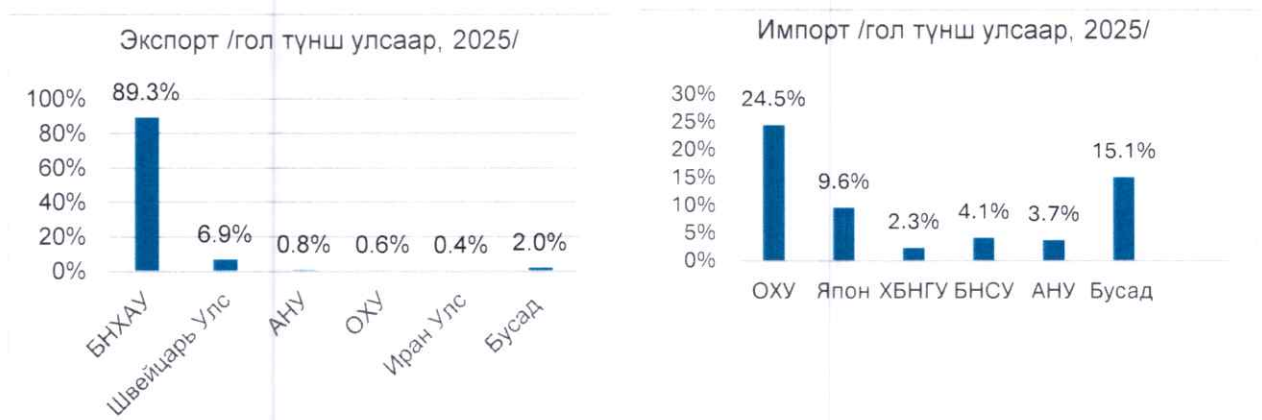
Бараа бүтээгдэхүүн	Эзлэх хувь
Зэсийн хүдэр, баяжмал	37%
Чулуун нүүрс	36%
Алт	8%
Төмрийн хүдэр, баяжмал	4%
Мах, махан бүтээгдэхүүн	2%
Ноос, ноолуур	2%
Түүхий нефть	2%
Бусад	9%

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Манай улс 2025 онд 11.3 тэрбум ам.долларын бараа, түүхий эд импортолсон ба 2024 онтой харьцуулахад 0.3 тэрбум ам.доллароор буурсан байна.

2025 онд дэлхийн 158 орноос гарал үүсэлтэй бараа импортолсноос БНХАУ-д 40 хувь, ОХУ-д 24.3 хувь, Япон Улсад 10.1 хувь, АНУ-д 4.6 хувь, БНСУ-д 4.2, ХБНГУ-д 2.2 хувь тус тус ногдож байгаа нь нийт импортын дүнгийн 85.4 хувийг эзэлж байна. Бүтцийн хувьд хэрэглээний болон үйлдвэрлэлийн түүхий эд, тоног төхөөрөмж голлон бүрдэж байна. /Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо Монгол Улсын гадаад худалдаа ихэвчлэн БНХАУ, ОХУ, Европын зарим улс болон Япон зэрэг улсуудтай явагддаг. БНХАУ нь Монголын худалдааны хамгийн том түнш бөгөөд тэр дундаа нүүрс, зэс нийлүүлэх гол зах зээл юм.

Зураг 7. Гадаад худалдааны гол түнш орнууд, улсаар, 2025 он

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Төвлөрсөн төлөвлөгөөт эдийн засгаас нээлттэй эдийн засгийн тогтолцоонд шилжсэнтэй холбогдуулан Монгол Улс гадаад худалдааг либералчлах бодлого

баримталж эхэлсэн. Энэ хүрээнд 1991 онд Дэлхийн гаалийн байгууллага (ДГБ), 1997 онд Дэлхийн худалдааны байгууллага (ДХБ)-д гишүүнээр элссэн.

Өнөөдрийн байдлаар Монгол Улсын худалдааны бодлогын суурь зорилтууд нь экспортын өсөлтийг дэмжих, худалдааг хөнгөвчлөх, бүс нутгийн интеграцид идэвхтэй оролцох, зарим бараа, салбарын хувьд импортын хяналт, стандартын зохицуулалтыг бэхжүүлэх чиглэлтэй байгаа бөгөөд Монгол улсын хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдэд тусгагдсан. Тухайлбал:

- “Алсын хараа-2050” Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын зорилт 4.2-д “Эдийн засгийн тэргүүлэх салбаруудыг хөгжүүлж, экспортын баримжаатай эдийн засгийг бий болгоно”, мөн Бүс нутгийн хамтын ажиллагаа буюу Зорилт 4.4-д “Бүс нутгийн эдийн засаг, худалдааны интеграцид нэгдэж, худалдааг хөнгөвчилнө”;
- Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлыг үзэл баримтлалын 3.2.5-д Гадаад худалдаа, интеграцийн бодлого 3.4.2.8-д “Хүнсний бүтээгдэхүүнийг зөвхөн аж ахуйн нэгж, байгууллагаар дамжуулан импортлох тогтолцоог бүрдүүлж, импортын хүнсний бүтээгдэхүүнд чанарын урьдчилсан хяналт, бүртгэлжүүлэлт, баталгаажуулалтын нэгдмэл тогтолцоо бий болгох, импортлох үеийн чанарын баталгаат байдалд эрсдэлийн үнэлгээ хийх замаар чанар, аюулгүй байдлын баталгааг хангана” гэж заасан.

Монгол Улсын Засгийн газар экспортыг нэмэгдүүлэх, худалдааг хөнгөвчлөх зорилгоор бодлого, хөтөлбөрүүдийг баталж хэрэгжүүлсээр ирсэн бөгөөд Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрүүдэд гадаад худалдаатай холбоотой зорилтууд тогтмол тусгагдсан.

Монгол Улс олон улсын, бүс нутгийн болон хоёр талт хэлбэрийн худалдааны хэлэлцээрүүдэд нэгдэн орох, байгуулах замаар худалдааг хөнгөвчлөх, экспортын зах зээлийг нэмэгдүүлэх бодлого баримталж байна.

Хүснэгт 6. Монгол Улс нэгдэн орсон/байгуулсан гадаад худалдаатай холбоотой хэлэлцээрүүд

Он	Хэлэлцээр
1997	ДХБ-ын хэлэлцээрүүд
2015	Европын Холбооны Хөнгөлөлтийн ерөнхий систем (GSP+)
2016	Эдийн засгийн түншлэлийн тухай Монгол Улс, Япон Улс хоорондын хэлэлцээр
2019	Ази, Номхон далайн худалдааны хэлэлцээр
2022	Ази, Номхон далайн хил дамнасан цаасгүй худалдааг хөнгөвчлөх тухай ерөнхий хэлэлцээр
2025	Монгол Улс, Евроазийн эдийн засгийн холбоо, түүний гишүүн орнууд хоорондын худалдааны түр хэлэлцээр

Эх сурвалж: Эдийн засаг, хөгжлийн яам

Гадаад худалдааны таатай нөхцөлийг бүрдүүлж, экспортын зах зээлийн боломжийг тэлэх зорилгын хүрээнд Монгол Улс нь Ази, Номхон далайн худалдааны хэлэлцээрт нэгдэн орсноор БНСУ, БНЭУ, БНХАУ, Шри-Ланк, Бангладеш, Лаос руу ойролцоогоор 11 мянган төрлийн бараа бүтээгдэхүүнийг, Европын холбооны

Хөнгөлөлтийн Ерөнхий Систем GSP+ статустай болсноор Европын Холбооны гишүүн орнууд руу 7200 төрлийн бараа бүтээгдэхүүнийг, мөн Япон Улстай Эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээр байгуулснаар тус улс руу 5700 төрлийн бараа бүтээгдэхүүнийг тарифын хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр гаргах боломжтой болсон. Иймд зөвхөн Монголд хөрөнгө оруулахаас гадна түүхий эдийн нөөцийг нь ашиглан боловсруулж, үйлдвэрлээд, буцаагаад экспортлох боломжтой.

ОХУ-д Монгол Улсаас хөдөө аж ахуйн гаралтай цөөн нэр төрлийн барааг татварын хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр экспортлох мөн худалдаан дахь техникийн саад тотгорыг бууруулж, барааг саадгүй нэвтрүүлэх зорилгоор Монгол Улс, Евроазийн эдийн засгийн холбоо, түүний гишүүн орнууд хооронд байгуулах Худалдааны түр хэлэлцээрийг 2025 оны 12-р сарын 12-нд УИХ-аар соёрхон батлуулаад байна. ЕАЭЗХ-ны хувьд хөдөө аж ахуй тэр дундаа малын гаралтай бүтээгдэхүүнд 15-50 хувийн гаалийн татвар ногдуулдаг бөгөөд бараа нэвтрүүлэхтэй холбоотой харьцангуй өндөр шалгуур, шаардлагыг тавьдаг. Тус хэлэлцээр нь Монгол Улс тус холбооны нийт 5 гишүүн орны зах зээлд саадгүй нэвтрэх боломжийг бүрдүүлээд байна.

Түүнчлэн экспортыг төрөлжүүлэх, уул уурхайн бус бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх, хоёр талт хамтын ажиллагааг иж бүрэн хөгжүүлэх хүрээнд Бүгд Найрамдах Солонгос Улстай Эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээр байгуулахаар албан ёсны хэлэлцээг 2023 оноос эхлүүлж эхний шатны хэлэлцээг хийсэн бөгөөд 2025 оны байдлаар нийт дөрвөн шатны хэлэлцээг албан ёсоор зохион байгуулж, Монгол Улсын эрх ашгийг хамгаалах, гадаад таатай орчныг бий болгох чиглэлээр холбогдох яриа хэлэлцээг хийсэн бөгөөд тав дах шатны хэлэлцээг зохион байгуулахаар бэлтгэл ажлыг хангаж байна.

Тулгамдаж буй асуудал: Манай улс гадаад худалдааны хувьд цөөн тооны улсаас хамааралтайгаас гадна дийлэнх хэсгийг уул уурхайн бүтээгдэхүүний экспорт эзэлдэг. Уул уурхайн бүтээгдэхүүний экспорт нь Дэлхийн зах зээл дэх түүхий эдийн үнээс шууд хамааралтай тул улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ), төсвийн орлого, валютын нөөцөд шууд нөлөөлдөг. Монгол Улс гадаад худалдааг төрөлжүүлэх, түүхий эдээс нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн экспортлох бодлого баримталж, холбогдох бодлогын баримт бичигт тусгасаар ирсэн ч хэрэгжилт хангалтгүй, уул уурхайн бус экспортын хэмжээ бага байна. Иймд гадаад худалдааны үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхийн тулд төрөлжсөн, нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүний экспортын хэмжээг нэмэгдүүлэх шаардлагатай юм.

Дэлхийн банкнаас 2020 онд хийсэн "Бизнес хийх орчны судалгаа"-ны "Хил дамнасан худалдаа" үзүүлэлтээр Монгол Улс 190 орноос 143 дугаар байранд оржээ. Энэ нь манай улсын гадаад худалдааны эрх зүйн зохицуулалт хангалтгүй, хяналт шалгалтын болон гаалийн байгууллагын уялдаа холбоо муу, хилийн хяналт, тээвэр, логистикийн хөгжил сул байгаагаас шалтгаалсан гэж дүгнэсэн байна.

Гадаад худалдаа эрхлэгчид экспорт хийхэд олон тооны баримт бичгийг бүрдүүлж, зарим төрлийн мэдээллийг цахимаар илгээх боломжгүй байгаа зэрэг нь гадаад худалдаанд томоохон саад тотгор болж байна.

Гадаад худалдааны эрх зүйн зохицуулалт нь Үндсэн хуулийн холбогдох заалт, Гаалийн тухай хууль, Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хууль зэрэг хэд хэдэн хуульд суурилж байгаа нь бусад улс орны эрх зүйн зохицуулалтын түвшнээс хоцрохгүй байх, худалдааны салбарын хөгжилд урьдчилж зохицуулаагүй олон талын бэрхшээл үүсгэж байна.

Монгол Улсын экспорт, импортын бүтцийг харахад цөөн нэр төрлийн түүхий эдийн экспорт, уул уурхайн салбараас хэт хамааралтай байна. Монгол Улс дотооддоо цөөн нэр төрлийн бараа үйлдвэрлэж, техникийн болон хэрэглээний нэрийн барааг гаднаас авдаг тул дийлэнх орнуудтай хийсэн гадаад худалдааны тэнцэл алдагдалтай гарч байна.

Цаашдын зорилт: Цаашид гадаад худалдааны орчин, экспортын үйл ажиллагааг сайжруулж, худалдааг хөнгөвчлөх зорилгоор Гадаад худалдааны цахим нэг цонхны системийг хэрэглээнд бүрэн нэвтрүүлэх, үүний хүрээнд гадаад худалдааны явцад бүрдүүлдэг баримт бичгийн тоог цөөрүүлэх, давхардлыг арилгах, үйл ажиллагаанд зарцуулж буй хугацаа болон зардлыг бууруулах, экспорт, импортын бараа бүтээгдэхүүнийг татварыг хувааж төлөх, хойшлуулах, экспортын бүтээгдэхүүнд шаардагдах импортын орц, завсрын бүтээгдэхүүнийг татвараас чөлөөлөх боломжийг бүрдүүлэх чиглэлээр ажиллах шаардлагатай байна.

Мөн Монгол Улсын нэгдэн орсон болон байгуулсан олон талт болон хоёр талт гэрээ хэлэлцээрүүдийн хүрээнд экспортын зах зээлийн боломжийг бүрэн ашиглах, шинээр гэрээ, хэлэлцээр байгуулж, таатай нөхцөлөөр экспорт хийх боломж бүрдүүлэх, тухайн зах зээлд чиглэсэн гадаадын хөрөнгө оруулалтыг идэвхтэй татах, нэмэгдүүлэхэд анхаарч ажиллана.

3.6. Хөрөнгө оруулалтын бодлогын өнөөгийн байдал:

Монгол Улсад 1990 оноос 2025 оны III дугаар улирал хүртэл нийт 50.64 тэрбум ам.долларын гадаадын хөрөнгө оруулалт орж ирснээс 74 хувь нь уул уурхайн олборлолт, 10 хувь нь худалдаа, үйлчилгээний салбарт хийгдсэн бол бусад салбарууд нийлээд 16 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд гадаадын хөрөнгө оруулалт төрөлжихгүй, зөвхөн нэг салбарт харьцангуй ихээр төвлөрч байна. Оюутолгой төслийн уул уурхайн олборлолт, бүтээн байгуулалттай холбоотойгоор сүүлийн 10 жилийн дунджаар гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын 52 хувийг тус төсөл дангаар бүрдүүлж байна.

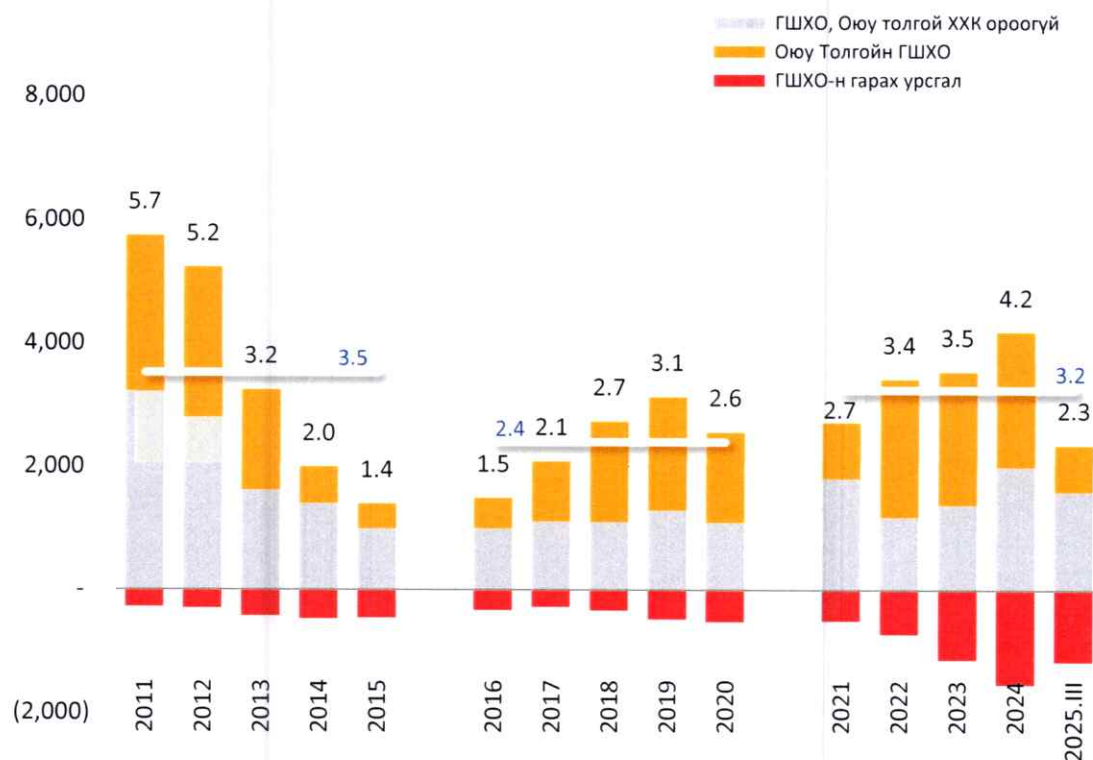
Статистик судалгаанаас харвал Монгол Улсын эдийн засгийн өсөлт сүүлийн 9 жилийн хугацаанд гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын өсөлттэй шууд хамааралтай бөгөөд 2024 оны байдлаар дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 17.7 хувийг эзэлж байна.

Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлд 2025 оны III улирлын байдлаар 9,735 гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж бүртгэлтэй байгаа нь нийт Монгол

Улсад бүртгэлтэй аж ахуйн нэгжийн 3.5 хувь юм. Үүнээс татвар төлдөг 3,752 ГХОААН байгаа бөгөөд нийт аж ахуйн нэгжийн татвар төлөлтийн 24 хувийг бүрдүүлсэн байна.

Оюутолгойн нөлөөгөөр гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын орох урсгал өндөр байгаа ч үүний дийлэнх хувь нь зээлд төлөх ёстой хүүгийн хуримтлал буюу бодит хөрөнгө оруулалтын орох урсгал биш байна.

Зураг 8. Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын орох урсгал (тэрбум ам.доллар)

Эх сурвалж: Монголбанк

Уул уурхайн салбарт гадаадын хөрөнгө оруулалтыг хязгаарласан хууль, тогтоол, шийдвэрүүдийн нөлөөгөөр хөрөнгө оруулалт муудаж байна.

2009: Гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хууль

- Засгийн газрын 2011, 2012 оны тогтоол: 669 ашиглалтын ТЗ, 909 хайгуулын ТЗ

2011: Ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл шинээр олгохыг хориглох тухай хууль

2012: Стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохицуулах тухай хууль

2019: Татварын багц хууль (АМНАТ)

Хүснэгт 7. Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын салбарын үзүүлэлт (сая ам.доллар)

	2024	2024.III	2025.III	Өсөлт 2024/2025
Нийт	4,180	3,096	2,350	-24% ▼
Уул уурхай	3,382	2,533	1,744	-31% ▼
Худалдаа	204	151	147	-2% ▼
Санхүү, даатгал	122	79	166	+110% ▲
Бусад	471	333	292	-12% ▼

ГШХО-ын хэмжээг нэмэгдүүлэхэд уул уурхайгаас гадна бусад салбар руу төрөлжүүлж, тогтвортой, урьдчилан таамаглахуйц эрх зүйн орчин бүрдүүлэх чиглэлээр ажиллах шаардлагатай байна.

Улсын Их Хурлын 2025 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 109 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Монгол Улсын 2026–2030 оны хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрт эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг хангахад чиглэгдсэн, нэгээс дээш жилийн хугацаанд хэрэгжих 30.0 тэрбум төгрөгөөс дээш өртөг бүхий дэд бүтэц, хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын нийт 88 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Хөгжлийн төслүүдийг хүний хөгжил, боловсрол, эрүүл мэнд, шинжлэх ухаан, эдийн засгийн бүтцийн шинэчлэл, бүсчилсэн хөгжил, ногоон хөгжил болон засаглал гэсэн үндсэн 7 тэргүүлэх чиглэлийн тодорхойлсон үр дүнгүүдэд бодитой хувь нэмэр оруулдаг байхаар ач холбогдлыг нь тодорхойлон эрэмбэлсэн.

Манай орны ялгаруулж буй хүлэмжийн хий дэлхийн нийт ялгарлын 0.1 орчим хувь буюу маш бага хувийг эзэлж байгаа ч нэг хүнд ногдох хэмжээгээр дэлхийн дунджаас хэд дахин өндөр байна. Монгол Улс Парисын хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх хүрээнд үндэсний хэмжээний хүлэмжийн хийн ялгарлыг суурь нөхцөлтэй харьцуулан 2030 он гэхэд 23.0 хувиар бууруулах зорилт тавьсан. НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөрөөс гаргасан судалгаагаар Үндэсний хэмжээнд тодорхойлсон хувь нэмэр (ҮТХН)-ийн зорилт болон Засгийн газрын хүлээсэн бусад үүрэг амлалтыг хэрэгжүүлэхэд манай улсын ногоон санхүүжилтийн хэрэгцээ жил бүр 1.0 тэрбум гаруй ам.доллараар хэмжигдэж байна.[ПС1.1]

Санхүүжилтийн хэрэгцээг тоймлон үзвэл ҮТХН-ийн зорилтыг хэрэгжүүлэхэд 14.84 [ПС2.1]тэрбум ам.долларын санхүүжилт шаардлагатай гэж тооцоолсон бөгөөд үүнээс 9.64 тэрбум ам.доллар нь хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах арга хэмжээнд, 5.2 тэрбум ам.доллар нь дасан зохицох арга хэмжээнд ногдож байна. Нийт санхүүжилтийн хэрэгцээний ихэнх хувийг эрчим хүч, тээврийн салбарын

хөрөнгө оруулалт бүрдүүлж байгаа бол дасан зохицох чиглэлд усны нөөцийн салбарын хэрэгцээ өндөр байна.

Монгол Улсын Санхүүгийн тогтвортой байдлын зөвлөлийн гишүүд хамтран 2022 онд баталсан "Тогтвортой санхүүгийн үндэсний замын зураг"-т 2030 он гэхэд ногоон зээлийн багцын нийт зээлд эзлэх хувийг 10 хувьд хүргэх зорилт тавьсан. Монголбанкны гаргасан мэдээллээр 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар ногоон зээлийн эцсийн үлдэгдэл 2.1 тэрбум төгрөгт хүрээд байна.

Тулгамдаж буй асуудал: Эдийн засаг, хөгжлийн яаманд ирүүлсэн санал хүсэлт болон байгууллагуудаас авсан судалгаанаас үзэхэд хөрөнгө оруулагчдын хувьд хөрөнгө оруулалтын бодлого, зохицуулалт хууль, эрх зүйн орчны тогтворгүй байдал, Монгол Улсын Засгийн газар болон холбогдох төрийн байгууллагууд гэрээний үүргээ хэрэгжүүлдэггүй, ил тод байдал хангалтгүй буюу авлига, хүнд суртал ихтэй, хөрөнгө оруулалтын хамгаалалтын тогтолцоо хангалтгүй, аж ахуйн нэгжийг гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтын хэлбэрээр ялгаварласан, үйл ажиллагаа явуулахыг хориглосон, хязгаарласан зэрэг асуудлууд байна.

Монгол Улсын хувьд хөрөнгө оруулалтын орчныг сайжруулах, хөрөнгө оруулагчийг зах зээлийн судалгаа, мэдээллээр хангах замаар хөрөнгө оруулалт татах, шинээр хөрөнгө оруулалт орж ирэх үеийн бүртгэл, тусгай зөвшөөрөл авах үйл ажиллагааг сайжруулж, хөрөнгө оруулалтын үе шатад тогтвортой байдлыг хангах, үйл ажиллагаа шуурхай явуулах нөхцөлөөр хангах, хөрөнгө оруулагчийн хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах, гомдол маргаан шийдвэрлүүлэх тогтолцоог бүрдүүлэх шаардлагатай байна.

Ногоон санхүүжилтийг дэмжих бодлого, эрх зүйн орчин хангалтгүй, төр, хувийн хэвшлийн байгууллагын чадавх сул, ногоон санхүүжилтийн хүртээмж хангалтгүй, байгальд ээлтэй, ногоон төслүүдийг хэрэгжүүлэх чадвар бүхий боловсон хүчин дутагдалтай байгаагаас гадна нэг салбараас хэт хамааралтай эдийн засгийн сул тал зэрэг асуудлууд ногоон санхүүжилтийн тогтолцоог хөгжүүлэх, санхүүжилт татах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд бэрхшээл учруулж болзошгүй байна.

Цаашдын зорилт: Монгол Улсын хөрөнгө оруулалтын таатай нөхцөлийг бүрдүүлж, хууль, эрх зүйн орчныг сайжруулах, хөрөнгө оруулагчийг зах зээлийн судалгаа, мэдээллээр хангах замаар хөрөнгө оруулалт татах, дахин хөрөнгө оруулалтыг идэвхжүүлэх, хөрөнгийн урсгалыг нэмэгдүүлэх, эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг хангах, шинээр хөрөнгө оруулалт орж ирэх үеийн бүртгэл, тусгай зөвшөөрөл авах үйл ажиллагааг сайжруулж, хөрөнгө оруулалтын үе шатад тогтвортой байдлыг хангах, үйл ажиллагаа шуурхай явуулах нөхцөлөөр хангах, хөрөнгө оруулагчдын хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах, гомдол маргаан шийдвэрлүүлэх тогтолцоог бүрдүүлэн ажиллана.

Үндэсний хэмжээний ногоон санхүүжилтийн бодлого, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож, ногоон санхүүжилт татах цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэхийн зэрэгцээ дунд, урт хугацааны бодлогын баримт бичигт тусгагдсан хөгжлийн ногоон төслүүдийг тодорхойлж, санхүүжүүлэх арга хэмжээг шат дараатай авч хэрэгжүүлнэ.

3.7.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн өнөөгийн байдал:

Монгол Улсын Их хурлын 2009 оны 64 дүгээр тогтоолоор “Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн талаар төрөөс баримтлах бодлого”-ын баримт бичгийн баталсан бөгөөд уг баримт бичгийн 6.1.1-д заасныг баримтлан Улсын Их Хуралаас 2010 онд Концессын тухай хуулийг батлан гаргасан байдаг.

Концессын хууль нь Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх зорилготой байсан боловч зарим талаараа төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн талаарх сонгодог ойлголт, ухагдахууныг бүрэн тусгаагүй, нэр томьёо, зохицуулалтын зөрүүтэй байдлаас шалтгаалан хуулийн хэрэгжилтэд зарим сорилтууд бий болсон.

Иймд Концессын хуулийн хэрэгжилтийг дүгнэж, олон улсын жишигт нийцсэн, практик шаардлагад тулгуурласан эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Их Хурлаас 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийг шинээр баталсан.

Шинээр батлагдсан Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулиар түншлэлийн төслийн урьдчилсан болон бүрэн шинжилгээ ЛЭЗҮ, эрсдэлийн үнэлгээ, мөнгөний үнэ цэний тооцоолол, төсөвт үзүүлэх нөлөөллийн үнэлгээ/-г хийх, төслийг түншлэлээр хэрэгжүүлэхэд тохиромжтой эсэх талаар санал дүгнэлт гарган ажиллах чиг үүрэг бүхий “Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төв” ТӨААТҮГ-ыг Засгийн газрын 2024 оны 23 дугаар тогтоолоор шинээр байгуулснаар түншлэлийн төслийн судалгаа, шинжилгээг мэргэжлийн бүрэлдэхүүнтэйгээр хийх боломж бүрдсэн.

Мөн Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн эрх зүйн орчныг илүү боловсронгуй болгох, үе шатуудыг хялбарчлах, нийтийн зориулалттай дэд бүтэц, төрийн үйлчилгээний төслүүдэд тавигдах шаардлагуудыг ялгаатай байдлаар зохицуулах, зарим аймгуудад хуулиар түншлэлийн төсөл хэрэгжүүлэхэд тавьсан хязгаарлалтыг нээж бүх аймагт түншлэлээр төсөл хэрэгжүүлэх боломжийг нээх зорилтын хүрээнд Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулан өргөн мэдүүлж, Улсын Их Хурлаас 2026 оны 11 дүгээр сарын 14-ны өдөр хуулийн нэмэлт, өөрчлөлтийн төслийг баталсан.

Тулгамдаж буй асуудал: Салбар яамдаас ирүүлсэн түншлэлийн төслүүдийн бэлэн байдал хангалтгүй, судалгаа тооцоолол дутмаг, төслийн бүрэн шинжилгээ хийх явцад техник, эдийн засгийн үндэслэл боловсруулахад шаардлагатай төсөв, хөрөнгө дутагдалтай, аймаг, нийслэлд түншлэлийн төслийн санал хүлээн авах хариуцсан нэгжүүдийн хүний нөөц хангалттай бүрдээгүй, төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай дэд бүтэц дутагдалтай байгаагаас шалтгаалан төсөл хэрэгжүүлэхэд удаашралтай байна.

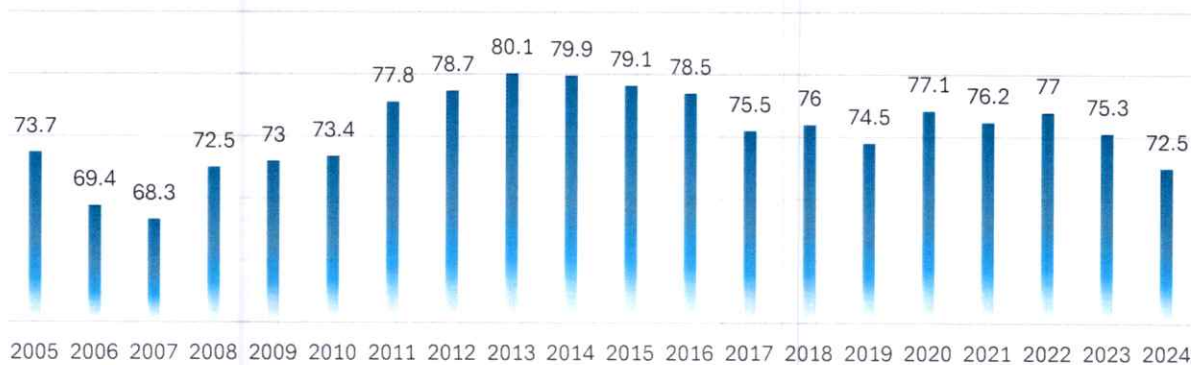
Цаашдын зорилт: Монгол Улсыг 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр болон Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд туссан төслүүдийг эрчимжүүлэн хэрэгжүүлэх, хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох зорилтын хүрээнд холбогдох журмуудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэх төслийн урьдчилсан үнэлгээг хянан баталгаажуулах,

төслийн бүрэн шинжилгээг хянах, дүгнэх, төслийн сонгон шалгаруулалт болон түншлэлийн гэрээ байгуулах ажлыг зохион байгуулах, түншлэлийн гэрээний биелэлтэд хяналт тавих, мөн концессын гэрээгээр хэрэгжиж буй төслүүдийн хэрэгжилт, биелэлтэд тогтмол хяналт тавих, тулгамдаж буй асуудал болон төслийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудлыг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх болон танилцуулах бодлогын арга хэмжээг тогтмол хэрэгжүүлж ажиллана.

3.8. Бизнес орчны бодлогын өнөөгийн байдал:

Монгол Улс зах зээлийн эдийн засгийн тогтолцоонд шилжээд 30 гаруй жил болж, хувийн хэвшлийн эдийн засагт үзүүлэх нөлөө эрс нэмэгдэн эдийн засгийн гол хөдөлгөгч хүч болж тэлсээр байна. Зах зээлийн эдийн засгийн тогтолцоотой улс орнуудын хувьд хувийн хэвшил нь эдийн засгийн өсөлт, хөдөлмөр эрхлэлт, инновац, татварын орлогын үндсэн эх үүсвэр болж эдийн засгийн бүтцэд чухал байр суурь эзэлдэг ба Монгол Улсын хувьд мөн адил хувийн хэвшлийн бий болгосон нэмүү өртөг ДНБ-д харьцангуй өндөр хувь эзэлж байна.

Зураг 9. Хувийн хэвшилд бий болсон нэмэгдэл өртгийн ДНБ-д эзлэх хувь

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Гэвч эдийн засгийн зарим салбарт төрийн оролцоо өндөр хэвээр байгаа бөгөөд энэ нь Монгол Улсын эдийн засгийн бүтэц болон бизнесийн орчинд сөргөөр нөлөөлсөн хэвээр байна. 2025 оны байдлаар уул уурхай, эрчим хүч, дэд бүтэц, зам тээвэр, банк санхүү, мэдээлэл харилцаа зэрэг салбарт нийт 101 төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой аж ахуйн нэгж үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн 73 нь 100 хувь төрийн өмчит компани байна. Дээрх нөхцөл байдал нь манай улсын эдийн засгийн бүтцэд хувийн хэвшлийн оролцоо өндөр байгаа боловч зах зээл дэх төрийн оролцоо, зохицуулалтын нөлөө их хэвээр байгааг харуулж байгаа төдийгүй энэ нь Монгол Улсын бизнесийн өсөлтийг хязгаарлагч гол хүчин зүйлс болж байна.

Сүүлийн жилүүдэд хийгдсэн олон улсын бизнесийн орчны үнэлгээ, судалгаануудын дүнгээс харахад Монгол Улсын үзүүлэлт харьцангуй доогуур байна. Тухайлбал, бизнес эрхлэх нөхцөлийн үзүүлэлтээр 190 орноос 81-д (Дэлхийн банк, Doing Business судалгаа), дэлхийн өрсөлдөх чадварын индексээр 141 орноос 102-т (Дэлхийн эдийн засгийн форум, Global Competitiveness Index), эдийн засгийн эрх чөлөөний индексээр 184 орноос 74-т (Heritage Foundation, Index of Economic

Freedom) тус тус эрэмбэлэгдэж байгаа нь бизнес эрхлэх, хөрөнгө оруулалт татах орчин харьцангуй хүндрэлтэй байгааг илтгэнэ. Эдгээр үзүүлэлтэд нөлөөлж буй гол хүчин зүйлс нь бизнес эхлүүлэх болон үйл ажиллагаа явуулахтай холбоотой зардал, хугацаа өндөр байгаа явдал юм. Тухайлбал, байгаль орчны үнэлгээ хийхэд 90–100 өдөр, 3–8 сая төгрөгийн зардал шаардлагатай бол эрчим хүчинд холбогдоход 51 өдөр, 73.1 сая төгрөгийн зардал гардаг бөгөөд өмч бүртгүүлэхэд 16.5 өдөр, 9.3 сая төгрөг зарцуулж байна. Түүнчлэн дэлхийн банкны бизнес эрхлэх орчны судалгаагаар Монгол Улс эрчим хүчний холболт, төлбөрийн чадваргүйдлийг шийдвэрлэх тогтолцоо, хил дамнасан худалдааны үзүүлэлтээр доогуур үнэлэгдэж байгаа нь бизнесийн өсөлтийг хязгаарлагч хүчин зүйлс байсаар байгааг харуулж байна.

Монгол Улсын бизнесийн орчин харьцангуй сул байгаа нь төрийн зохицуулалтын давхардал, зөвшөөрөл олголтын олон шат дамжлага, татвар болон гаалийн зохицуулалтын хүндрэл зэрэг захиргааны саад бэрхшээлүүд голлон нөлөөлж байна. Бизнес эхлүүлэхэд шаардагдах хугацаа урт, төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны уялдаа сул, төрийн үйлчилгээний хүнд суртал бизнес эрхлэгчдийн үйл ажиллагаанд хүндрэл учруулж байна. Мөн татварын дарамт өндөр байгаа нь бизнесийн идэвхийг бууруулж байна. 2024 оны байдлаар хувиараа бизнес эрхлэгчдийн нийт татварын ачаалал 38 орчим хувь байгаа бөгөөд үүнд нэмэгдсэн өртгийн албан татвар 10 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэл 21 хувь, аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар 10 хувь, хөрөнгийн татвар 0.6–2 хувь, хүүгийн орлогын татвар 5 хувь тус тус багтаж байна. Үүнээс гадна хөрөнгө оруулалтын орчны сул байдал, гэрээний хэрэгжилтийн баталгаа хангалтгүй, санхүүжилтийн хүртээмж хязгаарлагдмал, төлбөрийн чадваргүйдлийг зохицуулах тогтолцооны үр ашиг бага байгаа нь хөрөнгө оруулагчдын итгэлийг сулруулж байна. Дэд бүтцийн хүртээмж, эрчим хүчний холболтын зардал өндөр, хил дамнасан худалдааны өртөг их байгаа нь бизнесийн өрсөлдөх чадварыг бууруулж байна. Түүнчлэн гадаад орчны тодорхой бус байдал, геополитикийн эрсдэл, валютын ханшийн савлагаа, инфляцын өсөлт зэрэг макро эдийн засгийн хүчин зүйлс бизнесийн зардлыг нэмэгдүүлж, үйл ажиллагаанд сөргөөр нөлөөлж байна.

Сүүлийн жилүүдэд төрөөс бизнесийн орчныг сайжруулах чиглэлээр бодлогын болон институтийн шинэчлэлүүдийг хэрэгжүүлж эхэлсэн. Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны 07 дугаар тогтоолоор яамдын зохион байгуулалтын бүтэц, үйл ажиллагааны стратегийг шинэчлэн баталж, Эдийн засаг, хөгжлийн яамны бүтцэд бизнесийн орчны бодлогын асуудал хариуцсан тусгай нэгжийг байгуулсан нь төрийн зохицуулалтын давхардал, зөвшөөрлийн тогтолцооны хүндрэл, хүнд суртлыг бууруулах, төр-хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх институтийн орчныг бүрдүүлэхэд чиглэсэн чухал алхам болсон. Мөн бизнесийн орчныг сайжруулах зорилтыг Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа–2050” болон Засгийн газрын 2024–2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгаж, зах зээл дэх төрийн оролцоог бууруулах, хөрөнгө оруулалтын таатай орчин бүрдүүлэх, төр-

хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлж байна. Үүний хүрээнд эдийн засгийн эрх чөлөөг баталгаажуулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, зөвшөөрөл, мэдэгдлийн тогтолцоог шинэчлэх, зөвшөөрлийн нэгдсэн системийг хөгжүүлэх, төрийн үйлчилгээг цахимжуулах зэрэг арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж байна.

Тулгамдаж буй асуудал: Хэдийгээр бодлогын шинэчлэлүүд хэрэгжиж байгаа боловч бизнесийн орчинд шийдвэрлэх шаардлагатай олон асуудал байсаар байна. Тухайлбал, зах зээл дэх төрийн оролцоо өндөр, төрийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдийн нөлөө их, татварын ачаалал өндөр, хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийн хамгаалалт сул, төрийн үйлчилгээ олон шат дамжлагатай, бүртгэлгүй эдийн засгийн хэмжээ их, санхүүжилтийн хүртээмж болон дэд бүтцийн хөгжил хангалтгүй зэрэг асуудлууд бизнесийн үйл ажиллагаанд саад учруулж байна. Мөн төрийн зохицуулалтын давхардал, захиргааны хүнд суртал, авлигын эрсдэл зэрэг нь бизнес эрхлэх таатай орчныг бүрдүүлэхэд хүндрэл учруулж, эдийн засгийн идэвхжил болон хөрөнгө оруулагчдын итгэлд сөргөөр нөлөөлж байна.

Цаашдын зорилт: Цаашид бизнесийн таатай орчныг бүрдүүлэхийн тулд бизнес эрхлэх эрх зүйн орчныг тогтвортой, ойлгомжтой болгох, бизнесийн шинэ дүрмийг хэрэгжүүлэх, төрийн үйлчилгээний нэг цонхны тогтолцоог бүрдүүлэх, зөвшөөрөл олголтыг автоматжуулах, төрийн үйлчилгээг бүрэн цахимжуулах, төрийн оролцоог бууруулж зах зээлийн чөлөөт өрсөлдөөнийг дэмжих чиглэлд бодлогын шинэчлэлүүдийг хэрэгжүүлэхээр зорьж байна. Мөн дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулагчдад ялгаваргүй, тогтвортой орчин бүрдүүлэх, гэрээний халдашгүй байдлыг хангах, татварын тогтолцоог ил тод, уян хатан болгох, жижиг, дунд болон гарааны бизнесийг дэмжих санхүүгийн болон институтийн дэмжлэгийг өргөжүүлэх, төрийн зарим чиг үүргийг хувийн хэвшилд шилжүүлэх, нээлттэй дата болон инновацад суурилсан эдийн засгийг хөгжүүлэх зорилт дэвшүүлж байна. Эдгээр арга хэмжээг хэрэгжүүлснээр бизнесийн орчны үнэлгээг сайжруулж, албан бус эдийн засгийг бууруулан, хувийн хэвшлийн оролцоог нэмэгдүүлж, эдийн засгийн төрөлжилтийг хангах замаар тогтвортой өсөлтийг дэмжих нөхцөл бүрдэнэ.

3.9. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний өнөөгийн байдал:

“Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль”, “Засгийн газрын 2025 оны 43 дугаар тогтоол”-ын дагуу Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдийн Эдийн засаг, хөгжлийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, дүгнэлт зөвлөмж гаргах, байгууллагын үйл ажиллагааны тайланг үнэлж, дүгнэн журамд заасан хугацаанд Засгийн газрын Хяналт хэрэгжүүлэх газарт хүргүүлж ажиллаж байна. Мөн Эдийн засаг, хөгжлийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Тулгамдаж буй асуудал: Эдийн засаг, хөгжлийн яамны Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар нь “Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль”, Засгийн газрын 2025 оны 43 дугаар тогтоолын дагуу

хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, дүгнэлт зөвлөмж гарган ажиллаж байна.

Тус нэгж нь хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж Засгийн газарт хүргүүлэхээс гадна дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж, Эдийн засаг, хөгжлийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын санхүү, аж ахуйн үйл ажиллагаанд аудит хийж, яамны үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлж ажиллах үндсэн чиг үүрэгтэй бөгөөд нэгжийн чиг үүргийг бүрэн, үр дүнтэй хэрэгжүүлж ажиллахын тулд хүний нөөцийн төлөвлөлт, хэрэгцээг оновчтой зөв тодорхойлж, мэргэшсэн, чадварлаг албан хаагчдыг тогтвортой ажиллуулах нь чухал байна.

Цаашдын зорилт: Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн тогтолцоо нь хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага буюу Эдийн засаг, хөгжлийн яамны чиг үүрэгт хамаарч байгаа юм.

Иймд хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, дүгнэлтэд үндэслэн бодлогын баримт бичиг боловсруулах, зорилго, зорилтын шалгуур үзүүлэлтийг оновчтой тодорхойлох, мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, санал боловсруулах, хэрэгжилтийг хүлээн авах программ хангамжийг боловсронгуй болгох шаардлага байна.

Программ хангамжийг боловсронгуй болгосноор оновчтой санал санаачилга дэвшүүлэх, мэргэшсэн, тогтвортой хүний нөөцийг бүрдүүлэх, хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийн чанар сайжирч, үр дүнтэй хэрэгжих нөхцөл бүрдэнэ.

Хүснэгт 8. Орчны шинжилгээ

Дотоод орчны шинжилгээ	
Давуу тал	Сул тал
<p>1.Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга батлагдаж, Эдийн засаг, хөгжлийн яам байгуулагдсанаар Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг шинжлэх ухааны үндэслэл, судалгаатай, нэгдсэн зохион байгуулалттай, нарийн төлөвлөгөөтэй, системтэйгээр хөгжүүлэх эрх зүйн үндэс бүрдсэн.</p> <p>2.Үндэсний хөгжлийн хүрээлэнг байгуулснаар эдийн засаг, нийгмийг хөгжлийг шинжлэх ухааны үндэслэл, нотолгоонд суурилсан судалгааны ажлууд хийгдэж, эдийн засгийн өсөлтөд нөлөөлнө.</p> <p>3.Шинжлэх ухаан технологийн салбар шилжин ирснээр Монгол Улсын үндсэн хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.2 дахь хэсгийн 2/-т “ Засгийн газар нь шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үндсэн чиглэл, улсын төсөв, зээл, санхүүгийн төлөвлөгөөг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөж, гарсан шийдвэрийг биелүүлэх” гэж</p>	<p>1.Эдийн засаг, хөгжлийн яамны үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх нэгжийн албан хаагчдын тухайн чиглэлээр мэргэшсэн байдал дутмаг байгаа нь чиг үүргийг бүрэн хэрэгжүүлэхэд хүндрэлийг бий болгож байна. Төрийн захиргааны байгууллагын цалин, урамшууллын өнөөгийн нөхцөлтэй холбоотойгоор албан хаагчдын тогтвор суурьшилтай ажиллах байдал хангалтгүй байна.</p> <p>2.Улс төрийн нөхцөл байдлаас шалтгаалсан салбарын бодлогын залгамж чанар алдагдаж байна.</p>

заасан хуулийн зохицуулалт бүрэн хэрэгжих нөхцөл хангагдах давуу талтай. “Шинжлэх ухааныг эдийн засагжуулах, эдийн засгийг шинжлэх ухаанжуулах” концепц бүрэн утгаараа хэрэгжих нөхцөл бүрдэж байна. Ингэснээр судалгаа хөгжүүлэлтийн үр дүнг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах, улмаар уул уурхай, боловсруулах аж үйлдвэр, эрчим хүч, зам тээвэр, логистик, эрүүл мэнд, хөдөө аж ахуйн салбарын бүтээмж, өрсөлдөх чадвар нэмэгдэнэ.	
Гадаад орчны шинжилгээ	
Боломж	Эрсдэл
<p>1. Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогыг тус тус баталсантай холбогдуулан бодлого, төлөвлөлтийн нэгдсэн цогц арга хэмжээ авч, судалгаа шинжилгээний ажилд эрдэмтэн судлаачид, иргэд, хуулийн этгээдүүдийг оролцуулах замаар Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх боломж бий болсон.</p> <p>2. Дээр дурдсан давуу тал хангагдахаас гадна Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлалын 3.7.1.1 дэх заалтад зааснаар шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, тэргүүлэх чиглэлийг тогтоож, дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хоёр хүртэлх хувийг шинжлэх ухааны арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд зарцуулах боломжийг бүрдүүлж байна.</p>	<p>1. Яамны чиг үүргийг хэрэгжүүлэх албан хаагчдын мэргэшсэн байдал хангалтгүй байгаагаас шалтгаалан Хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдэд тусгасан эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлохтой холбогдсон зорилт, арга хэмжээ бүрэн хэрэгжихгүй байх эрсдэлтэй байна.</p> <p>2. Төрийн байгууллагуудын мэдээллийн сангийн уялдаа холбоо хангалтгүй, Улсын хэмжээний бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийг нэгтгэн гаргах мэдээллийн нэгдсэн сан бий болоогүйгээс Эдийн засгийн хөгжлийн сайдын асуудлын бодлогын баримт бичгүүдийн хэрэгжилтийн зорилт, арга хэмжээ бүрэн тайлагнах боломжгүй байх эрсдэлтэй.</p>

Хүснэгт 9. Салбарын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлт

д/д	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь үзүүлэлт	Зорилтот түвшин				
			2025	2026	2027	2028	2029	
1.	Эдийн засгийн өсөлт	хувь	6.8	5.7	6.3	6.5	6	
2.	Хэрэглээний үнийн индексийн жилийн өөрчлөлт	хувь	8.6	7.0	6.0	5.0	5.0	
3.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг	Баримт бичгийн тоо	2	1	1	3	2	
4.	Дэлхийн инновацын индекс	Байр/оноо	67	65	62	58	-	

Хүснэгт 10. “Монгол Улсыг хөгжүүлэх 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл” хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний шалгуур үзүүлэлт, хүрэх түвшин

д/д	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь түвшин (2024)	Хүрэх түвшин (2029)	Шалгуур үзүүлэлтийн тайлбар	Мэдээлэл цуглуулах давтамж
1.	Эдийн засгийн өсөлт	хувь	7.2	6	Бодит ДНБ-ий өсөлтийн хувь	Жил тутам

2.	Нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ	ам. доллар	6,958.8	10,300	Оны үнээр илэрхийлсэн	Жил тутам
3.	Уул уурхайн салбарын бодит өсөлт	хувь	10.8	4.4	Уул уурхайн салбарын өсөлтийн хувь	Жил тутам
4.	Боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарын бодит өсөлт	хувь	-4.2	5.9	Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын өсөлтийн хувь	Жил тутам
5.	Санхүүгийн салбарын бодит өсөлт	хувь	26.1	9.5	Санхүүгийн салбарын өсөлтийн хувь	Жил тутам
6.	Экспорт	тэрбум ам. доллар	15.8	20.0	Дотоодын үйлдвэрлэл сайжирснаар бүтээгдэхүүн экспортолж эхэлнэ.	Жил тутам
7.	Хүлээн авах гадаад жуулчдын тоо	сая.хүн	0.7	1.75	Аялал жуулчлалын салбарын хөгжлийг Монгол Улсад ирж байгаа жуулчдын тоогоор хэмжинэ.	Жил тутам

Хүснэгт 11. Оролцогчдын шинжилгээ

д/д	Байгууллагын нэр	Хамтын ажиллагааны гэрээ, төслийн нэр	Хэрэгжих хугацаа	
1	УИХ, ЗГ, ЗГХЭГ, яамд, төрийн захиргааны төв байгууллагууд болон төрийн бусад байгууллагууд	Монгол Улсын үндсэн хууль, Засгийн газрын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, тогтоомж, эрх зүйн акт	2026	2029

Хүснэгт 12. Нутгийн захиргааны байгууллагуудтай хамтран ажилласан байдал

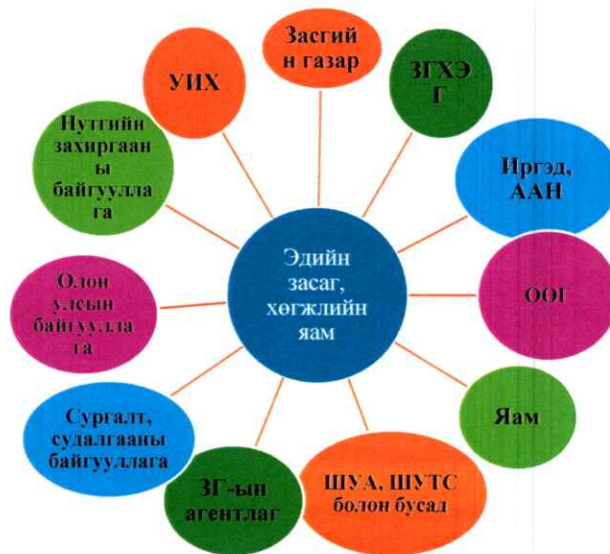
д/д	Байгууллагын нэр	Хамтын ажиллагааны гэрээ, төслийн нэр	Хэрэгжих хугацаа	
1	21 аймгийн Засаг дарга	Монгол Улсын үндсэн хууль, Засгийн газрын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, тогтоомж, эрх зүйн акт	2026	2029
2	21 аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, Хөгжлийн бодлого, хөрөнгө оруулалтын хэлтэс	Монгол Улсын үндсэн хууль, Засгийн газрын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, тогтоомж, эрх зүйн акт	2026	2029

Хүснэгт 13. Олон улсын байгууллагуудтай хамтран ажилласан байдал

д/д	Байгууллагын нэр	Хамтын ажиллагааны гэрээ, төслийн нэр	Хэрэгжих хугацаа	
-----	------------------	---------------------------------------	------------------	--

1	Азийн хөгжлийн банк, Уур амьсгалын ногоон сан, Европын хөрөнгө оруулалтын банк	“Аймаг, сумын бүсчилсэн ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр” төсөл	2023	2029
2	Азийн хөгжлийн банк	“Эдийн засгийг төрөлжүүлэх бодлого, системийг бэхжүүлэх нь” техник туслалцааны төсөл	2026	2029
3	Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэг (GIZ)	“Эдийн засгийг төрөлжүүлэх нөхцөлийг сайжруулах нь” техник туслалцааны төсөл	2024	2026
4	НҮБ-ын Ногоон уур амьсгалын сан	Монгол Улсад нүүрстөрөгчийн зах зээлийн бэлэн байдлыг бэхжүүлэх нь	2024	2026
5	Германы төсөл (OECD)	Азийн тогтвортой дэд бүтцийн хөтөлбөр төсөл (SIPA)	2024	2026
6	Дэлхийн банк	Хүлэмжийн хий багатай урт хугацааны хөгжлийн стратегийг дэмжих төсөл	2025	2027

Зураг 10. Эдийн засаг, хөгжлийн яамны үйл ажиллагаанд холбогдогч талууд

Эдгээр холбогдогч талуудын оролцоог мэдээлэх, зөвлөх, санал өгөх, хамтран ажиллах, шийдвэр гаргах гэсэн ерөнхий ангиллын хүрээнд тодорхойлсон болно. Үүнийг дараах хүснэгтээр харуулав.

Хүснэгт 14. Холбогдогч талуудын оролцоо

Холбогдогч талууд	Оролцоо					
	Мэдээлэх	Зөвлөх, эргэх холбоогоор хангах	Санал өгөх	Хамтран ажиллах	Шийдвэр гаргах	Бусад

УИХ	√	√	√	√	√	--
ЗГ	√	√	√	√	√	--
ЗГХЭГ	√	√	√	√	√	--
Яам	√	√	-	-	√	--
Оюуны өмчийн газар	√	√	√	√	√	--
ЗГ-ын агентлаг	-	√	-	√	√	--
ШУА, ҮШУТС болон бусад	√	√	√	√	√	--
Нутгийн захиргааны байгууллага	√	√	√	√	-	--
Олон улсын байгууллага	√	√	√	√	-	--
Сургалт, судалгааны байгууллага	√	√	√	√	-	--
Иргэд, ААН	√	√	√	√	-	--

Хүснэгт 15. Санхүүгийн нөөц, батлагдсан төсөв, сая төгрөгөөр

д/д	Хөтөлбөр	2026 он	2027 он	2028 он	2029 он
1	Үндсэн үйл ажиллагаа	11,146.30	12,260.93	13,487.03	14,835.73
2	Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил	2,679.39	2,947.33	3,242.07	3,566.27
3	Байр ашиглалтын үйлчилгээ	530.00	583.00	641.30	705.43
4	Гадаадын болон олон улсын байгууллагын гишүүнчлэлийн хураамж	576.34	633.98	697.38	767.11
5	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	280.44	308.48	339.33	373.26
6	Ахмадын сан	170.00	187.00	205.70	226.27
7	Татаас	1,536.93	1,690.63	1,859.69	2,045.66
8	Хөрөнгө оруулалт-Барилга байгууламж	40,360.90	44,396.99	48,836.69	53,720.36
9	Хөрөнгө оруулалт-Тоног төхөөрөмж	18,272.20	20,099.42	22,109.36	24,320.30
10	Хөрөнгө оруулалт-ТЭЗҮ	21,099.40	23,209.34	25,530.27	28,083.30
	НИЙТ ДҮН	96,651.91	106,317.10	116,948.81	128,643.70

Хүснэгт 16. Давхардсан чиг үүрэг бүхий төрийн захиргааны төв байгууллагууд

д/д	Давхардсан байгууллагын нэр	Давхцал үүсэж буй яамдын чиг үүрэг	Эдийн засаг, хөгжлийн яамны чиг үүрэг	Тайлбар
1.	Гадаад харилцааны яам, Гадаад худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны газар	Засгийн газрын тухай хууль 20 дугаар зүйл. 8/Гадаад харилцааны сайд: -гадаад улс, олон улсын байгууллагатай улс төрийн талаарх хамтын ажиллагаа; -гадаад эдийн засгийн харилцаа, хамтын ажиллагаа; -гадаад худалдааны хэрэгжилт; -гадаадад байгаа Монгол Улсын иргэн, бизнесийн эрх ашгийг хамгаалах асуудал;	Худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, бодлогын газар: 2.2.4.хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар	Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, бодлогыг тодорхойлдог.

		-гадаад улс, олон улсын байгууллагатай хийх гэрээ, хэлэлцээрийн асуудал болон байгуулсан гэрээ, хэлэлцээрийн явцад тавих хяналт; -гадаад улс, олон улсын байгууллагатай хүмүүнлэгийн чиглэлээрх хамтын ажиллагаа; -дипломат, албан зэргийн виз, консулын асуудал; -гадаад сурталчилгаа;	хангах, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлэх төсөл хөтөлбөрүүдийг тодорхойлох, тохиролцох;	
--	--	--	--	--

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны чиг үүрэг хэрэгжүүлэх эрх хэмжээ нь олгогдсон хэдий ч зарим чиг үүргийг давхардуулж олгосон нь чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд хүндрэл гарч байна. Тухайлбал: Гадаад харилцааны сайдын эрхлэх асуудалд хамаарах асуудалд гадаад улс, олон улсын байгууллагатай улс төрийн талаарх хамтын ажиллагаа, гадаад эдийн засгийн харилцаа, хамтын ажиллагаа, гадаад худалдааны хэрэгжилт хариуцахаар Засгийн газрын тухай хууль 20 дугаар зүйлийн 20.8-д заасан байна.

Эдийн засаг, хөгжлийн сайдын эрхлэх асуудалд хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлэх төсөл хөтөлбөрүүдийг тодорхойлох, тохиролцоно гэж Засгийн газрын тухай хууль 20 дугаар зүйлийн 20.5-д туссан байна.

Иймд Эдийн засаг, хөгжлийн яамны чиг үүрэгт бодлогын түвшинд төлөвлөлтийг зангидах, бусад яамдыг чиг үүргийг тодорхой болгох нь зүйтэй байна.

Хүснэгт 17. Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт, хувиар

ЕЧҮ	ДЧҮ	Арга хэмжээ	Үнэлгээний хувь	ЕЧҮ	ДЧҮ
3. Хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээ					
3.1.		Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын уялдааг ханган боловсруулах, хүн амын нутагшилт, суурьшлын ерөнхий төлөвлөлтийг хийх, хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах, нэгдсэн бодлогыг тодорхойлно.	100	100	-
	3.1.1.1	"Монгол Улсыг 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл" дунд хугацааны төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслийг боловсруулна.	100	-	100
	3.1.1.2	"Монгол Улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөө"-ний төслийг боловсруулна.	100	-	100

3.1.2	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн талаар баримтлах чиглэлийг тодорхойлж улс, бүс, орон нутаг, салбар хооронд нэгтгэн зохион байгуулах, уялдааг хангах, арга зүйн зөвлөгөө өгнө.	100		100
3.1.3.	Нийгмийн тогтвортой хөгжлийн бодлогыг тодорхойлж, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг удирдлага, зохион байгуулалтаар хангана.	100	-	100
3.1.4	Хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлогыг тодорхойлж, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг удирдлага, мэргэжил, арга зүйгээр хангана.	100	-	100
3.1.5.	Олон улсын хөгжлийн туршлага, чиг хандлагыг судалж, өөрийн орны онцлогт тохирсон хөгжлийн загвар судалж, боловсруулна.	100		90
3.1.6.	Олон улсын хөгжлийн туршлага, чиг хандлагыг судалж, өөрийн орны онцлогт тохирсон хөгжлийн загвар судалж, боловсруулна.	100	-	90
3.1.7.	Монгол Улсын төсвийн төсөл Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэх асуудлаар зөвшөөрөл өгнө.	100	-	100
3.1.8.	Эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэл болон эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэлт нөхцөл байдлыг тодорхойлох хүрээнд салбаруудын мэдээллийн бааз суурийг бэхжүүлж, бодлогын дэмжлэг үзүүлж ажиллана.	100	-	100
3.1.9.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн чиглэлээр судалгаа шинжилгээ хийх мэргэшсэн, чадварлаг хүний нөөцийг бэлтгэх, чадавхжуулах ажлыг зохион байгуулна.	100	-	100
3.1.10.	Аймаг, нийслэл, хотын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө боловсруулахад мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлж, санал өгнө.	100	-	100
3.1.11.	Хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай технологи судална.	100	-	70
3.1.12.	Салбаруудын хөгжлийн бодлогыг орон зайн судалгаанд суурилан тодорхойлох, орон зайн төлөвлөлтийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлсэн байна.	100	-	70
3.1.13.	Эдийн засгийн эрх чөлөө, өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах зорилгоор судалгаа, шинжилгээнд үндэслэн бодлогын нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангасан байна.	100	-	100
3.2.	Макро эдийн засгийн судалгааг хийж, эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлно.	100	100	-
3.2.1.	Монгол Улсын эдийн засгийн хөгжлийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгаж, бодлого зохицуулалтаар хангана.	100	-	100
3.3.	Эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах бодлогыг тодорхойлох, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл хийнэ.	100	100	-

3.3.1.	Монгол Улсын 2026 оны хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулахад шаардлагатай макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоо, төсөөллийн танилцуулгыг боловсруулна.	100	-	100
3.3.2.	Монгол Улсын 2026 оны төсвийн тухай хуулийн төслийг боловсруулахад шаардлагатай макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоо, төсөөллийн танилцуулгыг боловсруулна.	100	-	100
3.3.3.	Эдийн засгийн нөхцөл байдалд улирал (Macroeconomic diagnostics) тутам дүн шинжилгээ хийж, танилцуулга бэлтгэнэ.	100	-	100
3.3.4.	Макро эдийн засгийн богино, дунд хугацааны загваруудыг хөгжүүлж, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоо, төсөөлөлд ашиглана.	100	-	100
3.4.	Эдийн засгийн нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж, эдийн засагт тулгарч болзошгүй гадаад, дотоод эрсдэлийг тодорхойлно.	100	100	-
3.4.1	Монгол Улсын эдийн засагт тохиолдож болзошгүй гадаад, дотоод эрсдэлийг тодорхойлж дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгана.	100	-	100
3.4.2.	Макро эдийн засгийн голлох үзүүлэлтүүдийн статистикийн сарын гүйцэтгэлээр танилцуулга бэлтгэн, удирдлагыг тухай бүр мэдээллээр хангана.	100	-	100
3.4.3.	Өдөр тутмын шуурхай мэдээлэл бэлтгэх, голлох бүтээгдэхүүнүүдийн үнийн мэдээллийн сан үүсгэж, удирдлагыг тухай бүр шуурхай мэдээллээр хангана.	100	-	90
3.5.	Улсын эдийн засаг, нийгмийн тогтвортой хөгжлийг хангах бодлогын шийдвэр гаргалтад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор судалгааг хөгжүүлэхэд нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангана.	100	90	-
3.5.1.	Дата баазууд боловсруулж эдийн засгийн судалгаанд ашиглана. (Гаалийн дата, И-баримт гэх мэт)	100	-	100
3.5.2.	Монгол Улсын төсвийн дунд хугацааны эрсдэлийг тодорхойлж танилцуулга бэлтгэн богино, дунд хугацааны бодлогын баримт бичигт тусгана.	100	-	90
3.6.	Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг хуульд заасан зарчим, шаардлагыг баримтлан боловсруулах, олон нийтэд хэлэлцүүлэх;	100	100	-
3.6.1.	Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг холбогдох хууль, журамд заасны дагуу олон нийтээр хэлэлцүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.	100	-	100
3.6.2.	Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийг боловсруулахад шаардлагатай макро эдийн засгийн болон төсвийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн тооцоо, төсөөлөл, танилцуулгыг боловсруулж, Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлж, УИХ-д өргөн мэдүүлнэ.	100	-	100
3.7.	Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, хөгжүүлэлт, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн чиглэлээр урт, дунд хугацааны бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр эрх зүйн баримт бичиг боловсруулах, батлуулах, түүнд нийцсэн төсвийн хэрэгцээний шинжилгээ хийж, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулна.	100	88	-

3.7.1.	Шинжлэх ухааны паркийн эрхзүйн байдлын тухай анхдагч хуулийн төслийн үзэл баримтлал, хуулийн төслийг боловсруулна.	100	-	100
3.7.2.	Шинжлэх ухаан, технологийн салбарын хүний нөөцийг хөгжүүлэх нэгдсэн хөтөлбөр боловсруулж, батлуулна. /"Brain Drain-Brain Gain" тусгайлсан хөтөлбөр/	100	-	85
3.7.3.	Шинжлэх ухаан, технологийн сангаас тэтгэлэг олгох, Шинжлэх ухаан, технологийн сангаас тэтгэлэг олгох, сангийн хөрөнгийг зарцуулах, түүнд хяналт тавих журмыг шинэчлэн батлуулна.	100	-	85
3.7.4.	Төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэсэн эрдэм шинжилгээ, туршилт, зохион бүтээх ажлын үр дүнд бий болсон оюуны өмчийг өмчлүүлэх, ашиглуулах журмыг шинэчлэн батлуулна.	100	-	85
3.7.5.	Нээлттэй, сүлжээ лабораторийн үйл ажиллагааг зохицуулах журмын төслийг боловсруулж, батлуулна.	100	-	80
3.7.6.	Үндэсний шинжлэх ухаан, технологийн сангийн бүтэц, орон тоог шинэчлэн батлуулна.	100	-	100
3.7.7.	Шинжлэх ухаан, технологи, инновацын Үндэсний хорооны бүтэц, бүрэлдэхүүн, дүрмийг шинэчлэн боловсруулж, батлуулна.	100	-	70
3.7.8.	Шинжлэх ухаан, технологийн шагнал олгох журмын төслийг боловсруулна.	100	-	100
3.8.	Шинжлэх ухааны судалгаа, дэвшилтэт технологи, инновацыг эдийн засгийн тэргүүлэх салбаруудад нэвтрүүлэхэд бүх талын дэмжлэг үзүүлэх замаар аж ахуйн нэгжүүдийн тогтвортой өсөлтийг дэмжих, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудтай хамтран ажиллах, шинжлэх ухааны судалгааны төслийн бодлого, зохицуулалт, хэрэгжилтийг хангана.	100	100	-
3.8.1.	Шинжлэх ухааны ажилтны өдрийг утгсан "Шинжлэх ухаан, технологи-инновац-2025" арга хэмжээг зохион байгуулна.	100	-	100
3.8.2.	Улсын төсвийн хөрөнгөөр шинжлэх ухаан, технологийн салбарт 2025 оноос эхлэн хэрэгжүүлэх судалгаа, хөгжүүлэлтийн ажилд дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааг удирдлага, зохион байгуулалтаар ханган ажиллана.	100	-	100
3.8.3.	Улсын төсвийн хөрөнгөөр шинжлэх ухаан, технологийн салбарт хэрэгжиж буй судалгаа хөгжүүлэлтийн ажлын хэрэгжилтийн явц, үр дүнд хяналт тавьж үнэлэлт, дүгнэлт гаргана.	100	-	100
3.8.4.	Төрийн өмчит эрдэм шинжилгээний хүрээлэн, төвийн судалгааны үндсэн чиглэлд санхүүжилт олгох ажлыг зохион байгуулна.	100	-	100
3.8.5.	Шинжлэх ухаан, технологийн Үндэсний хороо болон салбарын харьяа байгууллагуудын үйл ажиллагааг удирдлага, зохион байгуулалтаар ханган ажиллана.	100	-	100
3.8.6.	Шинжлэх ухааны хүрээлэнгүүдийн нэгдсэн цогцолборын барилгын ажлыг удирдлагаар хангаж ажиллана.	100	-	100
3.9.	Худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагаа болон гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, байгуулах, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	100	100	-

3.9.1.	Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, хамтын ажиллагааны нэгдсэн бодлого боловсруулах, төлөвлөх, зохицуулах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, байгуулах, хамтран ажиллах, хэрэгжилтийн үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээ авна.	100	-	100
3.9.2.	Худалдаа, эдийн засаг, санхүүгийн асуудлаар түнш орон, олон улсын болон бүс нутгийн банк, санхүү, эдийн засгийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагаа хөгжүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээ авч салбар хоорондын уялдааг хангана.	100	-	100
3.9.3.	Худалдаанд тулгарч буй саад хүндрэлийг багасгаж, хөнгөвчлөхөд чиглэсэн бодлогыг тодорхойлон, импортыг орлох салбарыг дэмжих, экспортын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, гадаад худалдааны тэнцлийг сайжруулахад чиглэсэн худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар ханган, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	100	-	90
3.9.4.	Эдийн засгийн коридорын төсөл хөтөлбөрүүдийг тохиролцох, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллана.	100	-	100
3.9.5.	Эдийн засаг, худалдааны чиглэлээр байгуулсан олон талт болон хоёр талт гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийн үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээг авах, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	100	-	90
3.10.	Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөрөнгө оруулалт, татах, дэмжих, хамгаалах, ногоон санхүүжилтийн тогтолцоог хөгжүүлэх, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	100	90	-
3.10.1	Хөрөнгө оруулалтын орчныг сайжруулах хүрээнд эрх зүйн орчны боловсронгуй болгох арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	100	-	100
3.10.2.	"Хөрөнгө оруулалтыг хөхиүлэн дэмжих, харилцан хамгаалах хэлэлцээр"-ийг шинэчлэн болон шинээр байгуулах, сайжруулах санал боловсруулна.	100	-	90
3.10.3.	Гадаадын хөрөнгө оруулагчдын хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах арга хэмжээг зохион байгуулна.	100	-	90
3.10.4.	Засгийн газар, эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэр болон цаг үеийн асуудлаар удирдлагаас өгөгдсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийг хангана.	100	-	90
3.10.5.	Дотоодын болон гадаадын хөрөнгө оруулалтыг дэмжихэд олон улсын байгууллагаас шаардах Комплайнсын шаардлагыг хангах зорилгоор "Комплайнсын менежментийн тогтолцоо ISO 37301" стандартыг хувийн хэвшилд нэвтрүүлэх чиглэлээр мэдээлэл сурталчилгаагаар хангана.	100	-	100
3.11.	Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийг боловсруулах, хөгжлийн төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбарыг боловсруулах, хөгжүүлэлтийг хийх, бэлэн байдлыг хангуулах, санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох ажлыг зохион байгуулж нэгдсэн удирдлагаар хангах, хөрөнгө оруулалтын талаарх эрх зүйн	100	95	-

		орчин, дотоод зах зээлийн таатай нөхцөлийг боловсронгуй болгох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.			
	3.11.1.	Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийг боловсруулах ажлын хүрээнд төсөл, арга хэмжээний саналыг хүлээн авч, үнэлж, эрэмбэлнэ.	100	-	100
	3.11.2.	Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв хийлгэх саналыг хүлээн авч, эрэмбэлэх, тодорхойлох ажлыг зохион байгуулна.	100	-	100
	3.11.3.	Хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх арга хэмжээг авна.	100	-	100
	3.11.4.	Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах, тогтворжуулах гэрчилгээ олгох, үйл ажиллагаанд хяналт тавих, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангана.	100	-	90
	3.11.5.	Засгийн газар, эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэр болон цаг үеийн асуудлаар удирдлагаас өгөгдсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийг хангана.	100	-	90
	3.11.6.	Монгол Улсын Хөгжлийн банкны үйл ажиллагааг бодлогоор зохицуулах чиглүүлэх арга хэмжээ авч, хяналт тавина.	100	-	90
	3.12.	Ногоон санхүүжилтийн бодлогыг тодорхойлох, холбогдох хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, ногоон санхүүжилт татах цогц арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх, ногоон төсөл хөтөлбөрүүдийг бойжуулах, тодорхойлох, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	100	90	-
	3.12.1.	Ногоон эдийн засаг, ногоон санхүүжилтийн нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хэрэгжилтийг хангах арга хэмжээг уялдуулан зохион байгуулна	100	-	90
	3.12.2.	Нэгдэн орсон олон талт болон хоёр талт гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийг хангуулах, хоёр талт болон олон талт гэрээнд нэгдэн орох асуудлыг судалж, санал боловсруулах, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	100	-	100
	3.12.3.	Ногоон төслийг үнэлэх, эрэмбэлэх, тодорхойлох, ногоон төслийг нэгдсэн удирдлагыг хэрэгжүүлнэ	100	-	90
	3.12.4.	Ногоон санхүүжилтийн тогтолцоог хөгжүүлэх, ногоон төсөл, хөтөлбөрүүдийг нэмэгдүүлэх, ногоон санхүүжилтийн эх үүсвэр татах чиглэлээр хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.	100	-	90
	3.12.5.	Засгийн газар, эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэр болон цаг үеийн асуудлаар удирдлагаас өгөгдсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийг хангана.	100	-	90
	3.13.	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгнө.	100	100	-
	3.13.1.	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэх төслийн урьдчилсан үнэлгээг хянан баталгаажуулах, төслийг хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгах, төслийн бүрэн шинжилгээг хянах, дүгнэх, төслийн сонгон шалгаруулалт болон түншлэлийн гэрээ байгуулах ажлыг зохион байгуулна.	100	-	100

3.13.2.	Түншлэлийн гэрээний биелэлтэд хяналт тавих, түншлэлээр хэрэгжсэн төслийг төрийн болон орон нутгийн өмчид шилжүүлэх, бүртгэх арга хэмжээг удирдан зохион байгуулна.	100	-	100
3.13.3.	Үр дүнтэй тогтвортой түншлэлийн орчныг бэхжүүлэх, бий болгох, түншлэлийг хөгжүүлэх, түншлэлийн төсөлтэй холбогдуулан мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлнэ.	100	-	100
3.13.4.	Түншлэлийн хууль тогтоомж, түншлэлийн төслийн хэрэгжилт, гэрээний биелэлтийн талаарх жилийн тайланг боловсруулж, Засгийн газарт жил бүр танилцуулна.	100	-	100
3.13.5.	Хувийн хэвшлийн түншлэгчийг болон зөвлөх үйлчилгээг сонгон шалгаруулах журам, жишиг баримт бичгийг боловсруулах, түншлэлийн гэрээ байгуулах журам, гэрээний стандарт загвар, гэрээний иж бүрдэл баримт бичгийг боловсруулах, төслийн хэрэгжилт, санхүүжилт, зохион байгуулалт, тайлагналт болон хяналт тавих журмыг боловсруулна.	100	-	100
3.13.6.	Нэгжийн эрхлэх чиг үүргийн хүрээний асуудлаар Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төвийн үйл ажиллагааг бодлогоор зохицуулах, чиглүүлэх, хяналт тавина.	100	-	90
3.14.	Аж үйлдвэрийн төлөвлөлтийн бодлогыг орон зайн судалгаанд суурилан тодорхойлох, орон зайн төлөвлөлтийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлнэ.	100	100	-
3.14.1.	Аж үйлдвэрийн орон зайн төлөвлөлтийн мэдээллийн нэгдсэн санг байршуулах виртуал серверийг үүсгэнэ.	100	-	70
3.14.2.	Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, орон зайн мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэх ажлын хүрээнд Азийн хөгжлийн банк (АХБ)-тай хамтран техник туслалцааны төсөл хэрэгжүүлнэ.	100	-	70
3.15.	Эдийн засгийн салбаруудын үр ашиг, бүтээмжийг хязгаарлагч хүчин зүйлсийн судалгаа хийж, салбаруудын шинэчлэл, бүтцийн өөрчлөлт, либералчлалын бодлогыг тодорхойлж, холбогдох байгууллагууд, тэдгээрийн шалгуур үзүүлэлтүүдтэй хамтатган үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	100	100	-
3.15.1.	"Нийгмийн хариуцлагын ISO 26000" стандартыг нэвтрүүлэх чиглэлээр мэдээлэл сурталчилгаагаар хангана.	100	-	100
3.15.2.	Бизнес эрхлэх орчны үнэлгээ хийх, салбарын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр дүн шинжилгээ хийж, танилцуулга бэлтгэнэ.	100	-	100
3.15.3.	Гаалийн хилээр нэвтрүүлэх бараа, тээврийн хэрэгсэлд гаалийн хяналт тавих нийтлэг журмыг шинэчлэн боловсруулахад дэмжлэг үзүүлж ажиллана.	100	-	100
3.16.	Хувийн хэвшлийн тогтвортой үйл ажиллагаа явуулахад төрийн оролцоог багасгах үндсэн чиглэлийн бодлого боловсруулах, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах, бизнес эрхлэх таатай орчныг бий болгоход чиглэсэн арга хэмжээг тодорхойлох, зохицуулалтыг сайжруулах арга хэмжээг уялдуулан зохион байгуулна.	100	100	-
3.16.1.	Бизнесийн үйл ажиллагаа, шударга өрсөлдөөнд сөргөөр нөлөөлж байгаа хүчин зүйлсийг бууруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	100	-	100

	3.16.2.	Бизнесийн орчинтой холбоотой гомдлыг хүлээн авч, хязгаарлагч хүчин зүйлсийг тодорхойлж шийдвэрлэх боломжийг бүрдүүлнэ.	100	-	100
	3.16.3.	Эдийн засгийн эрх чөлөөний тухай анхдагч хуулийн төслийн олон нийтийн хэлэлцүүлгийг бизнес эрхлэгч, хөрөнгө оруулагчдын хүрээнд зохион байгуулна.	100	-	100
	3.17.	Жижиг, дунд болон гарааны бизнесийг дэмжих бодлого, тогтолцоог хөгжүүлж, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаална.	100	100	-
	3.17.1.	Гарааны бизнесийг дэмжих тогтолцоог хөгжүүлэх, хууль ёсны эрх ашиг, сонирхлыг хамгаалах санал зөвлөмж боловсруулсан байна.	100	-	100
	3.18.	Зөвшөөрөл олгох эрх бүхий этгээдээс олгох зөвшөөрлийг цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх, төрийн бус байгууллагад шилжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	100	100	-
	3.18.1.	Зөвшөөрөл олгох эрх бүхий байгууллагуудын нэгдсэн санд мэдээлэл оруулж байгаа байдалд дүн шинжилгээ хийх, цахим системд оруулаагүй нөхцөл шаардлагыг тодорхойлно.	100	-	100
	3.18.2.	Эрх бүхий байгууллагуудад админ болон зөвшөөрлийн үе шат бүрийн тохируулах эрхийн талаар сургалт, мэдээлэл өгөх үйл ажиллагааг зохион байгуулна	100	-	100
	3.18.3.	Зөвшөөрлийн эрх шилжүүлэх журам, холбогдох хуулийн төсөл шинэчлэх бэлтгэл ажлыг хангана.	100	-	100
4.Хуулиар олгосон нийтлэг чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээ					
	4.1.	Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгож, санхүү, хөрөнгө оруулалт, хууль, эрх зүй болон гадаад харилцаа, хэвлэл мэдээлэл олон нийттэй харилцах асуудлыг хариуцах, яамны өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг хангах, Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдыг бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд онол, арга зүй, дотоод, гадаадын туршлага, судалгаа, шинжилгээ, дүгнэлтэд үндэслэн бодлогын зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлнэ.	100	100	-
	4.1.1.	Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгох, албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, чадавхыг дээшлүүлэх, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	100	-	90
	4.1.2.	Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн удирдах болон гүйцэтгэх албан тушаалын сул орон тооны захиалгыг Төрийн албаны салбар зөвлөлд хүргүүлнэ.	100	-	90
	4.1.3.	Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, тайланг хагас, бүтэн жилээр гаргаж дүгнүүлнэ.	100	-	90
	4.1.4.	Яамны үйл ажиллагаатай холбогдох төлөвлөгөөг боловсруулах, батлуулна.	100	-	100
	4.1.5.	МУ-ын ерөнхийлөгчийн зарлиг, ҮАБЗ-ийн зөвлөмж, УИХ-ын болон ЗГ-ын тогтоол, ЕС-ын захирамж, албан даалгавар, ЗГ-ын хуралдааны тэмдэглэл хууль, тогтоомжийн биелэлтийг сар бүр болон хагас, бүтэн жилээр газруудаас нэгтгэн авч, холбогдох газарт хүргүүлнэ.	100	-	90
	4.1.6.	Яамны үйл ажиллагаатай хамааралтай тайланг гаргана.	100	-	90

4.1.7.	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагын үйл ажиллагааг чиг үүргийн хүрээнд удирдан чиглүүлнэ.	100	-	90
4.1.8.	Байгууллагын албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагааг хэвийн явуулна.	100	-	90
4.1.9.	Сайдын болон ТНБД-ын шуурхай хуралдааныг зохион байгуулах, тухай бүр үүрэг даалгаврын биелэлтийг гаргаж, танилцуулна.	100	-	85
4.1.10.	Мэдээллийн системүүдийг үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, системийн нууцлал, аюулгүй байдал болон байнгын найдвартай ажиллагааг хангана.	100	-	100
4.1.11.	Сургалтын тушаал боловсруулах, гадаад оронд сургалтад явах виз авах бичиг баримтыг холбогдох байгууллагад хүргүүлэх, сургалтын тайланг авч нэгтгэх, яамны албан хаагчдын сургалтын хөтөлбөр, түүнийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	100	-	100
4.1.12.	Архивын баримтаас мэдээ, лавлагаа олгоно.	100	-	90
4.1.13.	Яамны цахим хуудсаар дамжуулан иргэн, аж ахуй нэгжүүдэд шаардлагатай мэдээ, мэдээллээр хангана.	100	-	90
4.1.14.	Яамны бодлого, үйл ажиллагааг нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулах, олон нийтийн харилцааг зохицуулах, үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангана.	100	-	84
4.1.15.	Иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, холбогдох байгууллагад тайланг хүргүүлнэ.	100	-	90
4.1.16.	Сайдын бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар яамны үйл ажиллагааны талаар олон нийтийг нээлттэй шуурхай мэдээллээр тогтмол хангах, хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай харилцана.	100	-	84
4.1.17.	Яамны болон эдийн засгийн салбарын ажилтан нарыг шагнуулахаар тодорхойлсон ажилтнуудад холбогдох журмын дагуу шагнал урамшууллыг олгоно.	100	-	90
4.2.	Сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын шийдвэр болон яамнаас бусад байгууллагатай харилцах, гэрээ байгуулахад хууль, эрх зүйн үйлчилгээ үзүүлэх, шаардлагатай хууль, эрх зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл, дэмжлэг үзүүлнэ.	100	90	-
4.2.1.	Сайдын тушаалаар батлагдсан төсөл, арга хэмжээг ТХААГ-аас тендер сонгон шалгаруулалтад шалгарсан этгээдтэй Зөвлөх үйлчилгээний гэрээ байгуулна.	100	-	90
4.2.2.	Яамны эрх бүхий албан тушаалтны гарын үсгээр баталгаажих шийдвэр, албан бичгийн төслүүдийн хууль, эрх зүйн үндэслэлийг хянаж зөвлөгөө өгөх, мэргэжил арга зүйн дэмжлэг үзүүлнэ.	100	-	100
4.2.3.	Монгол Улсын Засгийн газар болон Эдийн засаг, хөгжлийн яам, сайд, Төрийн нарийн бичгийн даргаас олгосон итгэмжлэлийн хүрээнд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд төлөөлж, төлөөлүүлэгчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаална.	100	-	100
4.2.4.	Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх	100	-	100

		тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.			
4.2.5.		Долоо хоног бүрийн Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх асуудалд Эдийн засаг, хөгжлийн яамнаас хүргүүлсэн саналуудын жагсаалтыг нэгтгэн боловсруулна.	100	-	100
4.2.6.		Яамны хэмжээнд байгуулагдаж буй гэрээний төслийг хянах, эрх зүйн үндэслэлийг хангуулах, шаардлагатай хууль, эрх зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл, дэмжлэгээр хангах, гэрээний нэгдсэн бүртгэл хөтлөх, архив үүсгэнэ.	100	-	100
4.2.7.		Салбарын хуулийн төсөл боловсруулах, хуулийн давхардал, хийдэл, зөрчлийг судалж арилгах, хууль тогтоомжийн уялдаа холбоог хангана.	100	-	80
4.2.8.		Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах, зохицуулна.	100	-	100
4.2.9.		Нууцын асуудлыг эрхлэн хөтөлнө.	100	-	100
4.3.		Салбарын бодлого, хөтөлбөр, стратегийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах санхүүгийн эх үүсвэрийг төлөвлөх, санхүү, хөрөнгийн удирдлага, зохицуулалт, төсөв, санхүүгийн мэдээллээр хангах, шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх, батлагдсан хөрөнгө оруулалтын болон урсгал зардлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэлийг хянах, үр дүнг тайлагнана.	100	90	-
4.3.1.		Байгууллагын санхүү, төсвийн асуудлыг эрхлэн гүйцэтгэж, өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг явуулна.	100	-	100
4.3.2.		Яамны албан хаагчдын цалин, тэтгэмжийг бодож олгох, нийгмийн даатгалын шимтгэл, хүн амын орлогын албан татварын тайлангуудыг тайлагнана.	100	-	100
4.3.3.		Байгууллагын шилэн дансны мэдээлэл оруулна.	100	-	100
4.3.4.		Газрын чиг үүрэг хамаарах худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулна.	100	-	100
4.3.5.		Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн төсөл, төсвийн хүрээний мэдэгдэл, төсвийн хязгаарын төслийн саналыг нэгтгэн, боловсруулна.	100	-	100
4.3.6.		Яамны хөрөнгийн тооллого хийнэ.	100	-	100
4.3.7.		Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсөв, санхүүгийн тайланг нэгтгэн гаргана.	100	-	100
4.3.8.		Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар шинээр болон шилжин хэрэгжих төслийн ТЭЗҮ, зураг төсвийн гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг тухай бүрд нь хянан, санхүүжилтийг шуурхай олгох арга хэмжээ авна.	100	-	100
4.4.		Үндэсний хэмжээнд хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийн тайланг нэгтгэн гаргах, сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийх, яамны үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлнэ.	100	100	-
4.4.1.		"Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, нэгдсэн тайланг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлнэ.	100	-	100

4.4.2.	Хөгжлийн зорилтот хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, нэгдсэн тайланг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлнэ.	100	-	70
4.4.3.	Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн 2023 оны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, нэгдсэн тайланг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлнэ.	100	-	100
4.4.4.	Монгол Улсын 2021-2025 оны хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийн 2023 оны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, нэгдсэн тайланг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлнэ.	100	-	100
4.4.5.	Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн биелэлтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийнэ.	100	-	100
4.4.6.	Монгол Улсын хөгжлийн 2024оны төлөвлөгөөний жилийн эцсийн хэрэгжилт, Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөний эхний хагас жилийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, нэгдсэн тайланг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлнэ.	100	-	100
4.4.7.	Яамны эрхлэх асуудлын хүрээнд хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан Монгол Улсын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, нэгдсэн тайланг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлнэ.	100	-	100
4.4.8.	Аймаг, нийслэл, хотыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн 2023 оны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, нэгдсэн тайланг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлнэ.	100	-	100
4.4.9.	Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг боловсруулахад хөгжлийн зорилго, зорилтын шалгуур үзүүлэлтийг оновчтой тодорхойлоход мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлнэ.	100	-	70
4.4.10.	Улсын төсөв, гадаадын зээл, буцалтгүй тусламж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээгээр хэрэгжиж байгаа төсөл, хөтөлбөр, гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудит хийнэ.	100	-	70
4.4.11.	Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлнэ.	100	-	100
4.4.12.	Гадаад зээл, тусламжаар хэрэгжиж байгаа төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.	100	-	100
4.4.13.	Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нартай байгуулсан гэрээний хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийнэ.	100	-	100
4.4.14.	Байгууллагын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлнэ.	100	-	100
4.4.15.	Байгууллагын 2024 оны ил тод байдлын үнэлгээнд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлнэ.	100	-	100

	4.4.16.	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллага болон яамны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит , хяналт шалгалт хийнэ.	100	-	100
	4.4.17.	Байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит, хяналт шалгалт хийнэ.	100	-	100
	4.4.18.	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаа, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд дотоод аудит, хяналт шалгалт хийнэ.	100	-	90
Нийт дүн			100		
Ерөнхий чиг үүргийн дундаж үнэлгээ				96.9	
Дэд чиг үүргийн дундаж үнэлгээ					94.9

Эдийн засаг, хөгжлийн яамны 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний жилийн эцсийн хэрэгжилтийг дүгнэн үзвэл 22 зорилтын 131 арга хэмжээний биелэлтэд үнэлгээ хийхэд 100 хувийн биелэлттэй хэрэгжсэн байна. Ерөнхий чиг үүргийн 22 зорилтын биелэлт буюу дундаж үнэлгээ 96.9 хувь, дэд чиг үүргийн буюу 131 арга хэмжээний биелэлтийн дундаж үнэлгээ 94.9 хувь буюу гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт үр дүнд хүрсэн байна.

Хүснэгт 18. Эдийн засаг, хөгжлийн яамны чиг үүрэг, захиргааны эрх хэмжээний ангиллаар

ДД	Чиг үүрэг	Захиргааны эрх хэмжээ						
		Бодлого боловсруулах	Зохицуулах	Зохион байгуулах	Санхүүжүүлэх	Хүний нөөцийн бодлого хэрэгжүүлэх	Үйлчилгээ үзүүлэх	Хяналт тавих
Нэг.	Ерөнхий чиг үүрэг-1. Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын нэгдсэн бодлого, уялдаагаар хангах, улсын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангуулах							
ҮЧҮ	1.1.	Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслийг хуульд заасан зарчим, шаардлагын дагуу бүс нутаг, салбар хоорондын уялдааг ханган боловсруулах, хөгжлийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтийн талаар баримтлах чиглэл, нийгмийн хөгжлийн бодлого, хүний хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлогыг тодорхойлж, төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн байгууллагуудыг нэгдсэн удирдлагаар хангах, арга зүйн зөвлөгөө өгөх, хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтөд холбогдох	+	+	+	+		

		мэдээллээр яамны бусад нэгжийг хангах;							
ҮЧҮ	1.2.	Улсын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, салбар хоорондын бодлогыг уялдуулж, нэгдсэн зохион байгуулалт, удирдлага, арга зүйгээр хангах, мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэх, мөн улсын эдийн засгийн эрх чөлөө, өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах зорилгоор нэгдсэн тооцоолол, судалгаа, шинжилгээнд үндэслэн холбогдох бүх шатны төрийн байгууллагуудыг бодлогын нэгдсэн удирдлага, зохицуулалт, зөвлөмжөөр хангах	+	+	+		+		+
ҮЧҮ	1.3.	Нийгмийн тогтвортой хөгжлийн бодлого, хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, нэгдсэн зохион байгуулалт, удирдлага, арга зүйгээр хангах, мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэх;	+	+	+		+		+
Хоёр.		Ерөнхий чиг үүрэг-2. Макро эдийн засгийн судалгаа, шинжилгээнд суурилсан бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн ирээдүйн төсөөлөл, төлөвлөлт хийх;							
ҮЧҮ	2.1.	Макро эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, тогтвортой өсөлтийг хангах, өрсөлдөх чадварыг сайжруулах бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл, төлөвлөлт, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийг боловсруулах;	+				+		
ҮЧҮ	2.2.	Макро эдийн засгийн нөхцөл байдалд судалгаа, дүн шинжилгээ хийж, эдийн засгийн үр ашгийг нэмэгдүүлж, тогтвортой өсөлтийг хангах бодлогын чиглэлийг тодорхойлох, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл, төлөвлөлт хийх, эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлох, эрсдэлийг бууруулах	+				+		

		хариу арга хэмжээний санал, төлөвлөгөө боловсруулах;							
ҮЧҮ	2.3.	Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийг холбогдох хууль, журамд заасан шаардлагад нийцүүлэн боловсруулах, төсөв, төрийн санхүүгийн төлөв байдлыг тодорхойлох, төсөөлөл боловсруулах, тулгарч болох болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлж, эрсдэлийг бууруулах хариу арга хэмжээний санал, төлөвлөгөө боловсруулах;	+	+			+		
Гурав.		Ерөнхий чиг үүрэг-3. Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох;							
ҮЧҮ	3.1.	Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, хөгжүүлэлт, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн чиглэлээр урт, дунд хугацааны бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, эрх зүйн баримт бичиг боловсруулах, батлуулах, түүнд нийцсэн төсвийн хэрэгцээний шинжилгээ хийх, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ. Түүнчлэн шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих, инновацыг тэргүүлэх салбаруудад нутагшуулах замаар эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийг бий болгох бодлого, зохицуулалт хийх;	+	+	+	+	+		+
Дөрөв.		Ерөнхий чиг үүрэг -4. Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлэх төсөл хөтөлбөрүүдийг тодорхойлох, тохиролцох;							
ҮЧҮ	4.1.	Худалдаа, эдийн засгийн гадаад хамтын ажиллагаа болон гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, байгуулах, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хэрэгжилтэд хяналт тавих;	+	+			+		

ҮЧҮ	4.2.	Эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, нэгдсэн бодлого боловсруулах, төлөвлөх, зохицуулах, түнш орон, олон улсын болон бүс нутгийн банк, санхүү, эдийн засгийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, яамны гадаад харилцааны асуудлыг эрхлэн гүйцэтгэх;	+	+			+		
Тав.		Ерөнхий чиг үүрэг-5. Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийг боловсруулах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийх, ач холбогдлоор эрэмбэлэх, бэлэн байдлыг хангуулах, санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох, төслүүдийг нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах, ногоон санхүүжилтийг дэмжих;							
Ү Ч Ү	5.1.	Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөрөнгө оруулалт, татах, дэмжих, хамгаалах, ногоон санхүүжилтийн тогтолцоог хөгжүүлэх;	+	+	+		+	+	+
Ү Ч Ү	5.2.	Хөрөнгө оруулалтын хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, хяналт тавих, хөрөнгө оруулалтын бодлого, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хөрөнгө оруулалтын орчныг сурталчлах, хөрөнгө оруулалтыг татах, хөгжлийн төслүүдэд гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтыг татах үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтын талаарх эрх зүйн орчин, дотоод зах зээлийн таатай нөхцөлийг хөрөнгө оруулагчид сурталчлах, хөгжлийн төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах ажлыг уялдуулан зохион байгуулах, хөрөнгө оруулалтын бодлоготой уялдуулж төслийн санхүүжилтийн төлөвлөлт, эдийн засаг, санхүүгийн үр ашгийн шинжилгээ хийх, бэлэн байдал хангагдсан төслүүдийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг	+	+	+		+		+

		тодорхойлох арга хэмжээг уялдуулан зохион байгуулах;								
Ү Ч Ү	5.3.	Ногоон санхүүжилтийн эх үүсвэр татах арга хэмжээ, ногоон эдийн засаг, тогтвортой санхүүжилтийн бодлогыг салбарын яамтай уялдуулан боловсруулах, судалгаа шинжилгээ хийх, хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, эх үүсвэр татах нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулах, санхүүжүүлэх төсөл хөтөлбөрийг тодорхойлох, санхүүжүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих цогц арга хэмжээг зохион байгуулах;	+	+	+	+	+	+	+	+
Зургаа.		Ерөнхий чиг үүрэг 6. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, Төр, хувийн хэвшлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх;								
ҮЧҮ	6.1.	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төслийн урьдчилсан үнэлгээ болон бүрэн шинжилгээг холбогдох хууль, журамд заасны дагуу салбарын яам, түншлэлийн төвөөр хийлгэх, хамтран оролцох, хяналт тавих, түншлэлийн төслийг хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгуулах, түншлэлийн төслийн саналыг Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулах, түншлэлийн төслийн уралдаант сонгон шалгаруулалт зохион байгуулах, гэрээ байгуулах, гэрээний хэрэгжилтийг хангуулах, гэрээний биелэлт, явц, үр дүнд хяналт тавих арга хэмжээг нэгдсэн удирдлагаар хангах арга хэмжээг уялдуулан зохион байгуулах;	+	+	+	+	+	+	+	+
Долоо.		Ерөнхий чиг үүрэг-7. Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах, зөвшөөрөл олгох эрх бүхий этгээдээс олгох зөвшөөрлийг цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх, төрийн бус байгууллагад шилжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах;								
ҮЧҮ	7.1.	Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн	+	+	+	+	+	+	+	+

		<p>еөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох цогц арга хэмжээг холбогдох байгууллагуудтай хамтран үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих; Салбаруудын үр ашиг, бүтээмжийг хязгаарлагч хүчин зүйлсийн судалгаа хийх, бизнесийн орчныг дэмжих, учирч буй хүндрэлийг бууруулах, өмчийн эрхийг хамгаалахад чиглэсэн бодлого зохицуулалт хийх, хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоодтой хамтран ажиллах, тэдний санал гомдлыг хүлээн авах мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, холбогдох төрийн байгууллагуудад санал боловсруулах, жижиг, дунд болон гарааны бизнесийг дэмжих, бойжуулах, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулахад дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэсэн олон талт, бодитой арга хэмжээг хэрэгжүүлэх; Зөвшөөрөл хүссэн болон сунгуулах өргөдлийг хүлээн авах, өргөдөл, түүнд хавсаргасан баримт бичгийг магадлан шалгах, шийдвэр гаргах үйл ажиллагааны явц болон зөвшөөрөл олгосон, сунгасан, түдгэлзүүлсэн, сэргээсэн, хүчингүй болгосон шийдвэрийн талаарх мэдээллийг агуулсан зөвшөөрлийн бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн санг удирдах, зөвшөөрөл олгох эрх бүхий этгээдээс олгох зөвшөөрлийг цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх, төрийн бус байгууллагад шилжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах;</p>							
Найм.		<p>Ерөнхий чиг үүрэг-8. Яамны хэмжээнд удирдлагын үр ашигтай арга барил, туршлага нэвтрүүлэх, төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг бий болгох, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх, Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдад бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх, түүний эрхэлсэн асуудлын хүрээний бодлого, үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулахад чиглэсэн зөвлөгөө өгөх, дэмжлэг үзүүлэх;</p>							
ҮЧҮ	8.1.	<p>Яамны үйл ажиллагааг нэгтгэн төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион</p>	+	+	+		+	+	+

		байгуулах, хяналт тавьж, тайлагнах, хууль тогтоомж, шийдвэрийн биелэлтийг нэгтгэн гаргах ажлыг зохион байгуулах, тайлагнах, аппаратын дотоод ажлыг эрхлэх, сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга болон яамны аппаратад шийдвэр боловсруулан гаргах, хэрэгжүүлэхэд эрх зүйн болон дотоод үйлчилгээ үзүүлэх, шаардлагатай мэдээлэл, зөвлөгөө, дэмжлэгээр хангах, албан хаагчдыг мэргэшүүлэх сургалтыг зохион байгуулах, тэдний үйл ажиллагаа, мэргэшлийн түвшнийг үнэлж дүгнэх, албан хаагчдыг авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг нь хангах, салбарын үйл ажиллагааг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд сурталчлах, иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавих, байгууллагын санхүүг эрхлэх;							
ҮЧҮ	8.2.	Салбарын хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоход зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх, хууль тогтоомж, сайдын болон дээд шатны байгууллагаас ирүүлсэн шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохицуулах, хяналт тавих, салбарын хуулийн төсөл боловсруулах, хуулийн давхардал, хийдэл, зөрчлийг судалж арилгах, хууль тогтоомжийн уялдаа холбоог хангах, яамны үйл ажиллагааны хүрээнд сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын гаргах шийдвэр болон яамны зүгээс бусад байгууллагатай харилцах, гэрээ байгуулахад эрх зүйн үндэслэлийг хангуулах, шаардлагатай хууль, эрх зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл, дэмжлэгээр хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;	+	+	+	+	+	+	+
ҮЧҮ	8.3	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсөв боловсруулах, зарцуулах,	+	+	+		+	+	+

		төсвийн төслийг боловсруулах, батлуулах, хэрэгжилтийг зохицуулахад бүх талын дэмжлэг үзүүлэх, ерөнхийлөн захирагчийн болон яамны аппаратын санхүүгийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг хариуцан зохион байгуулах;							
ҮЧҮ	8.4.	Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдад бодлогын зөвлөгөө өгөх, дэмжлэг үзүүлэх, ажлын албаны үйл ажиллагааг бие даан удирдан зохион байгуулан, сайдын бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар яамны үйл ажиллагааны талаар олон нийтийг нээлттэй шуурхай мэдээллээр тогтмол хангах, хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай харилцах, Засгийн газрын бодлого, сайд болон яамнаас гарч буй арга хэмжээ, шийдвэрийг олон нийтэд таниулах, цахим орчинд мэдээллийг тогтмол хүргэх;	+	+	+		+	+	+
Ес.		Ерөнхий чиг үүрэг-9. Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудит хийх;							
ҮЧҮ	9.1.	Хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, яамны үйл ажиллагаанд шууд хамаарах хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрийн биелэлт, улсын төсөв, гадаадын зээл, буцалтгүй тусламж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээгээр хэрэгжиж байгаа төсөл, хөтөлбөр, гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, дотоод аудит хийх, эрсдэлийн удирдлагаар хангах, зөвлөмж гаргах, биелэлтэд хяналт тавих, сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагууд болон яамны үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийж, үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх, ил тод, нээлттэй байдлыг хангах;	+	+	+		+	+	+

Дээрх хүснэгтийг нэгтгэвэл, Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын уялдааг ханган боловсруулах, хүн амын нутагшилт, суурьшлын ерөнхий төлөвлөлтийг хийх, хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах, нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, макро эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, тогтвортой өсөлтийг хангах, өрсөлдөх чадварыг сайжруулах бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл, төлөвлөлт, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл боловсруулах, шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, хөгжүүлэлт, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн чиглэлээр урт, дунд хугацааны бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, эрх зүйн баримт бичиг боловсруулах, батлуулах, түүнд нийцсэн төсвийн хэрэгцээний шинжилгээ хийх, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулах, хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөрөнгө оруулалт, татах, дэмжих, хамгаалах, ногоон санхүүжилтийн тогтолцоог хөгжүүлэх, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрийн нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн нэгдсэн бодлого, арга хэмжээг тодорхойлох, байгууллагуудыг нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх, аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох цогц арга хэмжээг холбогдох байгууллагуудтай хамтран үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих, төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгож, санхүү, хөрөнгө оруулалт, хууль, эрх зүй болон гадаад харилцаа, хэвлэл мэдээлэл олон нийттэй харилцах асуудлыг хариуцах, яамны өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг хангах, Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдыг бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд онол, арга зүй, дотоод, гадаадын туршлага, судалгаа, шинжилгээ, дүгнэлтэд үндэслэн бодлогын зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх, сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийх, яамны үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх.

Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдад олгосон захиргааны эрх хэмжээ

Засгийн газрын 2018 оны 22 дугаар тогтоолоор батлагдсан чиг үүрэг дахин хуваарилах аргачлалд заасны дагуу Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдын эрхлэх асуудлын эрх хэмжээг тодорхойлохдоо дараах ангиллыг баримтлав. Үүнд:

1. *Бодлого боловсруулах*: Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын нэгдсэн бодлого, уялдаагаар хангах, улсын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлого, төлөвлөлтийн баримт

бичгийг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангуулах, макро эдийн засгийн судалгаа, шинжилгээнд суурилсан бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн ирээдүйн төсөөлөл, төлөвлөлт хийх, шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох, худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох, хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, ногоон санхүүжилтийг дэмжих, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх, аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах эрх хэмжээ хамаарна.

2. *Зохицуулалт хийх*: Тодорхой үйл ажиллагаа эрхлэх чиглэлээр төрийн байгууллагаас зөвшөөрлийн нэгдсэн мэдээллийн сан хөтлөх эрх хэмжээ хамаарна.
3. *Зохион байгуулах*: Тухайн төрийн байгууллагад хуулиар тогтоож өгсөн чиг үүргийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлэх эрх хэмжээ хамаарна.
4. *Санхүүжилт*: Төрийн байгууллагын чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд шаардагдах санхүүжилт, санхүүгийн дэмжлэг, зардал, хөрөнгө оруулалттай холбоотой эрх хэмжээ хамаарна.
5. *Хүний нөөцийн бодлого*: Удирдах албан тушаалтан болон албан хаагчдыг томилох, чөлөөлөх, чадавхжуулах, бэлтгэх, давтан сургах, нийгмийн асуудлыг нь шийдвэрлэх эрх хэмжээ хамаарна.
6. *Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ*: Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийж, яамны үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх эрх хэмжээ хамаарна.
7. *Үйлчилгээ үзүүлэх*: Төрөөс үзүүлэх үйлчилгээг төрийн захиргааны төв байгууллага болон төрийн байгууллага, эсхүл гэрээний үндсэн дээр хувийн хэвшил, төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлэх эрх хэмжээ хамаарна.

ДӨРӨВ. АЛСЫН ХАРАА

Улсын нийгэм, эдийн засгийн чадавхыг дээшлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж, хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааны тэргүүлэх төрийн захиргааны төв байгууллага болно.

ТАВ. ЭРХЭМ ЗОРИЛГО

Яамны үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь шинжлэх ухааны нотолгоонд суурилан эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн бодлогыг тодорхойлон хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг нэгдсэн удирдлагаар хангаж, инновац, технологи, хувийн хэвшилд суурилсан төрөлжсөн эдийн засгийн бүтцийг хөгжүүлэх, хөгжлийн томоохон төслүүдийг хэрэгжүүлэх замаар Монгол Улсын эдийн засгийн чадавхыг сайжруулж, хүртээмжтэй болгох, бизнесийн эрх чөлөөг тогтвортой хангахад оршино.

хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх;

6.7. Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох цогц арга хэмжээг холбогдох байгууллагуудтай хамтран үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;

6.8. Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгож, санхүү, хөрөнгө оруулалт, хууль, эрх зүй болон гадаад харилцаа, хэвлэл мэдээлэл олон нийттэй харилцах асуудлыг хариуцах, яамны өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг хангах, Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдыг бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд онол, арга зүй, дотоод, гадаадын туршлага, судалгаа, шинжилгээ, дүгнэлтэд үндэслэн бодлогын зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх;

6.9. Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийх, яамны үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх.

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТЫГ ХЭМЖИХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ЗАМ

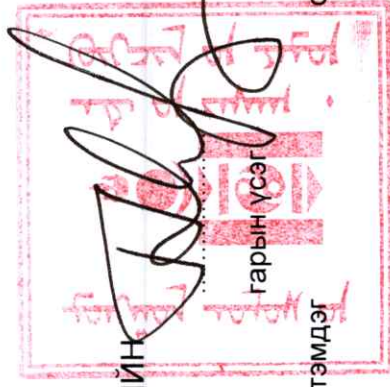
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БАТАЛСАН:

ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧ

ТЭРГҮҮН ШАДАР САЙД БӨГӨӨД ЭДИЙН

ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН САЙД

/албан тушаал/

Ж.ЭНХБАЯР

гарын үсэг

тэмдэг

огноо 2026.03.09

ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БОЛОВСРУУЛСАН:

ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМНЫ

ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

/албан тушаал/

И.БАТХҮҮ

гарын үсэг

тэмдэг

огноо 2026.03.09

ДОЛОО. СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТЫГ ХЭМЖИХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ЗАМ

Хүснэгт 19. Стратегийн зорилтыг хэмжих шалгуур үзүүлэлт, хэрэгжүүлэх арга зам

л№	Бодлогын үндэслэл	Зорилт, арга хэмжээ	Санхүүжилтийн эх үүсвэр	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилгот түвшин
<p>Ерөнхий чиг үүрэг 1. Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын нэгдсэн бодлого, уялдаагаар хангах, улсын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангуулах;</p> <p>Үндсэн чиг үүрэг 1. Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын уялдааг ханган боловсруулах, хүн амын нутагшилт, суурьшлын ерөнхий төлөвлөлтийг хийх, хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах, нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох;</p>						
1.1	ЗГҮАХХАХТ-4.4.2.15. УХЖТ-МУХТЖҮЧ- 7.3.3.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслүүдийг боловсруулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Боловсруулах төлөвлөлтийн баримт бичгийн тоо	Улсын Их Хурлын 2025 оны 109 дүгээр тогтоолоор "Монгол Улсыг 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл", Улсын Их Хурлын 2024 оны 21 дүгээр тогтоолоор "Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр" болон Улсын Их Хурлын 2025 оны 48 дугаар тогтоолоор "Монгол Улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөө"-г батлуулсан.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслүүдийг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн /5 төлөвлөлтийн баримт бичиг/
1.2	ЗГҮАХХАХТ-4.4.2.15. УХЖТ- 4.3.1.1, МУХТЖҮЧ- 7.3.3	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн талаар баримтлах чиглэлийг тодорхойлж, улс, бүс, орон нутаг, салбар хооронд нэгтгэн зохион байгуулж, уялдааг хангаж, арга зүйн зөвлөгөө өгнө.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Арга зүйн зөвлөгөө өгч ажиллах, хувиар	-	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн чиглэлээр арга зүйн зөвлөгөө өгч ажилласан байна. /100 хувь/
1.3	ЗГҮАХХАХТ-2.1. УХЖТ- 2.	Хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлогыг тодорхойлж, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг удирдлага, мэргэжил, арга зүйгээр хангана.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Бодлогыг тодорхойлж, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах, хувиар	-	Бодлогыг тодорхойлж, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг удирдлага, зохион байгуулалтаар хангасан байна. /100 хувь/
1.4	ЗГҮАХХАХТ- 4.3.1.1	Олон улсын хөгжлийн туршлага, чиг хандлагыг судалж, өөрийн орны онцлогт тохирсон хөгжлийн загвар судалж, боловсруулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Олон улсын хөгжлийн туршлага, чиг хандлагыг судлах, хувиар	-	Олон улсын хөгжлийн туршлага, чиг хандлагыг судалсан байна. /100 хувь/

1.5	ЗГҮАХХАХТ – 4.3.1.1. УХЖТ- 4.3.1.1.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн нэгдсэн мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, мэдээллийг эргэлтэд оруулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувиар явц,	Улсын хэмжээний мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулах асуудлыг судлах	Улсын хэмжээний мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулах асуудлыг судлах
1.6	ЗГҮАХХАХТ – 4.4.2.15. УХЖТ-МУХТЖҮЧ- 9.3.1	Монгол Улсын төсвийн төсөл Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэх асуудлаар зөвшөөрөл өгнө.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Монгол Улсын төсвийн төсөлд зөвшөөрөл өгөх, хувиар	Монгол Улсын 2026 оны төсвийн тухай хуулийн төсөл Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэх асуудлаар 2025 онд зөвшөөрөл өгсөн.	Монгол Улсын 2027 оны төсвийн тухай хуулийн төсөл Монгол Улсын хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгүүдэд нийцсэн эсэхийг нягтлан шалгаж, зөвшөөрөл өгсөн байна. /100 хувь/
1.7	ЗГҮАХХАХТ – 4.4.2.15. УХЖТ- 4.3.1.1, МУХТЖҮЧ- 7.3.3	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн чиглэлээр судалгаа шинжилгээ хийх мэргэшсэн, чадварлаг хүний нөөцийг бэлтгэх, чадавхжуулах ажлыг зохион байгуулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хүний нөөцийг чадавхжуулах сургалт зохион байгуулах, хувиар	Хүний нөөцийг чадавхжуулах сургалт зохион байгуулсан байна. /100 хувь/	Хүний нөөцийг чадавхжуулах сургалт зохион байгуулсан байна. /100 хувь/
1.8	ЗГҮАХХАХТ – 4.4.2.15. УХЖТ- 4.3.1.1, МУХТЖҮЧ- 7.3.3	Аймаг, нийслэл, хотыг хөгжүүлэх төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслүүдийг боловсруулахад мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлж, санал өгнө.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлж, санал өгөх, хувиар	"Аймаг, нийслэл, хотыг 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл" болон "Аймаг, нийслэл, хотын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөө"-ний төсөл боловсруулахад мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлж, санал өгсөн.	Аймаг, нийслэл, хотыг хөгжүүлэх төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслүүдийг боловсруулахад мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлж, санал өгсөн байна. /100 хувь/
1.9	ЗГҮАХХАХТ - 4.3.1.3 УХЖТ-3.14.1.4 МУХТЖҮЧ- 10.1	Хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай технологи судална.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай технологи судлах, хувиар	-	Хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай технологи судалсан байна. /100 хувь/
1.10	ЗГҮАХХАХТ -3 УХЖТ- 3	Эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэл болон эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэлт нөхцөл байдлыг тодорхойлох хүрээнд салбаруудын мэдээллийн бааз	Үйл ажиллагааны зардлаар	Бодлогын тэргүүлэх чиглэлүүдийг тодорхойлж, бодлогын салбаруудад бодлогын дэмжлэг үзүүлж ажиллах, хувиар	-	Бодлогын тэргүүлэх чиглэлүүдийг тодорхойлж, салбаруудад бодлогын дэмжлэг үзүүлж ажилласан байна. /100 хувь/

1.11	ЗГҮАХХАХТ - 2.1.2.6. УХЖТ- 4.1.3	Суурийг бэхжүүлж, бодлогын дэмжлэг үзүүлж ажиллана.	Салбаруудын хөгжлийн бодлогыг орон зайн судалгаанд суурилан тодорхойлох, орон зайн төлөвлөлтийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлсэн байна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Орон зайн мэдээллийн нөхцөл байдлын үнэлгээ хийж, нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлсэн байна. /100 хувь/	Орон зайн мэдээллийн нөхцөл байдлын үнэлгээ хийж, нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлсэн байна. /100 хувь/
1.12	ЗГҮАХХАХТ - 3.1.1.1 МУХТЖҮЧ- 9.1	Эдийн засгийн эрх чөлөө, өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах зорилгоор судалгаа, шинжилгээнд үндэслэн бодлогын нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангасан байна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Эдийн засгийн эрх чөлөө, өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах талаар судалж, бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг тусгасан байх, хувиар	Эдийн засгийн эрх чөлөө, өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах талаар судалж, төлөвлөлтийн баримт бичиг тусгасан байна. /100 хувь/	Эдийн засгийн эрх чөлөө, өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах талаар судалж, төлөвлөлтийн баримт бичиг тусгасан байна. /100 хувь/
Ерөнхий чиг үүрэг 2. Макро эдийн засгийн судалгаа, шинжилгээнд суурилсан бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн ирээдүйн төсөөлөл, төлөвлөлт хийх;						
Үндсэн чиг үүрэг 2. Макро эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, тогтвортой өсөлтийг хангах, өрсөлдөх чадварыг сайжруулах бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл, төлөвлөлт, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийг боловсруулах;						
2.1	ЗГҮАХХАХТ - 3.1.1.1 УХЖТ- МУХТЖҮЧ-	Макро эдийн засгийн судалгааг хийж, эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлох;	Үйл ажиллагааны зардлаар	Эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлох	Монгол Улсын 2027, 2028, 2029, 2030 оны эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж танилцуулгад тусгах. /4 танилцуулга /	Монгол Улсын 2027, 2028, 2029, 2030 оны эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж танилцуулгад тусгах. /4 танилцуулга /
2.2	ЗГҮАХХАХТ - 3.1.1.1	Эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах бодлогыг тодорхойлох, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл хийх;	Үйл ажиллагааны зардлаар	Тооцоо, төсөөллийн тусгах танилцуулгын тоо	Монгол Улсын Их Хурлын 2025 оны 48 дугаар тогтоолоор "Монгол Улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөө"-ийн танилцуулгад тооцоо, төсөөллийг хүргүүлсэн.	Эдийн засгийн 2027, 2028, 2029, 2030 оны тооцоо төсөөлөл, танилцуулга бэлтгэж тэргүүлэх чиглэлийн танилцуулгыг боловсруулсан байна. /4 танилцуулга/
2.3	ЗГҮАХХАХТ - 3.1.1.1	Эдийн засгийн нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж, эдийн засаг тулгарч болзошгүй гадаад, дотоод эрсдэлийг тодорхойлох;	Үйл ажиллагааны зардлаар	Мэдээлэл, танилцуулгын тоо	2025 онд сар бүр танилцуулга сан бэлтгэж, мэдээллийн сан үүсгэсэн.	Макро эдийн засгийн голлох үзүүлэлтүүдийн статистик гүйцэтгэлээр сар бүр танилцуулга бэлтгэсэн, мэдээллийн сан үүсгэсэн байна. /48 танилцуулга/

2.4	ЗГҮАХХАХТ- 4.3.1.3, МУХТЖҮЧ-9.3.1	Улсын эдийн засаг, нийгмийн тогтвортой хөгжлийг хангах бодлогын шийдвэр гаргалтад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор судалгааг хөгжүүлэхэд нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангах;	Үйл ажиллагааны зардлаар	Дата бааз боловсруулж, судалгаа хийн тайлан, танилцуулгад ашигласан тоо	Боловсруулсан дата баазуудыг ашиглан судалгаа, тооцоолол хийж тайлан, танилцуулга, бодлогын баримт бичигт тусгасан /4 танилцуулга/
2.5	МУХТЖҮЧ-9.3.1, ЗГҮАХХАХТ- 3.1.1.1	Дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төслийг хуульд заасан зарчим, шаардлагыг баримтлан боловсруулах, олон нийтэд хэлэлцүүлэх.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, тооцоо, төсөвлөлийн танилцуулгын тоо	Олон нийтийн хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, макро эдийн засгийн нөхцөл байдал, 2027-2032 оны тооцоо, төсөвлөлийн танилцуулгыг боловсруулсан байна. /4 хэлэлцүүлэг, /4 танилцуулга/
Ерөнхий чиг үүрэг 3. Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, технологи, инновацийн шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох;					
Үндсэн чиг үүрэг 3. Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, хөгжүүлэлт, технологи, инновацийн шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн чиглэлээр урт, дунд хугацааны бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, эрх зүйн баримт бичиг боловсруулах, батлуулах, түүнд нийцсэн төсвийн хэрэгцээний шинжилгээ хийх, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулах;					
3.1	ЗГҮАХХАХТ- 3.3.7.1, УХЖТ-3.14.1.1 МУХТЖҮЧ-10.1.1.1	Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлно.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Боловсруулах баримт бичгийн тоо /Тоо/	Шинжлэх ухаан, технологийн талаар төрөөс баримтлах дунд, богино хугацааны бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгүүдийг УИХ, Засгийн газраар батлуулсан байна. /баримт бичиг 4/
3.2	ЗГҮАХХАХТ- 3.3.7.2, 3.3.7.4, 3.3.7.5, 3.3.7.7, 3.3.7.8 УХЖТ-3.14.1.1, 3.14.1.2, 3.14.1.6, 3.14.1.9, 4.3.1.1; МУХТЖҮЧ-10.1, 10.2, 10.1.1.1, 10.1.1.2 10.2.2.1	Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, инновацийн шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй, хүртээмжтэй хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлно.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Боловсруулах баримт бичгийн тоо /Тоо/	Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа хөгжүүлэлтийн чанар, хүртээмж, судалгааны орчныг сайжруулж, эрдэм шинжилгээний байгууллагын өрсөлдөх чадварыг бэхжүүлэхэд чиглэсэн эрх зүйн зохицуулалт бүрдэж, хэрэгжилт хангагдсан байна. /баримт бичиг 3/

3.3	ЗГҮАХХАХТ- 3.3.7.2, 3.3.7.3, 3.3.7.7 УХЖТ-3.14.1.1, 3.14.1.2 МУХТЖУЧ-10.1.1, 10.1.1.1	Эрдэм шинжилгээний байгууллагуудтай хамтран ажиллах, шинжлэх ухааны судалгааны төслийн буцалтгүй тусламж, санхүүжилтийг удирдана.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Санхүүжүүлэх судалгааны үндсэн чиглэлийн гэрээний тоо /Тоо/	Засгийн газрын 2022 оны "Төрийн өмчит эрдэм шинжилгээний хүрээлэн, төвийн судалгааны үндсэн чиглэлийг санхүүжүүлэх журам" 409 дүгээр тогтоол батлуулсан.	Жил бүр гэрээний дагуу судалгааны үндсэн чиглэлийг санхүүжүүлж, хэрэгжилтийн гүйцэтгэл, үр дүнг ханган ажилласан байна. /30-аас доошгүй гэрээ, хэрэгжилтийн тайлан/
3.4	ЗГҮАХХАХТ - 3.3.7.2, 3.3.7.8 УХЖТ- 3.14.1.2, 3.14.1.4 МУХТЖУЧ- 10.1.1.1, 10.1.1.2	Шинжлэх ухааны судалгаа, дэвшилтэт технологи, инновацыг эдийн засгийн тэргүүлэх салбаруудад нэвтрүүлэхэд бүх талын дэмжлэг үзүүлэх замаар аж ахуйн нэгжүүдийн тогтвортой өсөлтийг дэмжих бодлого боловсруулах, зохицуулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн явц, хувиар	-Шинжлэх ухаан, технологийн тухай хуулийн 22.1.Засгийн газар хувийн хэвшлийн шинжлэх ухаан, технологийн үйл ажиллагаа, судалгаа хөгжүүлэлтийн ажил, технологи дамжуулалт, ашиглалтыг дэмжих зорилгоор хүний нөөцийн хөгжүүлэлт, хамтарсан санхүүжилт зэрэг бодлогын дэмжлэгийг хэрэгжүүлднэ.	Хувийн хэвшлийн судалгаа хөгжүүлэлтийг дэмжсэн хууль эрх зүйн орчин бүрдэж, шинжлэх ухаан, технологи болон аж үйлдвэрийн тэргүүлэх чиглэлийг дэмжсэн төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлсэн байна. /100 хувь/
Ерөнхий чиг үүрэг 4. Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлэх төсөл хөтөлбөрүүдийг тодорхойлох, тохиролцох;						
Үндсэн чиг үүрэг 4.Худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагаа болон гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, байгуулах, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хэрэгжилтэд хяналт тавих;						
4.1.	ЗГҮАХХАХТ - 4.4.2.11	Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, хамтын ажиллагааны нэгдсэн бодлого боловсруулах, төлөвлөх, зохицуулах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, хамтран ажиллах, хэрэгжилтийн үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээ авна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн явц, хувиар	БНФУ-ын талтай 2 удаагийн хэлэлцээг хийж гэрээний төслийг боловсруулсан. БНСУ-тай байгуулах ЭЗТХ-ийн 4 шатны хэлэлцээг зохион байгуулсан. Монгол Улс, Евразийн эдийн засгийн холбоо, түүний гишүүн орнууд хооронд байгуулах Худалдааны түр хэлэлцээрийг УИХ-аар соёрхон батлуулсан.	Монгол Улс, Бугд Найрамдах Солонгос Улс хооронд байгуулах Эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээр, Бугд Найрамдах Хятад Ард Улс болон Бугд Найрамдах Узбекистан Улстай Чөлөөт худалдааны хэлэлцээр байгуулах холбогдох арга хэмжээг авч хэлэлцээг эхлүүлнэ. Гадаад зэрэгээр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг нийгмийн ач холбогдлоор нь үнэлэх, эрэмбэлэх аргачлал, журмыг боловсруулж батлуулсан байна. /100 хувь/

4.2.	ЗГҮАХХАХТ - 4.4.2.16	Худалдаа, эдийн засаг, санхүүгийн асуудлаар түнш болон бүс орон, олон улсын болон бүс нутгийн банк, санхүү, эдийн засгийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээ авах, салбар хоорондын уялдааг хангана.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувиар явц,	Өндөр, дээд түвшний болон удирдлагын түвшний 46 уулзалт зохион байгуулсан. Гадаад улс орон, олон улсын байгууллагатай хөгжүүлсэн харилцаа, хамтын ажиллагааны мэдээллийн санг бүрдүүлэн тухай бүр шинэчилж ашигласан. Монголын эдийн засгийн чуулган 2025 арга хэмжээ, Монгол Оросын Бүс нутгийн анхдугаар чуулга уулзалтыг зохион байгуулж, Их түмэн санаачилга, Төв Азийн Бүс нутгийн эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хөтөлбөрийн сайд нарын уулзалтад оролцсон.	Худалдаа, эдийн засаг, санхүүгийн асуудлаар түнш орон, олон улсын болон бүс нутгийн банк, санхүү, эдийн засгийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээ авах, салбар хоорондын уялдааг хангаж ажиллана. Үндэсний болон олон улсын арга хэмжээ, чуулга уулзалтыг зохион байгуулсан байна. /100 хувь/
4.3.	ЗГҮАХХАХТ - 4.4.2.15.	Худалдаанд тулгарч буй саад хүндрэлийг багасгаж, хөнгөвчлөхөд чиглэсэн бодлогыг тодорхойлох, импортыг орлох салбарыг дэмжих, экспортын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, гадаад худалдааны тэнцлийг сайжруулахад чиглэсэн худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувиар явц,	Худалдааг хөнгөвчлөх, уул уурхайн бус бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай Засгийн газрын 2023 оны 178 дугаар тогтоолыг батлуулсан. Гадаад худалдааны цахим нэг цонх мэдээллийн систем нэвтрүүлэх ажлыг эхлүүлсэн. Худалдааны платформыг "И-Бизнес 2.0" дээр хөгжүүлэх, нэвтрүүлэх ажлыг эхлүүлсэн. Худалдааны тухай (Анхдагч хууль) хуулийн төслийн үзэл баримтлал, хуулийн төслийг боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэг байгуулагдсан бөгөөд Хуулийн төслийн хэрэгцээ шаардлагын тандан судалгааг хийсэн.	"Гадаад худалдааны цахим нэг цонх" болон Худалдааны платформыг нэвтрүүлсэн байна. Худалдааны тухай хуулийг батлуулсан байна. /100 хувь/

4.4.	ЗГҮАХХАХТ - 4.4.2.11. УХЖТ- 3.15.1.4. МУХТЖҮЧ- 9.4.1.2	Эдийн засгийн коридорын төсөл хөтөлбөрүүдийг тохиролцох, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Төсөл, арга хэмжээний монголын талын хэрэгжилтийг хянах, эрчимжүүлэх арга хэмжээний явц /хувиар/	Хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлэх 33 төслийг тодорхойлсон.	Хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний монголын талын хэрэгжилтийг хянаж, эрчимжүүлэн тухай бүр шаардлагатай арга хэмжээг авч ажилласан байна. /100 хувь/
4.5.	ЗГҮАХХАХТ - 4.4.2.11. УХЖТ- 3.15.1.4. МУХТЖҮЧ- 9.4.1.2	Эдийн засаг, худалдааны чиглэлээр байгуулсан олон талт болон хоёр талт гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийн үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээг авах, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн явц, хувиар	Монгол Улс, Евроазийн эдийн засгийн холбоо, түүний гишүүн орнууд хооронд байгуулах Худалдааны түр хэлэлцээрийг УИХ-аар соёрхон батлуулсан.	Монгол Улсын Засгийн газрын байгуулсан эдийн засаг, худалдааны хэлэлцээруудийн хэрэгжилтийг хангах, хэлэлцээрийн үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээг үе шаттайгаар авч хэрэгжүүлэн шаардлагатай арга хэмжээг авч ажилласан байна. /100 хувь/
Ерөнхий чиг үүрэг 5. Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийг боловсруулах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийх, ач холбогдлоор эрэмбэлэх, бэлэн байдлыг хангуулах, санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох, төслүүдийг нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах, ногоон санхүүжилтийг дэмжих цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх;						
Үндсэн чиг үүрэг 5. Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөрглийн төсөл, хөтөлбөрийн нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн нэгдсэн бодлого, арга хэмжээг тодорхойлох, байгууллагуудыг нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх, эдийн засгийн коридорын төслүүдийг идэвхжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, хөрөнгө оруулалт татах, дэмжих, хамгаалах, ногоон санхүүжилтийн тогтолцоог хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх;						
5.1.	ЗГҮАХХАХТ - 3.2.2.2 УХЖТ- 3.15.1.4, МУХТЖҮЧ-9.4.2	Хөрөнгө оруулалт, ногоон санхүүжилт татах таатай орчныг бүрдүүлэх, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн явц, хувиар	-	Эдийн засгийн эрх чөлөөний тухай хуулийн төслийг УИХ-аар хэлэлцүүлсэн байна./ 1 хуулийн төсөл/
5.2.	ЗГҮАХХАХТ - 4.4.2.15 УХЖТ- 3.15.1.4, МУХТЖҮЧ-9.4.2	Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль болон хөрөнгө оруулалтын олон улсын – гэрээний – хэрэгжилтийг хангуулах, тэдгээрийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах, хөрөнгө оруулалтын олон улсын гэрээ байгуулах асуудлаар санал боловсруулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн явц, хувиар	-	Хөрөнгө оруулалтын олон улсын гэрээ байгуулах асуудлаар санал боловсруулсан байна. /100 хувь/
5.3.	УХЖТ- 3.15.1.4, МУХТЖҮЧ-9.4.2	Хөгжлийн бодлогын баримт бичигтэй гадаадын зээл, тусламжийн санхүүжилтээр	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн явц, хувиар	-	Оролцогч талуудыг тодорхойлж, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг эцэслэн тохирсон байна./100 хувь/

5.4.	<p>3ГҮАХХАХТ - 4.4.2.11 УХЖТ- 3.15.1.4 МУХТЖҮЧ-7.3.3, 7.3.3.1</p>	<p>шинээр хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийн хүрээнд хийх арга хэмжээг уялдуулах, төслийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээг оролцогч талуудын хамт тодорхойлох, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг эцэслэн тохирч байгуулахад дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллана.</p>	<p>Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах, тогтворжуулах гэрчилгээ олгох, гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээдэд уул уурхай эсхүл банк, санхүү, эсхүл хэвлэл мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарт үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор Монгол Улсын хуулийн этгээдийн нийт гаргасан хувицааны 33 буюу түүнээс дээш хувийг эзэмших зөвшөөрөл олгох асуудлыг судалж, шийдвэрлэх, үйл ажиллагаанд хяналт тавина.</p>	<p>Үйл ажиллагааны зардлаар</p>	<p>Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах, тогтворжуулах гэрчилгээ олгох, үйл ажиллагааны явц, хувиар</p>	<p>Засгийн газрын 2019 оны 93 дугаар тогтоолоор Хөрөнгө оруулалтыг хөхиүлэн дэмжих, харилцан хамгаалах тухай Засгийн газар хоорондын хэлэлцээрийн загвар хэлэлцээрийг баталсан.</p>	<p>"Хөрөнгө оруулалтыг хөхиүлэн дэмжих, харилцан хамгаалах хэлэлцээр"-ийг шинэчлэн болон шинээр байгуулах талаар санал боловсруулсан байна. /Боловсруулсан санал 100 хувь/</p>
5.5.	<p>3ГҮАХХАХТ - 4.4.2.15.</p>	<p>Бэлэн байдал хангагдсан улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, үйлдвэржилт, дэд бүтэц, хөгжлийн төслүүдийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн нэгдсэн бодлого тодорхойлно.</p>	<p>Үйл ажиллагааны зардлаар</p>	<p>Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явц, хувиар</p>	<p>УИХ-ын 2025 оны 11 дүгээр сарын "Монгол Улсыг 2026-2030 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл" батлагдсан.</p>	<p>2026-2029 оны Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавина. /100 хувь/</p>	<p>Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрт туссан төсөл, хөтөлбөрүүдийн бэлэн байдал, хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулах, салбар яамд, холбогдох төрийн байгууллагад зөвлөмж, чиглэл өгөх, хэрэгжилтэд хяналт тавих арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн байна.</p>
5.6	<p>3ГҮАХХАХТ - 4.4.2.15.</p>	<p>Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, хөгжлийн төсөл, арга хэмжээний саналыг хүлээн авч, үнэлэх, сонгох, эрэмбэлэх, хянан баталгаажуулах, техник, эдийн засгийн урьдчилсан судалгаа, техник, эдийн засгийн</p>	<p>Үйл ажиллагааны зардлаар</p>	<p>Хэрэгжилтийн явц, хувиар</p>	<p>Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрт туссан төсөл, хөтөлбөрүүдийн бэлэн байдал, хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулах, салбар яамд, холбогдох төрийн байгууллагад зөвлөмж, чиглэл өгөх, хэрэгжилтэд хяналт тавих арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн байна.</p>	<p>Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрт туссан төсөл, хөтөлбөрүүдийн бэлэн байдал, хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулах, салбар яамд, холбогдох төрийн байгууллагад зөвлөмж, чиглэл өгөх, хэрэгжилтэд хяналт тавих арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн байна.</p>	<p>Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрт туссан төсөл, хөтөлбөрүүдийн бэлэн байдал, хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулах, салбар яамд, холбогдох төрийн байгууллагад зөвлөмж, чиглэл өгөх, хэрэгжилтэд хяналт тавих арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн байна.</p>

5.7.	ЗГҮАХХАХТ-4.4.2.15.	Үндэслэл, зураг төсөл хийлгэх, бэлэн байдлыг хангуулах ажлыг уялдуулан зохион байгуулна.	Хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд мэргэжлийн арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, төслийн оролцогч талуудтай хамтран ажиллаж зохион байгуулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувиар	явц,	-	/100 хувь/ Мэргэжлийн арга зүйн дэмжлэг үзүүлж, төслийн оролцогч талуудтай хамтран ажилласан байна./100 хувь/
5.8.	ЗГҮАХХАХТ - 4.4.2.15.	Хөгжлийн төслүүдийн хэрэгжилтэд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх, төслийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх, зөвлөмж гаргах болон эрсдэлийн удирдлага, зохицуулалтаар хангана.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувиар	явц,	УИХ-ын 2025 оны 109 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар УХОХ-ийн 88 төсөл, арга хэмжээг батлуулсан.	-	Хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх арга хэмжээг авсан байна. /100 хувь/
5.9	ЗГҮАХХАХТ - 4.4.2.16. УХЖТ- 3.15.1.4. МУХТЖУЧ- 9.4.1.	Нэгжийн худалдааны (экспорт, импорт) санхүүжилтийн үйл ажиллагааны эрхлэх чиг үүргийн хүрээний асуудлаар Монгол Улсын Хөгжлийн банкны үйл ажиллагааг бодлогоор зохицуулах, чиглүүлэх, хяналт тавина.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувиар	явц,	Монгол Улсын Хөгжлийн банкны үйл ажиллагааг бодлогоор зохицуулж, чиглүүлж, хяналт тавьж ажилласан.	-	Тухай бүр судалгаа хийж, санал боловсруулж, холбогдох арга хэмжээн авч ажилласан байна. /100 хувь/
5.10	ЗГҮАХХАХТ - 3.2.2.2 УХЖТ- 3.15.1.4, МУХТЖУЧ-9.4.2	Ногоон санхүүжилтийн бодлогыг тодорхойлох, холбогдох хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, ногоон санхүүжилт татах цогц арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх, ногоон төсөл хөтөлбөрүүдийг бойжуулах, тодорхойлох, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувиар	явц,	-	-	Хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож, ногоон санхүүжилт татах, ногоон төсөл хөтөлбөрүүдийг эхлүүлж, хэрэгжилтийг хангасан байна./100 хувь/
<p>Ерөнхий чиг үүрэг 6. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх;</p> <p>Үндсэн чиг үүрэг 6. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх;</p>								

6.1.	ЗГҮАХХАХТ - 1.3.2.3. МУХТЖҮЧ- 6.2.2.	Хөгжлийн бодлогын баримт бичигт туссан Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэх төслийн санал, судалгаанд хяналт тавих, төслийн урьдчилсан үнэлгээ, бүрэн шинжилгээний дүгнэлтийг хянан баталгаажуулах, төслийн сонгон шалгаруулалт болон түншлэлийн гэрээ байгуулах ажлыг зохион байгуулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Судалгдсан болон хэрэгжсэн төслийн тоо /Тоо/	Санал ирүүлсэн төслийн урьдчилсан үнэлгээ, бүрэн шинжилгээний дүгнэлтийг хянан баталгаажуулж, сонгон шалгаруулалтын ажлыг зохион байгуулсан.	Салбарын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, аймаг, нийслэл болон хувийн хэвшлийн байгууллагаас ирүүлсэн түншлэлийн төслийн санал, урьдчилсан үнэлгээний үйл ажиллагаа, судлагдаж буй төслийн явцад хяналт тавих, бүрэн шинжилгээ хийлгэх ажилд хамтран оролцох, дүгнэлтийг хянан, баталгаажуулах, сонгон шалгаруулалт хийх, шалгарсан оролцогчтой хэлэлцээр хийж гэрээ байгуулах ажлыг зохион байгуулж ажилласан байна. /Судлагдсан төслийн тоо 30/
6.2.	ЗГҮАХХАХТ - 1.3.2.3. МУХТЖҮЧ-8.1.2.7, 9.4.3, 9.4.3.1	Түншлэлийн гэрээний хяналт тавих, түншлэлээр хэрэгжсэн төслийг төрийн болон орон нутгийн өмчид шилжүүлэх, бүртгэх арга хэмжээг удирдан зохион байгуулна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Биелэлтийн хувиар	-	Түншлэлийн гэрээний биелэлтэд хяналт тавих, дүн шинжилгээ хийх, хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх арга хэмжээ авч ажилласан байна. /100%/
6.3.	ЗГҮАХХАХТ - 1.3.2.3. МУХТЖҮЧ-8.1.2.7, 9.4.3, 9.4.3.1	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн үр дүнтэй тогтвортой орчныг бэхжүүлэх, хувийн хэвшлийн оролцоо, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, түншлэлийн мэргэжил, арга холбогдуулан туслалцаа зүйн дэмжлэг, тусалцаа үзүүлнэ.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Сургалтын тоо	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох ажлын хүрээнд Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж 2025 оны 11 дүгээр сарын 14-ны өдөр УИХ-аар батлуулсан. "Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн форум-2025" арга хэмжээг 2025 оны 3 дугаар сарын 13-ны өдөр зохион байгуулсан.	Олон Улсын байгууллагатай хамтран сургалт, семинаруудад албан хаагчдыг хамруулах, Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийг сурталчлах, түншлэлийг хөгжүүлэх, хүний нөөцийг чадавхжуулах, зорилгоор нийслэл, орон нутгийн төр, хувийн хэвшлийн байгууллагуудын хүрээнд Түншлэлийн форум зохион байгуулсан байна. /Сургалтын тоо 10, форум тоо 2/
6.4.	ЗГҮАХХАХТ - 1.3.2.3. МУХТЖҮЧ-8.1.2.7, 9.4.3, 9.4.3.1	Түншлэлийн хууль тогтоомж, түншлэлийн хэрэгжилт, биелэлтийн шаардлагатай	Үйл ажиллагааны зардлаар	Танилцуулсан болон хэлэлцүүлсэн тэмдэглэл, тогтоолын тоо	-	Түншлэлийн төсөл хэрэгжүүлэх болон гэрээний биелэлтийн талаар Засгийн газарт танилцуулсан байна. /Тэмдэглэл тогтоолын тоо 10/

6.5.	ЗГҮАХХАХТ-1.3.2.3. МУХТЖКЧ-8.1.2.7, 9.4.3, 9.4.3.1	асуудлыг боловсруулж, Засгийн газарт танилцуулах Хувийн хэвшлийн түншлэлтийг болон зөвлөх үйлчилгээг сонгон шалгаруулах журам, түншлэлийн гэрээ байгуулах журам, гэрээний стандарт загвар, гэрээний иж бүрдэл баримт бичгийг боловсруулах, төслийн хэрэгжилт, санхүүжилт, зохион байгуулалт, тайлагналт болон хяналт тавих журмын нэмэлт, өөрчлөлтийг боловсруулж батлуулах, хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувиар	Засгийн газрын 404, 405, 406, 474, 475 дугаар тогтоолын хавсралтад заасны дагуу хэрэгжилтийг хангаж ажилласан.	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагалдан гарах журмуудын нэмэлт өөрчлөлтийн төслийг боловсруулан батлуулж, хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна. /хэрэгжилтийн хувиар 100%/
6.6.	ЗГҮАХХАХТ-1.3.2.3. МУХТЖКЧ-8.1.2.7, 9.4.3, 9.4.3.1	Нэгжийн эрхлэх чиг үүргийн хүрээний асуудлаар Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төвийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих, бодлогын чиг үүргийн хүрээнд чиглүүлд, хяналт тавьж ажиллана.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтийн явц, хувиар	Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу чиглүүлж хамтарч ажилласан.	Түншлэлийн төвийн үйл ажиллагааг бодлогын чиг үүргийн хүрээнд хяналт тавьж, чиглүүлж ажилласан байна. /100 хувь/
<p>Ерөнхий чиг үүрэг 7. Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах, зөвшөөрөл олгох эрх бүхий этгээдээс олгох зөвшөөрлийг цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх, төрийн бус байгууллагад шилжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах;</p> <p>Зорилт 7- Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох цогц арга хэмжээг холбогдох байгууллагуудтай хамтран үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих, зөвшөөрөл олгох эрх бүхий этгээдээс олгох зөвшөөрлийг цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх, төрийн бус байгууллагад шилжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах;</p>						
7.1.	ЗГҮАХХАХТ4.2.2.3. УХЖТ-3.15.1.4 МУХТЖКЧ-7.3.3.	Эдийн засгийн салбаруудын үр ашиг, бүтээмжийг хязгаарлагч хүчин зүйлсийн судалгаа хийж, салбаруудын шинэчлэл, бүтцийн өөрчлөлт, либералчлалын бодлогыг тодорхойлж, холбогдох тэдгээрийн байгууллагууд, үзүүлэлтүүдтэй хамтатган үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн	Үйл ажиллагааны зардлаар	Дэмжлэг үзүүлэх төслийн явц, хувиар	Техник туслалцааны тайланг эцэслэж, удирдлагын түвшинд баталж, санааж бичиг (MOU) зурсан. /30 хувь/	Салбарын шинэчлэл, эдийн засгийн төрөлжилт, хувийн хэвшлийг дэмжих бодлогын дэмжлэг үзүүлсэн байна./100 хувь/

		удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;							
7.2.	МУХТЖҮЧ-9.1.1.1 УХЖТ-3.19.1	Хувийн хэвшлийн тогтвортой үйл ажиллагаа явуулахад төрийн оролцоог багасгах үндсэн чиглэлийн бодлого боловсруулах, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах, бизнес эрхлэх таатай орчныг бий болгоход чиглэсэн арга хэмжээг тодорхойлох, зохицуулалтыг сайжруулах арга хэмжээг уялдуулан зохион байгуулах;	Үйл ажиллагааны зардлаар	Танилцуулгын тоо	Суурь судалгаа хийгдсэн.	Салбарын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр дүн шинжилгээний судалгаа танилцуулсан байна. /1 танилцуулга/			
7.3.	ЗГҮАХХАХТ - 3.4.3. МУХТЖҮЧ- 9.1.4	Жижиг, дунд болон гарааны бизнесийг дэмжих бодлого, тогтолцоог хөгжүүлж, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах	Үйл ажиллагааны зардлаар	Санал, зөвлөмж боловсруулах тоо	.	Гарааны бизнесийг дэмжих тогтолцоог хөгжүүлэх, хууль ёсны эрх ашиг, сонирхлыг хамгаалах санал, зөвлөмж боловсруулсан байна. / санал 1/			
7.4	ЗГҮАХХАХТ-3.2.2.4 МУХТЖҮЧ- 9.1.1.1	Зөвшөөрөл олгох эрх бүхий этгэдээс олгох зөвшөөрлийг цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх, төрийн бус байгууллагад шилжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах	Үйл ажиллагааны зардлаар	Цахимаар олгож буй зөвшөөрөл, хувиар	Зөвшөөрлийн цахим системд нийт 371 зөвшөөрлөөс 321 зөвшөөрөл бүртгэлтэй, 122 зөвшөөрлийн мэдээлэл оруулаагүй, цахим хэлбэрт шилжүүлээгүй нийт 50 зөвшөөрөл байна. /.. хувы/	Төрийн болон төрийн бус байгууллагын зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааг үе шаттайгаар бүрэн цахимжуулсан байна. /100 хувы/			
<p>Ерөнхий чиг үүрэг 8. Яамны хэмжээнд удирдлагын үр ашигтай арга барил, туршлага нэвтрүүлэх, төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг бий болгох, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх, Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдад бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх, түүний эрхэлсэн асуудлын хүрээний бодлого, үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулахад чиглэсэн зөвлөгөө өгөх, дэмжлэг үзүүлэх;</p> <p>Үндсэн чиг үүрэг 8. Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгож, санхүү, хөрөнгө оруулалт, хууль, эрх зүй болон гадаад харилцаа, хэвлэл мэдээлэл олон нийттэй харилцах асуудлыг хариуцах, яамны өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг хангах, Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдыг бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд онол, арга зүй, дотоод, гадаадын туршлага, судалгаа, судалгаа, шинжилгээ, дүгнэлтэд үндэслэн бодлогын зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх;</p>									
8.1.	УХЖТ-4.4	Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгох, албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, чадавхыг дээшлүүлэх, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр болговсруулж, хэрэгжүүлнэ.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулах тоо	Албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, чадавхыг дээшлүүлэх, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний 2025 оны төлөвлөгөө боловсруулж батлуулсан.	Албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, чадавхыг дээшлүүлэх, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний 2025 оны төлөвлөгөөг жил бүр боловсруулж батлуулсан байна. /тоо 4 /			

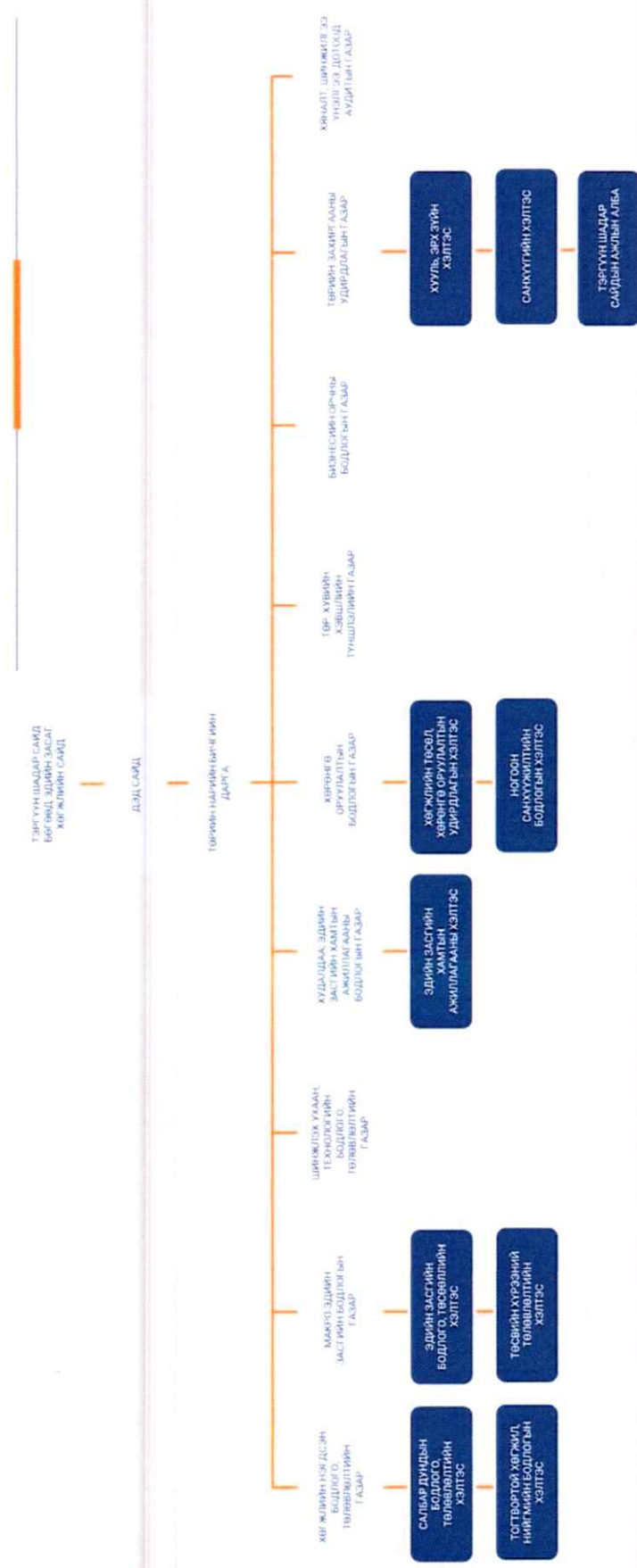
8.2.	-	Эрхлэх асуудлын хүрээний хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрийн биелэлтийг хангах, яамны үйл ажиллагааг нэгтгэн төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавина.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Нэгтгэсэн тайлангийн тоо	2025 оны биелэлтийг улирал бүр болон хагас, бүтэн жилээр газруудаас авч нэгтгэн, холбогдох газарт хүргүүлсэн.	Хууль тогтоомж, тогтоол биелэлтийг газруудаас авч холбогдох газарт хүргүүлнэ. / тайлан 4 /
8.3.	-	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагын үйл ажиллагааг чиг үүргийн хүрээнд удирдан чиглүүлнэ.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Батлуулах төлөвлөгөөний тоо	Харьяа байгууллагын 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг батлуулсан.	Харьяа байгууллагын үйл ажиллагааг чиг үүргийн хүрээнд удирдан чиглүүлнэ. / 6 төлөвлөгөө/
8.4.	УХЖТ-4.13	Мэдээллийн системүүдийг үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, системийн нууцлал, аюулгүй байдал болон байнгын найдвартай ажиллагааг хангана.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Системүүд хэвийн ажилласан байх, хувиар	Мэдээллийн системүүдийг үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, системийн нууцлал, аюулгүй байдал болон байнгын найдвартай ажиллагааг хангаж ажилласан.	Мэдээллийн системүүдийг үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, системийн нууцлал, аюулгүй байдал болон байнгын найдвартай ажиллагааг хангаж ажилласан байна. /100 хувь/
8.5.	-	Яамны бодлого, үйл ажиллагааг нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулах, олон нийтийн харилцааг зохицуулах, үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангана.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Сурталчлах ажлын хэмжээний тоо	Яамны бодлого, үйл ажиллагааг нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулсан.	Яамны бодлого, үйл ажиллагааг нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулсан байна. /48 тоо/
8.6	УХЖТ-4.5,	Иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавина..	Үйл ажиллагааны зардлаар	Тайлангийн тоо	Хуулийн хугацаанд тайлан мэдээг хүргүүлсэн.	Хуулийн хугацаанд тайлан мэдээг хүргүүлсэн байна. /тайлан 4/
8.7.	-	"Аймаг, сумын бүсчилсэн ногоон хөгжлийн -хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр" төслийн 1 үе шатыг хэрэгжүүлсэн байна.	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувиар	Төслийн батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу арга хэмжээнүүд тухай бүр хийгдсэн.	Батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу арга хэмжээнүүд тухай бүр хийгдсэн байна. /100 хувь/
8.8.	-	Сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын шийдвэр болон яамнаас бусад байгууллагатай харилцах, гэрээ байгуулахад хууль, эрх зүйн үйлчилгээг шаардлагатай хууль, эрх зүйн	Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувиар	2025 онд хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний жагсаалтын хавсралтад туссан 19 төсөл, арга хэмжээний гэрээг боловсруулан гүйцэтгэж байгууллагуудтай гэрээг байгуулсан.	Төрийн худалдан авах ажиллагааны газраас ирүүлсэн тендер сонгон шалгаруулалтад шалгарсан зөвлөмжийн дагуу зөвлөх үйлчилгээний гэрээ байгуулсан байна. / 100 хувь/

	зөвлөгөө, мэдээлэл, дэмжлэг үзүүлнэ.		Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувь	явц,	Бодлогын зөвлөгөө өгч, дэмжлэг үзүүлж, ажлын албаны үйл ажиллагааг бие даан удирдан зохион байгуулсан байна./100 хувь/
8.9.	Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдад бодлогын зөвлөгөө өгөх, дэмжлэг үзүүлэх, ажлын албаны үйл ажиллагааг бие даан удирдан зохион байгуулна.		Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувь	явц,	Олон нийтэд таниулж, цахим орчинд мэдээллийг тогтмол хүргэсэн байна./100 хувь/
8.10	Засгийн газрын бодлого, сайд болон яамнаас гарч буй арга хэмжээ, шийдвэрийг олон нийтэд таниулах, цахим орчинд мэдээллийг тогтмол хүргэнэ.		Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувь	явц,	Олон нийтэд таниулж, цахим орчинд мэдээллийг тогтмол хүргэсэн байна./100 хувь/
8.11	Салбарын бодлого, хөтөлбөр, стратегийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах санхүүгийн эх үүсвэрийг төлөвлөх, санхүү, хөрөнгийн удирдлага, зохицуулалт, төсөв, санхүүгийн мэдээллээр хангах, шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх, батлагдсан хөрөнгө оруулалтын болон урсгал зардлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэлийг хянах, үр дүнг тайлагнана.		Үйл ажиллагааны зардлаар	Хэрэгжилтийн хувь	явц,	Байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг үргэлжлүүлсэн /100 хувь/
Ерөнхий чиг үүрэг 9. Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, дотоод аудит хийх;						
Үндсэн чиг үүрэг 9. Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийх, яамны үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх;						
9.1.	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, хийнэ.	УХЖТ-4.5	Үйл ажиллагааны зардлаар	Тайлангийн тоо		Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогын 2026-2029 оны явцын хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ хийж, Засгийн газрын Хяналт хэрэгжүүлэх газарт хүргүүлсэн байна. /32 тайлан/

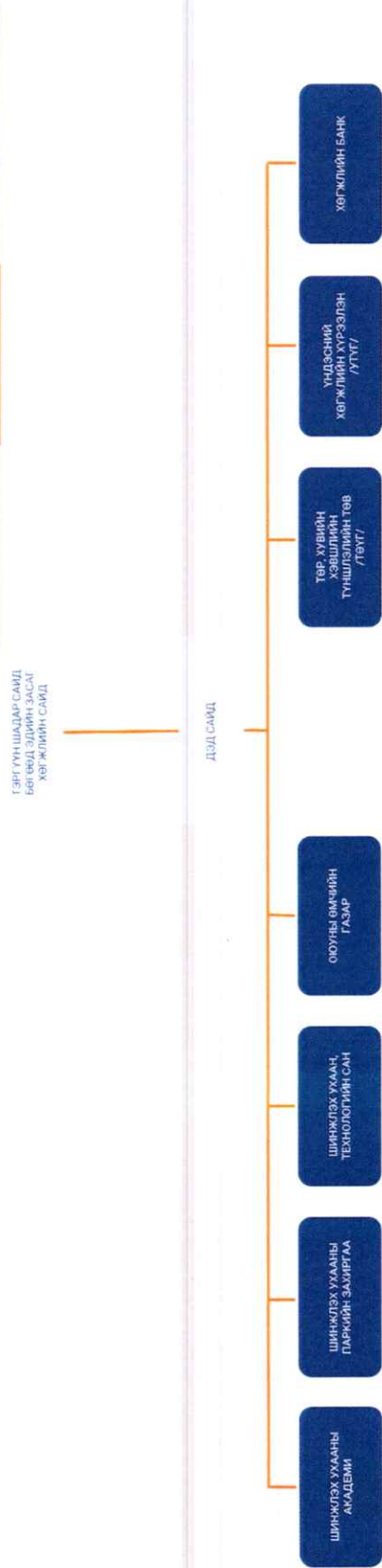
		ДОТООД АУДИТ, ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ ХИЙНЭ.				Тайланг удирдлагад танилцуулж, хувийг 2025 оны 02/30/40 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн.	
--	--	--	--	--	--	--	--

НАЙМ. СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО БА САЛБАР, БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЦИЙН УЯЛДАА

8.1. Эдийн засаг, хөгжлийн яамны бүтэц

8.2. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн харьяа байгууллагын бүтэц

ЕС. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТӨСӨВ, ЭХ ҮҮСВЭРЭЭР

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Нийт хөрөнгийн хэмжээ /сая төг/	Төсөв				
			2026	2027	2028	2029	Эх үүсвэр
<p>Ерөнхий чиг үүрэг-1. Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын нэгдсэн бодлого, уялдаагаар хангах, улсын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангуулах;</p> <p>Үндсэн чиг үүрэг 1. Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг улс, бүс, орон нутаг, салбар хоорондын уялдааг ханган боловсруулах, хүн амын нутагшилт, суурьшлын ерөнхий төлөвлөлтийг хийх, хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах, нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох;</p>							
1.1.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийн төслүүдийг боловсруулна.	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв
1.2.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн талаар баримтлах чиглэлийг тодорхойлж улс, бүс, орон нутаг, салбар хооронд нэгтгэн зохион байгуулах, уялдааг хангах, арга зүйн зөвлөгөө өгнө.	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв
1.3.	Хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлогыг тодорхойлж, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг удирдлага, мэргэжил, арга зүйгээр хангана.	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв
1.4.	Олон улсын хөгжлийн туршлага, чиг хандлагыг судалж, өөрийн орны онцлогт тохирсон хөгжлийн загвар судалж боловсруулна.	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв
1.5.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, мэдээллийг эргэлтэд оруулна.	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв
1.6.	Монгол Улсын төсвийн төсөл Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв

	таван жилийн үндсэн чиглэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэх асуудлаар зөвшөөрөл өгнө.												
1.7.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн чиглэлээр судалгаа шинжилгээ хийх мэргэшсэн, чадварлаг хүний нөөцийг бэлтгэх, чадавхжуулах ажлыг зохион байгуулна.	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв						
1.8.	Аймгуудын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө боловсруулахад мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, санал өгнө.;	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв						
1.9.	Хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай технологи судална.	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв						
1.10	Эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэл болон эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэлт нөхцөл байдлыг тодорхойлох хүрээнд салбаруудын мэдээллийн бааз суурийг бэхжүүлж, бодлогын дэмжлэг үзүүлж ажиллана.	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв						
1.11	Салбаруудын ---хөгжлийн ---бодлогыг орон зайн судалгаанд суурилан тодорхойлох, орон зайн төлөвлөлтийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлсэн байна.	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв						
1.12	Эдийн засгийн эрх чөлөө, өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах зорилгоор судалгаа, шинжилгээнд үндэслэн	16.56	3.57	3.93	4.32	4.75	Улсын төсөв						

Үндсэн чиг үүрэг 3. Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, хөгжүүлэлт, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн чиглэлээр урт, дунд хугацааны бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, эрх зүйн баримт бичиг боловсруулах, батлуулах, түүнд нийцсэн төсвийн хэрэгцээний шинжилгээ хийх, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулах;									
3.1.	Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлно.	17.39	3.75	4.12	4.53	4.99	Улсын төсөв		
3.2.	Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй, хүртээмжтэй хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлно.	17.39	3.75	4.12	4.53	4.99	Улсын төсөв		
3.3.	Эрдэм шинжилгээний байгууллагуудтай хамтран ажиллах, шинжлэх ухааны судалгааны төслийн буцалтгүй тусламж, санхүүжилтийг удирдана.	17.39	3.75	4.12	4.53	4.99	Улсын төсөв		
3.4.	Шинжлэх ухааны судалгаа, дэвшилтэт технологи, инновацыг эдийн засгийн тэргүүлэх салбаруудад нэвтрүүлэхэд бүх талын дэмжлэг үзүүлэх замаар аж ахуйн нэгжүүдийн тогтвортой өсөлтийг дэмжих бодлого боловсруулах, зохицуулна.	17.39	3.75	4.12	4.53	4.99	Улсын төсөв		
Ерөнхий чиг үүрэг-4. Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлэх төсөл хөтөлбөрүүдийг тодорхойлох, тохиролцох;									
Үндсэн чиг үүрэг 4. Худалдаа, эдийн засгийн гадаад хамтын ажиллагаа болон гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, байгуулах, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хэрэгжилтэд хяналт тавих.									
4.1.	Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, хамтын ажиллагааны нэгдсэн бодлого боловсруулах, төлөвлөх, зохицуулах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, хамтран ажиллах, хэрэгжилтийн үр ашгийг	28.15	6.07	6.67	7.34	8.07	Улсын төсөв		

	сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээ авна.									
4.2.	Худалдаа, эдийн засаг, санхүүгийн асуудлаар түнш орон, олон улсын болон бус нутгийн банк, санхүү, эдийн засгийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээ авах, салбар хоорондын уялдааг хангана.	28.15	6.07	6.67	7.34	8.07	8.07	Улсын төсөв		
4.3.	Худалдаанд тулгарч буй саад хүндрэлийг багасгаж, хөнгөвчлөхөд чиглэсэн бодлогыг тодорхойлох, импортыг орлох салбарыг дэмжих, экспортын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, гадаад худалдааны тэнцлийг сайжруулахад чиглэсэн худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	28.15	6.07	6.67	7.34	8.07	8.07	Улсын төсөв		
4.4.	Эдийн засгийн коридорын төсөл хөтөлбөрүүдийг тохиролцоо, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	28.15	6.07	6.67	7.34	8.07	8.07	Улсын төсөв		
4.5.	Эдийн засаг, худалдааны чиглэлээр байгуулсан олон талт болон хоёр талт гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийн үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээг авах, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	28.15	6.07	6.67	7.34	8.07	8.07	Улсын төсөв		
4.6.	Нэгжийн худалдааны (экспорт, импорт) санхүүжилтийн үйл ажиллагааны эрхлэх чиг үүргийн хүрээний асуудлаар Монгол Улсын Хөгжлийн банкны үйл ажиллагааг бодлогоор зохицуулах, чиглүүлэх, хяналт тавина.	28.15	6.07	6.67	7.34	8.07	8.07	Улсын төсөв		

<p>Ерөнхий чиг үүрэг- 5. Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийг боловсруулах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийх, ач холбогдлоор эрэмбэлэх, бэлэн байдлыг хангуулах, санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох, төслүүдийг нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах, ногоон санхүүжилтийг дэмжих, цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх;</p>									
<p>Үндсэн чиг үүрэг 5. Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөрөнгө оруулалт, татах, дэмжих, хамгаалах, ногоон санхүүжилтийн тогтолцоог хөгжүүлэх, цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх;</p>									
5.1.	Хөрөнгө оруулалт, ногоон санхүүжилт татах таатай орчныг бүрдүүлэх, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах.	20.98	4.52	4.97	5.47	6.02	6.02	Улсын төсөв	
5.2.	Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль болон хөрөнгө оруулалтын олон улсын гэрээний хэрэгжилтийг хангуулах, тэдгээрийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах, хөрөнгө оруулалтын олон улсын гэрээ байгуулах асуудлаар санал боловсруулна.	20.98	4.52	4.97	5.47	6.02	6.02	Улсын төсөв	
5.3.	Хөгжлийн бодлогын баримт бичигтэй гадаадын зээл, тусламжийн санхүүжилтээр шинээр хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийн хүрээнд хийх арга хэмжээг уялдуулах, төслийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээг оролцогч талуудын хамт тодорхойлох, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг эцэслэн тохирч байгуулахад дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллана.	20.98	4.52	4.97	5.47	6.02	6.02	Улсын төсөв	

5.4.	Хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах, тогтворжуулах гэрчилгээ олгох, гадаадын төрийн өмчит хуулийн этгээдэд уул уурхай эсхүл банк, санхүү, эсхүл хэвлэл мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарт үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор Монгол Улсын хуулийн этгээдийн нийт гаргасан хувьцааны 33 буюу түүнээс дээш – хувийг – эзэмших – зөвшөөрөл олгох асуудлыг судалж, шийдвэрлэх, үйл ажиллагаанд хяналт тавина.	20.98	4.52	4.97	5.47	6.02	Улсын төсөв
5.5.	Бэлэн байдал хангагдсан улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, үйлдвэржилт, дэд бүтэц, хөгжлийн төслүүдийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн нэгдсэн бодлого тодорхойлно.	20.98	4.52	4.97	5.47	6.02	Улсын төсөв
5.6.	Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, хөгжлийн төсөл, арга хэмжээний саналыг хүлээн авч, үнэлэх, сонгох, эрэмбэлэх, хянан баталгаажуулах, техник, эдийн засгийн урьдчилсан судалгаа, –техник, – эдийн – засгийн – үндэслэл, зураг төсөл хийлгэх, бэлэн байдлыг хангуулах ажлыг уялдуулан зохион байгуулна.	20.98	4.52	4.97	5.47	6.02	Улсын төсөв
5.7.	Хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд мэргэжлийн арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, төслийн оролцогч талуудтай хамтран ажиллаж зохион байгуулна.	20.98	4.52	4.97	5.47	6.02	Улсын төсөв

5.8.	Хөгжлийн төслүүдийн хэрэгжилтэд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх, төслийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх, зөвлөмж гаргах болон эрсдэлийн удирдлага, зохицуулалтаар хангана.	20.98	4.52	4.97	5.47	6.02	Улсын төсөв
5.9.	Ногоон санхүүжилтийн бодлогыг тодорхойлох, холбогдох хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, ногоон санхүүжилт татах цогц арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх, ногоон төсөл хөтөлбөрүүдийг бойжуулах, тодорхойлох, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	20.98	4.52	4.97	5.47	6.02	Улсын төсөв
Ерөнхий чиг үүрэг-6. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, Төр, хувийн хэвшлийн хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх;							
Үндсэн чиг үүрэг 6. Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх;							
6.1.	Хөгжлийн бодлогын баримт бичигт туссан Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэх төслийн санал, судалгаанд хяналт тавих, төслийн урьдчилсан үнэлгээ, бүрэн шинжилгээний дүгнэлтийг хянан баталгаажуулах, —төслийн — сонгон шалгаруулалт болон түншлэлийн гэрээ байгуулах ажлыг зохион байгуулна.	9.94	2.14	2.36	2.59	2.85	Улсын төсөв
6.2.	Түншлэлийн гэрээний биелэлтэд хяналт тавих, түншлэлээр хэрэгжсэн төслийг төрийн болон орон нутгийн өмчид шилжүүлэх, бүртгэх арга хэмжээг удирдан зохион байгуулна.	9.94	2.14	2.36	2.59	2.85	Улсын төсөв

6.3.	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн үр дүнтэй тогтвортой орчныг бэхжүүлэх, хувийн хэвшлийн оролцоо, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, түншлэлийн төсөлтэй холбогдуулан мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлнэ.	9.94	2.14	2.36	2.59	2.85	Улсын төсөв
6.4.	Түншлэлийн хууль тогтоомж, түншлэлийн төслийн хэрэгжилт, гэрээний биелэлтийн талаар шаардлагатай бодлогын асуудлыг боловсруулж, Засгийн газарт танилцуулна.	9.94	2.14	2.36	2.59	2.85	Улсын төсөв
6.5.	Хувийн хэвшлийн түншлэгчийг болон зөвлөх үйлчилгээг сонгон шалгаруулах журам, түншлэлийн гэрээ байгуулах журам, гэрээний стандарт загвар, гэрээний иж бүрдэл баримт бичгийг боловсруулах, төслийн хэрэгжилт, санхүүжилт, зохион байгуулалт, тайлагналт болон хяналт тавих журам, Түншлэлийн төсөл хөгжүүлэх санг удирдах, түүний хөрөнгийг захиран зарцуулах, эх үүсвэрийг бүрдүүлэх болон зарцуулалтад хяналт тавих журмын дагуу холбогдох үйл ажиллагааг зохион байгуулж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	9.94	2.14	2.36	2.59	2.85	Улсын төсөв
6.6.	Нэгжийн эрхлэх чиг үүргийн хүрээний асуудлаар Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төвийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих, бодлогын чиг үүргийн хүрээнд чиглүүлж ажиллана.	9.94	2.14	2.36	2.59	2.85	Улсын төсөв

<p>Ерөнхий чиг үүрэг-7. Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах, зөвшөөрөл олгох эрх бүхий этгээдээс олгох зөвшөөрлийг цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх, төрийн бус байгууллагад шилжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах;</p>									
<p>Үндсэн чиг үүрэг -7. Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох цогц арга хэмжээг холбогдох байгууллагуудтай хамтран үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих, зөвшөөрөл олгох эрх бүхий этгээдээс олгох зөвшөөрлийг цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх, төрийн бус байгууллагад шилжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах;</p>									
7.1.	Эдийн засгийн салбаруудын үр ашиг, бүтээмжийг хязгаарлагч хүчин зүйлсийн судалгаа хийж, салбаруудын шинэчлэл, бүтцийн өөрчлөлт, либералчлалын бодлогыг тодорхойлж, холбогдох байгууллагууд, тэдгээрийн шалгуур үзүүлэлтүүдтэй хамтатган үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавина.	24.84	5.35	5.89	6.48	7.12	Улсын төсөв		
7.2.	Хувийн хэвшлийн тогтвортой үйл ажиллагаа явуулахад төрийн оролцоог багасгах үндсэн чиглэлийн бодлого боловсруулах, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах, бизнес эрхлэх таатай орчныг бий болгоход чиглэсэн арга хэмжээг тодорхойлох, зохицуулалтыг сайжруулах арга хэмжээг уялдуулан зохион байгуулна.	24.84	5.35	5.89	6.48	7.12	Улсын төсөв		
7.3.	Жижиг, дунд болон гарааны бизнесийг дэмжих бодлого, тогтолцоог хөгжүүлж, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаална.	24.84	5.35	5.89	6.48	7.12	Улсын төсөв		
7.4.	Зөвшөөрөл олгох эрх бүхий этгээдээс олгох зөвшөөрлийг цахим хэлбэрээр шийдвэрлэх, төрийн бус	24.84	5.35	5.89	6.48	7.12	Улсын төсөв		

	байгууллагад шилжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.									
<p>Ерөнхий чиг үүрэг-8. Яамны хэмжээнд удирдлагын үр ашигтай арга барил, туршлага нэвтрүүлэх, төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг бий болгох, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх, Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдад бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх, түүний эрхэлсэн асуудлын хүрээний бодлого, үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулахад чиглэсэн зөвлөгөө өгөх, дэмжлэг үзүүлэх;</p>										
<p>Үндсэн чиг үүрэг 8. Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгож, хөрөнгө оруулалт, хууль, эрх зүй болон гадаад харилцаа, хэвлэл мэдээлэл олон нийттэй харилцах асуудлыг хариуцах, яамны өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг хангах, Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдыг бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд онол, арга зүй, дотоод, гадаадын туршлага, судалгаа, шинжилгээ, дүгнэлтэд үндэслэн бодлогын зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх;</p>										
8.1.	Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг бий болгох, албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, чөдавхыг дээшлүүлэх, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	39.75	8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			
8.2.	Эрхлэх асуудлын хүрээний хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрийн биелэлтийг хангах, яамны үйл ажиллагааг нэгтгэн төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавина.	39.75	8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			
8.3.	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагын үйл ажиллагааг чиг үүргийн хүрээнд удирдан чиглүүлнэ.	39.75	8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			
8.4.	Мэдээллийн системүүдийг үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, системийн нууцлал, аюулгүй байдал болон байнгын найдвартай ажиллагааг хангана.	39.75	8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			
8.5.	Яамны бодлого, үйл ажиллагааг нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулах, олон нийтийн харилцааг	39.75	8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			

	зохицуулах, үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангана.									
8.6.	Иргэд, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлтийг хүлээн авах, шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, холбогдох байгууллагад тайланг хүргүүлнэ.	39.75	8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			
8.7.	"Аймаг, сумын бүсчилсэн ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр" төслийн 1 үе шатыг хэрэгжүүлсэн байна.	39.75	8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			
8.8.	Сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын шийдвэр болон яамнаас бусад байгууллагатай харилцах, гэрээ байгуулахад хууль, эрх зүйн үйлчилгээ үзүүлэх, шаардлагатай хууль, эрх зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл, дэмжлэг үзүүлнэ.	39.75	8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			
8.9.	Тэргүүн Шадар сайд бөгөөд Эдийн засаг, хөгжлийн сайдад бодлогын зөвлөгөө өгөх, дэмжлэг үзүүлэх, ажлын албаны үйл ажиллагааг бие даан удирдан зохион байгуулна.	39.75	8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			
8.10	Засгийн газрын бодлого, сайд болон яамнаас гарч буй арга хэмжээ, шийдвэрийг олон нийтэд таниулах, цахим орчинд мэдээллийг тогтмол хүргэнэ.	39.75	8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			
8.11	Салбарын бодлого, хөтөлбөр, стратегийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах санхүүгийн эх үүсвэрийг		8.56	9.42	10.36	11.40	Улсын төсөв			

	телевлэх, санхүү, хөрөнгийн удирдлага, зохицуулалт, төсөв, санхүүгийн мэдээллээр хангах, шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх, батлагдсан хөрөнгө оруулалтын болон урсгал зардлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэлийг хянах, үр дүнг тайлагнана.	39.75								
Үндсэн чиг үүрэг-9. Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, дотоод аудит хийх;										
Үндсэн чиг үүрэг 9. Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийх, яамны үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх;										
9.1.	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, хийнэ.	11.59	2.50	2.75	3.02	11.59	2.50	2.75	3.02	Улсын төсөв
9.2.	Сайдын эрхлэх асуудалд хамаарах хөгжлийн бодлогын баримт бичигт үнэлгээ хийнэ.	11.59	2.50	2.75	3.02	11.59	2.50	2.75	3.02	Улсын төсөв
9.3.	Яамны эрхлэх асуудлын хүрээний хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ хийнэ.	11.59	2.50	2.75	3.02	11.59	2.50	2.75	3.02	Улсын төсөв
9.4.	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд улсын төсөв, гадаад зээл, тусламжаар хэрэгжиж байгаа төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийнэ.	11.59	2.50	2.75	3.02	11.59	2.50	2.75	3.02	Улсын төсөв
9.5.	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын үйл ажиллагааны үр дүнг үнэлж, дүгнэнэ.	11.59	2.50	2.75	3.02	11.59	2.50	2.75	3.02	Улсын төсөв

9.6.	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаа, шилэн данс болон хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд дотоод аудит, хяналт шалгалт хийнэ.	11.59	2.50	2.75	3.02	11.59	Улсын төсөв
	НИЙТ ДҮН	1,500.39	323.29	355.62	391.18	490.30	Улсын төсөв

Тайлбар: Төрийн захиргааны төв байгууллагын ТЗ-7 албан тушаалын цалингийн хэмжээгээр тооцсон болно.

ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМНЫ ЭРХЛЭХ АСУУДЛЫН ХҮРЭЭНД ХАМААРАХ БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГТ ТУССАН АРГА ХЭМЖЭЭ

Засгийн газрын 2024-2028 үйл ажиллагааны хөтөлбөр-ийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд туссан арга хэмжээ

Д/д	Зорилт	Арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр (сая төгрөг)	Шалгуур үзүүлэлт	Харуцах газар	Хэрэгжилтийн хувь
НЭГ. БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО							
1.	1.3.2.3. Хөнгөн үйлдвэрлэл, технологийн парк, эрдэс-түүхий эдийн нөөцөд тулгуурлан дэвшилтэт технологийн шохойн үйлдвэр, Алтайн нурууны байгаль, соёлын өвийг түшиглэсэн эко парк, цогцолбор байгуулахыг төр хувийн хэвшлийн хүрээнд хамтран хэрэгжүүлнэ.	Түншлэлийн төслүүдийн саналыг салбар яамдаас авч, Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд заасан урьдчилсан үнэлгээ, бүрэн шинжилгээг хийж, хувийн хэвшлийн түншлэгчийг сонгон шалгаруулж, шалгарсан этгээдтэй гэрээ байгуулж, парк, цогцолборын үйл ажиллагааг эхлүүлэх	2024-2028	120,000.000	Хэрэгжилт, хувиар	ТХХТГ	-
2.	3.1.1.1. Эдийн засгийн өсөлтийг жил бүр 6 ба түүнээс дээш хувьд тогтвортой байлгах, инфляцыг 5 хувиас бага түвшинд хадгалах бодлогыг баримталж, гадаад валютын нөөцийг 10 тэрбум ам.доллар хүртэл нэмэгдүүлнэ.	Эдийн засгийн өсөлтийг тогтвортой хадгалах чиглэлээр холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	2024-2028	-	Эдийн засгийн өсөлт, хувиар	МЭЗБГ	-
3.		Инфляцыг зорилтот түвшинд хадгалах бодлогыг хэрэгжүүлэх чиглэлээр холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	2024-2028	-	Инфляцын түвшин, хувиар	МЭЗБГ	-
4.		Гадаад валютын нөөцийг тогтвортой нэмэгдүүлэх чиглэлээр холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	2024-2028	-	Гадаад валютын улсын нөөц, тэрбум ам.доллар	МЭЗБГ	-
5.	3.1.2.3.Төр хувийн хэвшилтэй өрсөлдөхгүй байх зарчмыг баримталж, төрийн зарим чиг үүргийг мэргэжлийн холбоодод шилжүүлнэ.	Төрийн хэрэгжүүлж буй чиг үүргээс мэргэжлийн холбоод руу шилжүүлэх боломжит чиг үүргийн судалгааг салбар яамдтай хамтран гаргаж, мэргэжлийн холбоодтой зөвшилцсөний үндсэн дээр шилжүүлэх	2024-2028	8,000.00	Мэргэжлийн холбоодод шилжүүлсэн үүргийн тоо чиг	ТХХТГ, ХНБТГ	-

6.	3.1.3.4. Гадаадын банкны салбар нэгжийг дотоодын зах зээлд нэвтрүүлж, гадаадын хөрөнгө оруулалттай банк, санхүүгийн байгууллагыг байгуулна.	Гадаадын банкуудад тусгай зөвшөөрөл олгох үйл явцыг хялбаршуулсан, ил тод болгож, мэргэсэн байгууллагууд зах зээлд чирэгдэлгүй нэвтрэх боломжийг бүрдүүлэх	2024-2028	-	Хэрэгжилт, хувиар	МЭЗБГ	-
7.	3.1.3.8. Хөгжлийн банкны үйл ажиллагааг экспорт-импортын банк болгон өргөжүүлж, засаглалыг сайжруулан, ногоон орон сууцны санхүүжилтийн хөрөнгө оруулалтын сан байгуулна.	Хөгжлийн банкны үйл ажиллагааг экспорт-импортын банк болгон өргөжүүлэх ажлын хүрээнд Монгол Улсын Хөгжлийн банкны тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж, өргөн барих	2024-2028	-	Хэрэгжилт, хувиар	ХНБТГ, ХОБГ	-
8.		Хөгжлийн банкны засаглалыг сайжруулах хүрээнд холбогдох эрх зүйн баримт бичгийг боловсронгуй болгох	2024-2028	-	Баримт бичгийн тоо	ХНБТГ, ХОБГ	-
9.		Ногоон орон сууцны санхүүжилтийн хөрөнгө оруулалтын сан байгуулах	2024-2028	-	Байгуулсан сангийн тоо	ХОБГ	-
10.	3.1.3.11. Хот, хөдөөгийн тэнцвэртэй хөгжлийг дэмжиж эрчим хүчний хэмнэлттэй, ногоон барилгын стандартын дагуу баригдах амины орон сууцны ипотекийн зээл болон жижиг дунд үйлдвэрийн тогтвортой, ногоон зээлийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах зорилгоор "Монголын ногоон санхүүгийн корпораци"-ыг төр, хувийн хэвшил, олон улсын байгууллагын түншлэлд үндэслэн байгуулна.	Монголын ногоон санхүүгийн корпораци (МНСК)-д Засгийн газрын оруулах хөрөнгө оруулалтын асуудлыг шийдвэрлүүлэх	2024-2028	61,200.00	Хэрэгжилт, хувиар	ХОБГ	-
11.		МНСК-ын хувьцаа захиалгын болон хувьцаа эзэмшлийн гэрээг олон улсын байгууллага, хувийн хэвшлийн талуудтай байгуулж, корпорацийн үйл ажиллагааг эхлүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх	2024-2028	-	Хэрэгжилт, хувиар	ХОБГ	-
12.		Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн төслийг УИХ-аар хэлэлцүүлж батлуулах	2024-2028	-	Хэрэгжилт, хувиар	ХОБГ	-
13.	3.2.2.2. Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль болон бизнесийн үйл ажиллагааг зохицуулж байгаа хуулиудыг шинэчилж, хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно.	Эдийн засгийг либералчлах, дотоодын хөрөнгө оруулалт болон бизнесийн орчныг сайжруулах хүрээнд холбогдох хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох, хууль эрх зүйг сайжруулах хуулийн төслийг УИХ-аар хэлэлцүүлж батлуулах	2024-2028	-	Хэрэгжилт, хувиар	ХОБГ	-

14.	3.3.1.11.Зөвч-Овоо, Дулаан уулын ураны ордыг ашиглах хөрөнгө оруулалтын гэрээг байгуулна.	Зөвч-Овоо, Дулаан уулын ураны ордыг ашиглах хөрөнгө оруулалтын гэрээний төслийг боловсруулан, УИХ-аар хэлэлцүүлж, батлуулах	2024-2028	-	-	ХОБГ	-
15.	3.3.3.12. "10,000 нарны дээвэр" хөтөлбөрийг төр, хувийн хэвшил, олон улсын байгууллагын шугамаар хэрэгжүүлнэ.	Түншлэлийн төслийн саналыг салбар яамдаас авч, Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуульд заасан урьдчилсан үнэлгээ, бүрэн шинжилгээг хийж, хувийн хэвшлийн түншлэгчийг сонгон шалгаруулж, шалгарсан этгээдтэй гэрээ байгуулж, хөтөлбөрийн үйл ажиллагааг эхлүүлэх	2024-2028	100,000.00	Хэрэгжилт, хувиар	ТХХТГ	-
16.		Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлогыг боловсруулж, хэрэгжилтийг хангах	2024-2028	50,000.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	ШУТБТГ	-
17.		Шинжлэх ухаан, технологийн санг Үндэсний шинжлэх ухаан, технологийн сан болгон өөрчлөн зохион байгуулж, үйл ажиллагаа, менежментийг сайжруулах замаар санхүүгийн эх үүсвэрийг үе шаттай нэмэгдүүлэх	2024-2028	108,000.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	ШУТБТГ	-
18.		Үндэсний судалгаа хөгжүүлэлтийн төслийг хэрэгжүүлэх	2024-2028	60,000.00	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо	ШУТБТГ	-
19.	3.3.7.1.Шинжлэх ухаан, технологийн арга хэмжээний зардлыг ДНБ-ий 1 хувьд хүргэж, шинжлэх ухаан, инновац, технологид суурилсан мэдлэгийн эдийн засгийн суурийг бэхжүүлнэ.	Эрдэм шинжилгээний байгууллагын судалгааны үндсэн чиглэлийн үйл ажиллагааг дэмжих	2024-2028	18,000.00	Нийт судалгааны зардалд үндсэн чиглэлийн санхүүжилтийн эзлэх хувь	ШУТБТГ	-
20.		Шинжлэх ухаан, технологийн хүний нөөцийн хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлого хэрэгжүүлэх	2024-2028	18,200.00	Арга хэмжээний хэрэгжилтээр	ШУТБТГ	-
21.		Шинжлэх ухааны үр дүнг түгээн дэлгэрүүлэх, сурталчлах, шинжлэх ухаан, технологийн боловсрол олгох ажлыг зохион байгуулах	2024-2028	10,500.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	ШУТБТГ	-
22.		Хувийн хэвшлийн судалгаа хөгжүүлэлтийг татварын бодлогоор дэмжих	2024-2028	-	Хувийн хэвшлийн судалгаа хөгжүүлэлтийн зардлын эзлэх хувь	ШУТБТГ	-

23.		Монгол судлалыг олон улсын болон бус нутгийн хүрээнд өргөжүүлэх, түгээн дэлгэрүүлэх, бэхжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2024-2028	17,000.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, тоогоор	ШУТБТГ	-
24.		Шинжлэх ухаан, технологи болон аж үйлдвэрийн тэргүүлэх чиглэлийг дэмжсэн үндэсний технологий дамжуулах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	2024-2028	37,000.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	ШУТБТГ	-
25.	3.3.7.2. Оюуны бүтээлийн үнэлэмжийг нэмэгдүүлж, шинэ бүтээл, оюуны өмч, судалгаа шинжилгээ, шинэ технологийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулж, салбаруудын бүтээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Шинжлэх ухааны виртуал парк байгуулж шинэ бүтээл, оюуны өмчийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах	2024-2028	4,200.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	ШУТБТГ ОӨГ	-
26.		Шинжлэх ухаан, технологийн тэргүүлэх чиглэлээр технологи дамжуулах үйл ажиллагаанд татварын хөнгөлөлт, чөлөөлт үзүүлэх	2024-2028	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	ШУТБТГ	-
27.		Төр, хувийн хэвшлийн хамтарсан санхүүжилттэй инновацын төслүүдийг хэрэгжүүлэх	2024-2028	31,000.00	Санхүүжүүлсэн төслийн тоогоор	ШУТБТГ, ТХХТГ	-
28.		Шинжлэх ухааны паркийн эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх	2024-2028	5,000.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	ШУТБТГ	-
29.		Шинжлэх ухааны паркийн ТЭЗҮ боловсруулах	2024-2028	5,000.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	ШУТБТГ	-
30.		Шинжлэх ухааны паркийг байгуулах	2024-2028	120,000.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	ШУТБТГ	-
31.		Супер компьютерын тооцоолох төв байгуулах	2024-2028	4,500.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	ШУТБТГ	-
32.		Их өгөгдөл, хиймэл оюун ухаан, GIS, блокчэйн технологийг ашиглан шинжлэх ухааны нотолгоонд суурилсан хөгжлийн бодлого боловсруулах орон зайн цахим дэд бүтцийг бий болгох					
		Уул уурхай, боловсруулах аж үйлдвэрийн үйлдвэрлэлийн процесс, зам тээвэр, логистикийг оновчлоход хиймэл оюун ухааныг нэвтрүүлж бүтээмжийг нэмэгдүүлэх	2024-2028	3,300.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтийн хувь	ШУТБТГ	-
33.			2024-2028	4,000.00	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтийн хувь	ШУТБТГ	-

34.		Инновацийн сан байгуулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ	2024-2028	-	ШУТБТГ	-
35.	3.3.7.6. Инновацийн хөрөнгө оруулалтын сан, технологийн парк байгуулан шинжлэх ухаан, хиймэл оюун ухаан, дижитал бизнес, ногоон төсөл, бүтээмжийн зах зээлийг дэмжих гарааны хөрөнгө оруулалт, техникийн туслалцааны хэрэгжүүлэх	Шинжлэх ухаан, хиймэл оюун ухаан, дижитал бизнес, ногоон төсөл, бүтээмжийн зах зээлийг дэмжих гарааны хөрөнгө оруулалт, техникийн туслалцааны төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2024-2028	58,000.00	ШУТБТГ, ХОБГ	-
36.		Инновацийн сангаас технологи, инновацийн бүтээгдэхүүн болон инновацийн дэд бүтцийг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	2024-2028	30,000.00	ШУТБТГ	-
37.	3.3.7.7. Үндэсний эрдэм шинжилгээний бүтээлийн нэгдсэн сангийн MORI платформыг олон улсын жишигт нийцүүлэн хөгжүүлж, мэдлэгийн дата төв байгуулна.	Эрдэм шинжилгээний бүтээлийн нэгдсэн сан MORI платформыг өргөжүүлэн хөгжүүлэх	2024-2028	9,000.00	ШУТБТГ	-
38.		Хэрэглээний биотехнологийн төвийг байгуулах	2024-2028	27,540.00	ШУТБТГ	-
39.	3.3.7.8. Их сургууль, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудын судалгааны лабораториудыг шинжлэх ухааны салбараар төрөлжүүлж, салбарын бодлого, үйл ажиллагаатай уялдуулан хөгжүүлнэ.	Уламжлалт анагаах ухааны судалгаа, сургалт, үйлчилгээний цогцолборыг байгуулах	2024-2028	49,760.00	ШУТБТГ	-
40.		Салбар дундын ашиглалттай нээлттэй лабораториудын сүлжээ байгуулах	2024-2028	3,750.00	ШУТБТГ	-
41.	3.3.7.9. Шинжлэх ухааны хүрээлэнгүүдийн нэгдсэн цогцолборыг ашиглалтад оруулна.	Шинжлэх ухааны хүрээлэнгүүдийн нэгдсэн цогцолборын бүтээн байгуулалтын ажлыг үргэлжлүүлэх	2024-2028	113,044.00	ШУТБТГ	-
42.	3.4.3.6. Гений санг хамгаалах, түүнийг баяжуулах биотехнологийн бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлтийг бодлогоор дэмжинэ.	Монгол орны биологийн олон янз байдлын гено-банк байгуулах (дэргэдээ генетик нөөц, био аюулгүй байдлыг хангах төвтэй байх) (ЭЗХЯ, ШУА)	2024-2028	150.00	ШУТБТГ	-
43.	3.4.3.7. Топтвортой ногоон хот, ногоон барилга, амьдралын ногоон хэв маяг, нөөцийн хэмнэлт зэрэг байгальд ээлтэй, хэмнэлттэй ногоон үзэл санаа, хандлага, дэдлэг нэвтрүүлж байгаа иргэн,	Ногоон зээлийн бүтээгдэхүүний нэр төрөл, санхүүжилтийн хэмжээг нэмэгдүүлэх	2024-2028	8,500.00	ХОБГ	-

44.	аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааг дэмжин, Үндэсний ногоон барилгын үнэлгээний систем нэвтрүүлж, хөгжүүлнэ.	Орхон-Онги, Хэрлэн-Тооно ус дамжуулах хоолой барих ажлыг эхлүүлэх	2024-2028	7,607.90 +44,490.00	1. Хэрлэн-Тооно төслийн ТЭЗУ, ажлын зураг, төсөл, төсөв -ийг боловсруулсан байх 2. Барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэл, хувиар	ХОБГ	-
45.	4.2.2.3.Төр-хувийн хэвшил, иргэний нийгэмтэй хамтран ажиллахыг эрэлхийлдэг, тэдгээрийн оролцоог шийдвэр гаргах үйл явцдаа хангаж, ил тод байдлыг бий болгосон төрийн шинэ тогтолцоог бий болгоно.	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төслийн бэлтгэл ажлын явцад хувийн хэвшил, салбарын иргэний нийгмийн байгууллага, тухайн төсөл хэрэгжих орон нутгийн оролцоог хангаж, бүрэн шинжилгээний дүгнэлтэд тусгах	2024-2028	-	Түншлэлийн төслийн бүрэн шинжилгээний дүгнэлтийн тоо	ТХХТГ	-
46.	4.3.1.3. Мэдээлэл харилцаа холбоо, хиймэл оюун ухаан, шинэ технологийг уул уурхай, боловсруулах аж үйлдвэр, эрчим хүч, зам тээвэр, логистик, эрүүл мэнд, хөдөө аж ахуй болон бусад салбарт өргөнөөр нэвтрүүлж, бүтээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Аж үйлдвэрийн орон зайн төлөвлөлтийн мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэх	2024-2028	6,000.00	Хөгжүүлсэн орон зайн платформын тоо	БОБГ	-
47.	4.4.2.3. Оросын Холбооны Улс, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улстай найрсаг харилцаатай байх нь Монгол Улсын гадаад харилцааны бодлогын нэн тэргүүний зорилт мөн бөгөөд тэдгээр улстай бүхэлдээ тэнцвэртэй харилцаж, сайн хөршийн ёсоор иж бүрэн стратегийн түншлэлийн харилцааны хүрээнд улс төр, эдийн засаг, батлан хамгаалах, худалдаа, соёл, хүмүүнлэг, гурван улсын-эдийн засгийн коридорын төслүүд зэрэг бүх салбарт өргөн хүрээтэй хамтын ажиллагааг гүнзгийрүүлэн хөгжүүлнэ.	"Эдийн засгийн коридор байгуулах хөтөлбөр"-ийн хэрэгжилтийг урагшлуулах	2024-2028	6,000.00	Хамтран хэрэгжүүлсэн төсөл хөтөлбөр, тоогоор	ХЭЗХАБГ	-
48.	4.4.2.15. Монгол Улсын хөгжлийн бодит хэрэгцээ, шаардлагыг хангахуйц эдийн засаг, нийгмийн ач холбогдол бүхий томоохон төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд эдийн засгийн гадаад харилцаа, гадаадын хөрөнгө оруулалтын чиглэлд төрийн бодлого, үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, үр өгөөжийг дээшлүүлнэ.	Гадаадын хөрөнгө оруулалтын чиглэлийн уулзалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулан ажиллах	2024-2028	-	Зохион байгуулах арга хэмжээ, тоогоор	ХОБГ	-

49.	4.4.2.16. Бүс нутгийн эдийн засгийн интеграцид нэгдэж, экспортыг нэмэгдүүлэх, төрөлжүүлэх, гадаад худалдаанд тулгарч байгаа хүндрэлүүдийг багасгах, хөнгөвчлөх бодлогыг үргэлжлүүлнэ.	Олон улс, бүс нутаг, гадаад орнуудтай хөгжүүлэх гадаад худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны нэгдсэн болон дунд, урт хугацааны бодлого боловсруулж, зохицуулсан байх	2024-2028	-	Хэрэгжилт, хувиар	ХЭЗХАБГ	-
50.	4.3.1.3. Мэдээлэл харилцаа холбоо, хиймэл оюун ухаан, шинэ технологийг уул уурхай, боловсруулах аж үйлдвэр, эрчим хүч, зам тээвэр, логистик, эрүүл мэнд, хөдөө аж ахуй болон бусад салбарт өргөнөөр нэвтрүүлж, бүтээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтөд шаардагдах мэдээллийн сан бий болгох	2025-2028	3,000.0+1,500.0 +150.00	Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийг цахимжуулалт, хувиар	ХНБТГ	-
51.	4.4.2.15. Монгол Улсын хөгжлийн бодит хэрэгцээ, шаардлагыг хангахуйц эдийн засаг, нийгмийн ач холбогдол бүхий томоохон төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд эдийн засгийн гадаад харилцаа, гадаадын хөрөнгө оруулалтын чиглэлд төрийн бодлого, үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, үр өгөөжийг дээшлүүлнэ.	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн чиглэлээр төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн байгууллагуудыг нэгдсэн удирдлагаар хангах, арга зүйн зөвлөгөө өгөх	2025-2028	500.000	Яамд, орон нутгийн хөгжлийн бодлого төлөвлөгчдийн сургалт, тоогоор	ХНБТГ	-
52.		Улсын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангуулах	2025-2028	600.00	ХБББ-ийг боловсруулах ажлын гүйцэтгэл, хувиар	ХНБТГ	-
54.	3.1.3.11. Хот, хөдөөгийн тэнцвэртэй хөгжлийг дэмжиж эрчим хүчний хэмнэлттэй, ногоон барилгын стандартын дагуу баригдах амины орон сууцны ипотекийн зээл болон жижиг дунд үйлдвэрийн тогтвортой, ногоон зээлийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах зорилгоор "Монголын ногоон санхүүгийн корпораци"-ыг төр, хувийн хэвшил, олон улсын байгууллагын түншлэлд үндэслэн байгуулна.	Тогтвортой хөгжлийн зорилтын хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх	2025-2028	200.00	Үндэсний сайн дурын илтгэл, тоогоор	ХНБТГ	-
55.		Уур амьсгалын өөрчлөлттэй тэмцэх урт хугацааны стратеги боловсруулах	2025-2028	200.00	Стратеги төлөвлөгөө боловсруулалт, хувь	ХОБГ	-
56.		"Алсын хараа-2050" урт хугацааны хөгжлийн бодлого, шинэ сэргэлтийн бодлогын хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх тухай" МУ-ын Ерөнхий сайдын 2024 оны 02-дугаар албан даалгаврын хэрэгжилтийг хангах	2025-2028	2,000.00	Нэгдсэн удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах ажлын гүйцэтгэл, хувиар	ХНБТГ	-

МОНГОЛ УЛСЫГ 2026-2030 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ТАВАН ЖИЛИЙН ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛД ТУССАН АРГА ХЭМЖЭЭ/ Үндсэн хариуцагч/						
№	Бодлогын үндэслэл	Салбар/ Төсвийн ерөнхийлөн захирагч/ Хөтөлбөрийн нэр	Үр дүн	Арга зам	Үндсэн хариуцагч, хариуцах нэгж	Хамтран хариуцагч
4.1.4	АХ-2.3	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	Өрхийн бодит-орлогыг нэмэгдүүлнэ.	Өмчийн эрхийн баталгааг сайжруулах	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, МЭЗБГ	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Монгол банк
4.1.4.1	АХ-2.3	70201 Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	Хүн ам зүйн ачааллыг бууруулна.	Иргэдийн ур чадварыг нэмэгдүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХНБТГ	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Боловсролын яам
4.1.5	АХ-4.6	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	Үндэсний баялгийн сангийн иргэдэд хүрэх өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.	Үндэсний баялгийн сангийн хараат бус, бие даасан, ил тод, хариуцлагатай байдлыг нэмэгдүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХНБТГ	Сангийн яам, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам
4.1.5.1	АХ-4.6.1	70201 Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	Хөгжлийн сангийн хуримтлалыг нэмэгдүүлнэ.	Үндэсний баялгийн сангийн хөрөнгийн ашиглалтын хяналтын механизм бий болгох	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХНБТГ	Сангийн яам, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам
4.4.3.3	АХ-7.3	70708 Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх	Онцгой байдал, шуудан тээвэр, байгаль орчин болон бусад чиглэлд хүнгүй техник хэрэгслийг зохион бүтээх, ашиглалтыг нэмэгдүүлнэ.	Шинэ технологи нэвтрүүлж, дотоодын үйлдвэрлэлийг төрийн худалдан авалт, татварын болон татварын бус аргаар дэмжих	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХНБТГ	Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яам, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам, Шадар сайдын Ажлын алба /Бүсчилсэн хөгжил, онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн/
5.1	АХ-8.3	Боловсруулах үйлдвэрлэл	Боловсруулах үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	Дэвшилтэт технологи нэвтрүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, МЭЗБГ, ХНБТГ	Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн яам, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Эрчим хүчний яам

7.3	АХ-5.2	Төрийн удирдлага	Төрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Цахим засаглалыг төлөвшүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, БОБГ	-
7.3.3	АХ-5.4	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, хэрэгжилтийг хэрэгжилтийг сайжруулна.	Хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэхэд хувийн хэвшил, иргэний нийгмийн оролцоог нэмэгдүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХНБТГ	-
7.3.3.1	АХ-5.4	70201 Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	Бодлого төлөвлөх чадварыг сайжруулна.	Чанарын цогц удирдлага нэвтрүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХНБТГ	Улсын Их Хурлын Тамгын газар, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, Шүүхийн ерөнхий зөвлөл.
7.3.3.2	АХ-5.4	70201 Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт болон төсөвлөлтийн уялдааг сайжруулна.	Бодлого, төлөвлөлт, төсөвлөлт, хяналт үнэлгээний нэгдсэн удирдлага бий болгох	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХНБТГ	Сангийн яам
7.3.3.3	АХ-5.4	70103 Засаглалын ерөнхий удирдлага	Хөгжлийн бодлогын үнэлгээний чадварыг сайжруулна.	Үр дүнд суурилсан үнэлгээ хийх чадварыг нэмэгдүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХНБТГ, ЗГХХГ, ХШУДАГ	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар
9	АХ-2.6	Бүх салбар	Эдийн засгийн эрх чөлөөг сайжруулна.	Өмчлөх эрхийг баталгаажуулах, тусгай болон энгийн зөвшөөрлийн тоог цөөрүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХОБГ, БОБГ	-
9.1.1	АХ-2.6	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	Зах зээл дэх төрийн оролцоог бууруулна.	Өрсөлдөөнийг хязгаарлагч хүчин зүйлүүдийг бууруулах	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, БОБГ	-
9.1.1.1	АХ-9.4.16, 5.3.21	70201 Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	Бизнес эрхлэгчдэд тулгарч байгаа хүнд суртлыг бууруулна.	Төрөөс үзүүлэх үйлчилгээг хялбаршуулах	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, БОБГ	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар
9.2	АХ-4.1.12	Төрийн удирдлага	Инфляцыг зорилтот интервалд тогтворжуулна.	Хөдөө аж ахуйн салбарт хэрэгжиж байгаа хөтөлбөр, аянуудыг эцсийн үр дүнд чиглүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, МЭЭБГ	Монгол банк

9.2.2	АХ-4.1.12	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	Нийлүүлэлтийн инфляцыг 5 хувьд хязгаарлана.	Худалдааны сүлжээ, тээвэр, логистикийг сайжруулах	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХЭЗХАБГ	Монголбанк
9.2.2.1	АХ-4.1.12	70201 Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	Хүнсний инфляцыг хязгаарлана.	Эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХНБТГ	-
9.2.2.2	АХ-4.1.12	70201 Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	Импортын инфляцыг хязгаарлана.	Боомт, тээвэр, логистикийн өртгийг бууруулах	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, МЭЗБГ	-
9.3.1	АХ-4.1.7	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	Төсвийн алдагдлыг бууруулна.	Үр ашиггүй төсвийн зардлыг танах	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, МЭЗБГ	Сангийн яам
9.3.1.1	АХ-4.1.7	70201 Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	Төсвийн урсгал зардлыг бууруулна.	Төрийн албанд чиг үүргийн шинжилгээ хийх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ЗГХХГ	Сангийн яам
9.4	АХ-4.1.21	Худалдаа	Гадаад худалдааны хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	Худалдааны ухаалаг шийдлийг дэмжих	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХЭЗХАБГ	Шадар сайдын Ажлын алба /Гадаадын хөрөнгө оруулалт, худалдан авах ажиллагаа эрхэлсэн/
9.4.1	АХ-4.1.21	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	Гадаад худалдааг хөнгөвчилнэ.	Худалдааны тариф, тарифын бус саад тотторыг бууруулах	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХЭЗХАБГ	Гадаад харилцааны яам, Шадар сайдын Ажлын алба /Гадаадын хөрөнгө оруулалт, худалдан авах ажиллагаа эрхэлсэн/
9.4.1.1	АХ-4.1.21	70201 Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	Экспортын бүрдүүлэлтэд зарцуулах хугацааг багасгана.	Экспортын барааны гаалийн-бүрдүүлэлтэй холбоотой үйл ажиллагааг цахимжуулах	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХЭЗХАБГ	Гадаад харилцааны яам, Шадар сайдын-Ажлын-алба /Гадаадын хөрөнгө оруулалт, худалдан авах ажиллагаа эрхэлсэн/
9.4.1.2	АХ-4.1.21	70201 Эдийн засгийн хөгжлийн төлөвлөлт	Чөлөөт худалдааны хэлэлцээрүүд байгуулна.	Ази-Номхон далайн бүс нутаг дахь эдийн засаг, худалдааны интеграцид идэвхтэй оролцох	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ХЭЗХАБГ	Гадаад харилцааны яам, Сангийн яам, Шадар сайдын Ажлын алба /Гадаадын хөрөнгө оруулалт, худалдан авах ажиллагаа эрхэлсэн/

10.1	А.Х 2.4	Бүх салбар	Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд шинэ мэдлэг, технологийг нэвтрүүлэх, ашиглах үйл явцыг эрчимжүүлнэ.	Судалгаа - үйлдвэрлэл - зах зээлийн гинжин холбоо бий болгох	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, БОБГ, ХНБТГ, ШУТБТГ	-
10.1.1	АХ-2.4.21	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	Технологи дамжуулалт, патент, оюуны өмчийн ашиглалт, үнэлэмжийг нэмэгдүүлнэ.	Технологийн санд бокс виртуал бүсийг хөгжүүлэх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ШУТБТГ	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яам
10.1.1.1	АХ- 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4	71805 Шинжлэх ухаан, технологи	Судалгаа хөгжүүлэлт, инновацын санхүүжилт, хөрөнгө оруулалтын олон талт эх үүсвэрийг бий болгоно.	Хувийн хэвшил, хөрөнгө оруулагчдын оролцоог татварын болон татварын бус аргаар дэмжих	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ШУТБТГ	-
10.1.1.2	АХ- 2.4.8, 2.4.12, 2.4.13, 2.4.18, 2.4.19, 2.4.20	71805 Шинжлэх ухаан, технологи	Шинжлэх ухаан, технологи, инновацын салбарт ажиллаж байгаа судлаачдын бүтээлийн чанарыг сайжруулна.	Судлаачийн судалгааны болон хөдөлмөрийн нөхцөлийг сайжруулах, судлаачдыг өмчийн хэлбэр үл харгалзан дэмжих, өрсөлдөөнт орчныг бий болгох, ажиллах нөхцөлийг сайжруулах	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ШУТБТГ	Боловсролын яам, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам
10.1.1.3	АХ-2.4.21	70428 Оюуны өмчийн эрхийн баталгаажуулалт.	Оюуны өмчийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулна.	Бүртгэх үйл явцыг хөнгөвчлөх	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, ШУТБТГ	-
10.2	АХ-4.6.10	Бүх салбар	Дижитал эдийн засгийг нэмэгдүүлнэ.	Өгөгдлийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, МЭЗБГ, ХНБТГ	Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яам

МОНГОЛ УЛСЫГ 2026-2030 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ТАВАН ЖИЛИЙН ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛД ТУССАН АРГА ХЭМЖЭЭ/ хамтран хариуцагч/

№	Бодлогын үндэслэл	Салбар/ Төсвийн ерөнхийлөн захирагч/ Хөтөлбөрийн нэр	Үр дүн	Арга зам	Үндсэн хариуцагч	Хамтран хариуцагч	Хариуцах нэгж
1.2.1.1	АХ-2.2.3	71601 Нийгмийн эрүүл мэнд	Эрүүл дадал хэвшилтэй, идэвхтэй амьдралын хэв маягтай иргэнийг төлөвшүүлнэ.	Хувь хүний онцлог тохируулан урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх, оношлох тогтолцоог санхүүжилтийн аргатай нь уялдуулах	Эрүүл мэндийн яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Боловсролын яам, Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яам,	ХНБТГ
1.2.1.3	АХ-2.2.12	71602 Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулж, үр ашгийг нэмэгдүүлнэ.	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зохион байгуулалтыг хүн төвтэй, нэгдмэл загварт шилжүүлж, чанар, үр дүнг сайжруулах	Эрүүл мэндийн яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	ХНБТГ
4.1	АХ-2.3	Нийгмийн хамгаалал	Хүн амын жилийн өсөлтийг дундаж нэмэгдүүлнэ.	Гэр бүлийн хөгжлийн бодлогыг дэмжих	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Боловсролын яам	ХНБТГ
5.4.2	АХ-1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яам	Соёлын бүтээлч үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	Зах зээл болон экспортын сувгийг өргөжүүлэх	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	ХНБТГ

5.4.2.1	АХ-1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5	71702 Соёл, урлаг	Соёлын үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг нэмэгдүүлнэ.	Оюуны өмчийн баталгаажуулалт болон ур чадварыг сайжруулах	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яам	Гэр бүл, хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын яам, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Эдийн засаг, хөгжлийн яам	ШУТБТГ
5.5	АХ-4.3	Санхүү	Санхүүгийн зах зээлийн багтаамжийг нэмэгдүүлнэ.	Олон талт санхүүгийн үйлчилгээг хөгжүүлэх	Санхүүгийн зохицуулах хороо	Монгол банк, Сангийн яам, Эдийн засаг, хөгжлийн яам	МЭЗБГ
6.2.2	АХ-6.4	Эрчим хүчний яам	Эрчим хүчний салбарын хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулна.	Төр, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх	Эрчим хүчний яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам	ХНБТГ
6.2.2.1	АХ-6.4.17	70901 Дулаан, цахилгаан эрчим хүч	Сэргээгдэх эрчим хүчний тархмал эх үүсвэрийг хөгжүүлнэ.	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих	Эрчим хүчний яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам	ХНБТГ
6.2.2.2	АХ-6.4.17	70901 Дулаан, цахилгаан эрчим хүч	Эрчим хүчний үйлдвэрлэл, дамжуулалт, түгээлтийн алдагдлыг бууруулна.	Үр ашигтай, ухаалаг технологи нэвтрүүлэх, тархмал эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх	Эрчим хүчний яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам	ХОБГ, ХНБТГ,
6.2.3	АХ-9.5	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам	Барилгын салбарын хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулна.	Ногоон технологи нэвтрүүлэлтийг дэмжих	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам, Эдийн засаг, хөгжлийн яам	ХОБГ, ХНБТГ,
6.2.4	АХ-9.2.13	Зам, тээврийн яам	Тээврийн салбараас үүдэлтэй агаарын бохирдол, хог хаягдлыг бууруулна.	Ногоон технологи нэвтрүүлэлтийг дэмжих	Зам, тээврийн яам	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам, Эдийн засаг, хөгжлийн яам	ХОБГ, ХНБТГ,

6.3	AX 6.1.1, 6.2.6, 6.2.9, 6.4.3, 6.4.17	Байгаль орчны хамгаалал	Байгалийн судалж, нөхөн сэргээлт, зохистой ашиглалтыг сайжруулна.	Мөдлэг, дадал, суурилсан олон талт оролцоог дэмжих	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Аж үйлдвэр, баялгийн Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам	ХНБТГ, ХОБГ
6.3.1.3	AX 6.1.1, 6.1.2, 6.2.2, 6.2.3, 6.2.5, 6.4.11	71412 Хүрээлэн байгаа орчны судалгаа, шинжилгээ	Биологийн олон янз байдлыг хамгаалж, нөхөн сэргээж, хомсдолоос сэргийлнэ.	Олон талын оролцоотой судалгаа, хамгааллыг хэрэгжүүлэх	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Зам, тээврийн яам, Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам	ХОБГ, ХНБТГ
6.3.1.4	AX 6.1.1, 6.1.2, 6.2.2	71412 Хүрээлэн байгаа орчны судалгаа, шинжилгээ	Нэн ховор, ховор амьтан, ургамлыг хамгаалж, нөхөн сэргээгнэ.	Нэн ховор, ховордсон ургамал, амьтныг тарималжуулах, сэргээн нутагшуулах	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Зам, тээврийн яам, Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам	ХНБТГ
7.3.2.2	AX-5.4	70103 Гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Хөгжлийн бодлого болон байгууллагын үйлдвэр, үйлдвэр холбоог сайжруулна.	Гүйцэтгэлийн чадавхыг бэхжүүлэх	Засгийн газрын Хэрэг газар	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	ХНБТГ
7.4.2.1	AX-5.4	70405 Албан ёсны статистик	Төрийн байгууллагуудын статистикийн чадавхыг бэхжүүлнэ.	Статистикийн орчин үеийн хөгжлийн чиг хандлагад нийцүүлэх	Үндэсний статистикийн хороо	Төрийн албаны зөвлөл, Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Цахим хөгжил, инноваци, харилцаа холбооны яам	ХНБТГ

7.7	АХ-7.3	Бүх салбар	Үндэсний тэсвэрлэх бэхжүүлнэ. сөрөн чадавхыг чадархыг бэхжүүлнэ.	Эрсдэлийн удирдлагыг бүх шатанд нэвтрүүлэх	Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл	Батлан хамгаалах яам, Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Эрүүл мэндийн яам, Боловсролын яам, Гадаад харилцааны яам	ХШУДАГ
7.8	АХ-7.1	Батлан хамгаалах	Батлан хамгаалах чадавхыг бэхжүүлнэ.	Технологийн нэвтрүүлэх	Батлан хамгаалах яам	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Эрүүл мэндийн яам, Гадаад харилцааны яам	ХНБТГ
8.1.1.1	АХ-8.1, 8.2	70107 Бүсчилсэн хөгжлийн бодлого, удирдлага	Өрсөлдөх чадвар, тэгш боломжийг нэмэгдүүлнэ.	Орон нутгийн оролцоог нэмэгдүүлэх	Шадар сайдын Ажлын алба /Бүсчилсэн хөгжил, онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн/	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам, Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Эрчим хүчний яам	ХНБТГ
8.1.2.7	АХ-8.1, 8.2	70107 Бүсчилсэн хөгжлийн бодлого, удирдлага	Улаанбаатарын бүс: Ажлаасан дүүргүүдэд бизнес эрхлэгчдийн тоог нэмэгдүүлнэ.	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг дэмжих	Шадар сайдын Ажлын алба /Бүсчилсэн хөгжил, онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн/	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	БОБГ
9.1.4	АХ-4.1.18	Шадар сайдын Ажлын алба /Гадаадын хөрөнгө оруулалт, худалдан авах ажиллагаа эрхэлсэн/	Бизнесийн орчныг сайжруулна.	Аж-ахуйн-нэгжүүдийн зах-зээлд нэвтрэхэд тулгардаг хоригийг арилгах, зөвшөөрлийн шат дамжлагыг багасгах, санхүүгийн эх үүсвэрийн зардлыг бууруулах	Шадар сайдын Ажлын алба /Гадаадын хөрөнгө оруулалт, худалдан авах ажиллагаа эрхэлсэн/	Эдийн засаг, хөгжлийн яам, Сангийн яам	БОБГ
9.2.1	АХ-4.1.12	Монголбанк	Эрэлтийн инфляцыг 5 хувьд хязгаарлана.	Оновчтой мөнгөний бодлого хэрэгжүүлэх	Монгол банк	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	МЭЗБГ

9.4.2	АХ-4.1.21	Шадар сайдын Ажлын алба /Гадаадын хөрөнгө оруулалт, худалдан авах ажиллагаа эрхэлсэн/	Гадаадын оруулалтыг хөрөнгө нэмэгдүүлнэ.	Гадаадын хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг хамгаалах	Шадар сайдын Ажлын алба /Гадаадын хөрөнгө оруулалт, худалдан авах ажиллагаа эрхэлсэн/	Эдийн засаг, хөгжлийн ям, Сангийн яам	ХОБГ
9.4.3	АХ- 4.4.1, 4.5.14	Шадар – сайдын- Ажлын алба /Бүсчилсэн хөгжил,онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн/	Чөлөөт худалдааны нэмэгдүүлнэ.	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг сайжруулах	Шадар сайдын Ажлын алба /Бүсчилсэн хөгжил,онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн/	Эдийн засаг, хөгжлийн ям, Сангийн яам	ХЭЗХАБГ
9.4.3.1	АХ- 4.4.1, 4.5.14	71201 Чөлөөт бүсийг хөгжүүлэх	Чөлөөт бүс дэх аж ахуйн нэгжийн нэмэгдүүлнэ.	Бизнесийн онцгой таатай орчин, нөхцөл бүрдүүлэх	Шадар сайдын Ажлын алба /Бүсчилсэн хөгжил,онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн/	Эдийн засаг, хөгжлийн ям Сангийн яам	ХНБТГ, БОБГ

МОНГОЛ УЛСЫН 2026-2030 ОНЫ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР
Санхүүжилтийн эх үүсвэр шийдвэрлэгдсэн төсөл, арга хэмжээний жагсаалт

№	Бүс, аймаг	Төсөл, арга хэмжээний нэр	Үр дүн	Санхүүжилтийн хугацаа хэрэгжих он	Төсөвт өртөг /сая төгрөг/	Санхүүжилтийн гүйцэтгэл	2026-2030	2026	2027	2028	2029	2030	Санхүүжилтийн эх үүсвэр	Хариу цагч
51	Улсын хэмжээнд	Аймаг, сумын бүсчилсэн ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтыг	6.3.2, 8.1.2	2025-2034	2,083,325.2	4,988.81	1,415,013.78	41,844.2	279,105.71	383,461.83	509,538.92	201,063.12	Гадаад зээл	Эдийн засаг, хөгжлийн яам
				2026-2034	172,413.12	-	98,573.16	24,733.2	18,459.99	18,459.99	18,459.99	Гадаад тусламж	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	

	Н хөтөлбөр	2025-2034	384,337.58	98.03	280,200.4	3,412.34	51,819.72	67,254.8	118,835.06	38,878.47	Бусад эх үүсвэр	Эдийн засаг, хөгжлийн яам
--	---------------	-----------	------------	-------	-----------	----------	-----------	----------	------------	-----------	-----------------	---------------------------

Монгол Улсын 2026-2030 оны хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийн шалгуур үзүүлэлт

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	Санхүүжилтийн хугацаа хэрэгжих он	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь түвшин	2026	2027	2028	2029	2030	Хариуцагч
14	Шинжлэх ухааны хүрээлэнгүүдийн нэгдсэн цогцолборын бүтээн байгуулалт	2020-2027	Барилгын ажлын явц	%	65	90	100	-	-	-	Эдийн засаг, хөгжлийн яам
51	Аймаг сумын бүсчилсэн ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр	2025-2034	Барилгын ажлын явц	%	-	5	15	25	35	45	Эдийн засаг, хөгжлийн яам

Монгол Улсын хөгжлийн 2026 оны төлөвлөгөөнд туссан арга хэмжээ

ТЭЗ-ийн үр дүн	Хөтөлбөрийн үр дүн	Төсөл, арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Үр дүнгийн үзүүлэлт		Санхүүжилт		Хариуцах газар	Хэрэжигчийн хувь
					Суурь түвшин /2022 он/	Зорилгот түвшин /202-он/	Санхүүжилт, сая.төг	Санхүүжилтийн эх үүсвэрийн ангилал		
1.1.Бизнес эрхлэх таатай орчныг бүрдүүлнэ.	1.1.1.Гадаад худалдаа, экспорт хийх таатай орчныг бүрдүүлнэ.	1.1.1.1.Эдийн засгийн туншлэлийн Чөлөөт хэлэлцээр, оруулалтыг дэмжих, хамгаалах хэлэлцээрүүдийг байгуулах	Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	-	100	-	Улсын төсөв	ХЭЗХАБГ, ХОБГ	-
		1.1.1.2.Эдийн засгийн хамтын ажиллагааны бүс хөгжүүлэх төслийг хэрэгжүүлэх	Төслийн хэрэгжилт	Хувь	8	24	14,100.00	Улсын төсөв	ХЭЗХАБГ	-
		1.1.1.3."Гадаад худалдааны цахим нэг цонх" мэдээллийн системийг бүрэн нэвтрүүлэх	Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	-	100	-	-	-	ХЭЗХАБГ
	1.1.3.Хөрөнгө оруулалт татах, хамгаалах механизмыг бүрдүүлнэ.	1.1.3.1.Хөрөнгө оруулалт хийх, бизнесийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд төрөөс мэдээ мэдээлэлээр хангах, зөвлөгөө өгөх цогц үйлчилгээг тогтворжуулах	Үйлчилгээний төрөл	Тоо	-	5	-	-	ХОБГ, БОБГ	-
	1.12.1.Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлогыг хэрэгжүүлж, мэдлэгийн эдийн	1.12.1.1.Их өгөгдөл, хиймэл оюун ухаан, газар зүйн мэдээллийн систем, блокчэйн технологийг ашиглан шинжлэх ухааны нотолгоонд суурилсан	Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	0	60	2,500.00	Улсын төсөв	ШУТБТГ, ХНБТГ	-

1.12. Шинжлэх ухаан, технологи, инновацын хөгжүүлэлтийг эрчимжүүлнэ.	засгийн суурийг бэхжүүлнэ.	хөгжлийн боловсруулах орон зайн цахим дэд бүтцийг бий болгох	бодлого	Хэрэгжүүлэх төсөл	Тоо	0	12	12,000.00	Улсын төсөв	ШУТБТГ	-
		1.12.1.2. Үндэсний судалгаа хөгжүүлэлтийн төслүүдийг хэрэгжүүлэх	хөгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт	Судалгаа хөгжүүлэлтийн ажлын үр дүн	Тоо	0	50	5,000.00	Улсын төсөв	ШУТБТГ	-
		1.12.1.3. Эрдэм шинжилгээний байгууллагын судалгааны үндсэн чиглэлийн үйл ажиллагааг дэмжих	Хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт	Тоо	26	35	3,500.00	Улсын төсөв	Улсын төсөв	ШУТБТГ	-
		1.12.1.4. Монгол судлалын үйл ажиллагааг дэмжих	Хэрэгжүүлэх төсөл	Тоо	803	1,310	37,000.00	Улсын төсөв	Улсын төсөв	ШУТБТГ	-
		1.12.1.5. Үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн тогтолцоог нэвтрүүлж, судалгаа хөгжүүлэлтийн ажлын үр ашгийг нэмэгдүүлэх	Хэрэгжүүлэх төсөл	Тоо	0	30	2,500.00	Улсын төсөв	Улсын төсөв	ШУТБТГ	-
	1.12.2. Хувийн хэвшлийн шинжлэх ухаан, технологийн үйл ажиллагааг дэмжиж, бүтээмжийг нэмэгдүүлнэ.	1.12.2.1. Шинжлэх ухаан, технологи болон аж үйлдвэрийн тэргүүлэх чиглэлийг дэмжсэн үндэсний технологи дамжуулах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	0	100	-	Улсын төсөв	Улсын төсөв	ШУТБТГ, ХНБТГ, МЭЗБГ	-
		1.12.2.2. Судалгаа хөгжүүлэлтийн ажлын хөрөнгө оруулалтад татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх хууль, эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх	Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	0	15	5,000.00	Улсын төсөв	Улсын төсөв	ШУТБТГ	-
		1.12.2.3. Судалгаа хөгжүүлэлтийн ажил, технологийн дамжуулалт, ашиглалтыг дэмжих хамтарсан санхүүжилтийг хэрэгжүүлэх	Дэмжлэг үзүүлэх төсөл	Тоо	0	15	5,000.00	Улсын төсөв	Улсын төсөв	ШУТБТГ	-

инновац, хиймэл оюун ухааны салбар дахь хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.	засгийн эргэлтэд оруулна.	навтрүүлэн эдийн засгийн эргэлтэд оруулах	Шинэ Тоо	Тоо	77	120	-	Улсын Төсөв	ШУТБТГ	-
---	------------------------------	--	-------------	-----	----	-----	---	----------------	--------	---

Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд
туссан үндсэн болон хамтран хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

Д/д	Үйл ажиллагаа	Арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Санхүүжилт	Зорилгот түвшин 2025 он	Үндсэн эсэх, хамтран	Хариуцах нэгж
2.	Олон нийтийн итгэлийг хүлээсэн авлигаас ангид нийтийн албыг бэхжүүлнэ.							
2.5.	Төрийн үйл ажиллагааны мэдээллийг цахимжуулах замаар иргэдийн мэдэх эрхийг баталгаатай эдлүүлнэ.							
1.	2.5.2. Олон нийтэд нээлттэй, ил тод болгохоор заасан мэдээллийг тухай бүр цахим системд нээлттэй байршуулж, хуулийн хэрэгжилтэд хоёр жил тутам үнэлгээ хийж олон нийтэд ил тод мэдээлнэ.	2.5.2.1. Олон нийтэд нээлттэй, ил тод болгохоор заасан мэдээллийг тухай бүр цахим системд нээлттэй байршуулах	Олон нийтэд нээлттэй байршуулсан мэдээлэл	3		100	Үгүй	ТЗУГ
2.	2.5.3. Төрийн байгууллагын зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааг үе шаттайгаар бүрэн цахимжуулна.	2.5.3.1. Төрийн байгууллагын зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааг үе шаттайгаар бүрэн цахимжуулах	Цахимаар олгож буй зөвшөөрөл	66	150 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	100	Үгүй	БОБГ
3.	Авлигатай тэмцэх үйл ажиллагаанд иргэн, иргэний нийгмийн байгууллага, хэвлэл мэдээллийн бодит оролцоо, үр дүнтэй хяналтыг бэхжүүлнэ.							
3.2.	Төрийн бодлого боловсруулах, шийдвэр гаргах, хэрэгжүүлэх болон хэрэгжилтийг үнэлэхэд иргэн, иргэний нийгмийн байгууллагын бодит оролцоог хангаж иргэнд ээлтэй бодлого, шийдвэр гаргах нөхцөлийг хэвшүүлнэ.							
3.2.3.	Монгол Улсын Их Хурлын хяналт шалгалтын тухай хууль, Нийтийн сонголын тухай хуульд заасан сонголыг зохион байгуулахдаа иргэн, иргэний нийгмийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.	3.2.3.2. Нийтийн сонголын тухай хуульд заасан сонголд иргэн, иргэний нийгмийн байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлэх	Сонголд оролцсон ажиглагч, оролцогчдын тооны өсөлт	5	40 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	100	Үгүй	ТЗУГ
3.3.	Төрийн үйл ажиллагаанд хараат бус хөндлөнгийн хяналт тавих иргэний нийгмийн байгууллагыг бэхжүүлэхэд шаардлагатай дэмжлэг бий болгоно.							

4.	3.3.1. Иргэний нийгмийн байгууллагын эрх зүйн орчныг шинэчлэх хуулийн ажлын хэсэгт ажиллах иргэний нийгмийн байгууллагын төлөөллийн тоог нэмэгдүүлэх	3.3.1.1. Иргэний нийгмийн байгууллагын эрх зүйн орчныг шинэчлэх хуулийн ажлын хэсэгт ажиллах иргэний нийгмийн байгууллагын төлөөллийн тоог нэмэгдүүлэх	Хуулийн хэсгийн гишүүдийн тоонд эзлэх иргэний нийгмийн байгууллагын төлөөлөл	-	400 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	10	Үгүй	ТЗУГ
5.	3.3.1. Иргэний байгууллагын эрх зүйн орчныг шинэчлэхэд баримт, судалгаа, зөвлөмжийг үндэслэн тэдгээрийн бодит оролцоог хангана.	3.3.1.4. Авлигатай тэмцэх зорилго бүхий иргэний нийгмийн байгууллагын сүлжээ, иргэдийн сайн дурын хөдөлгөөнийг дэмжих хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт	-	400 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	30	Үгүй	ТЗУГ
6.		3.3.1.5. Төрийн байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагаанд олон нийтийн хяналтыг хэрэгжүүлэх журам хэрэгжүүлэхэд төрийн байгууллагад дэмжлэг үзүүлэх, олон нийтийн хяналт хэрэгжүүлэх этгээдийг чадавхжуулах	Төрийн байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагаанд Олон хэрэгжүүлсэн нийтийн хяналтын үйл ажиллагаа	-	210 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	44	Үгүй	ТЗУГ
4. Хувийн хэвшилд авлигыг үл тэвчих соёлыг төлөвшүүлнэ.								
4.2. Шударга өрсөлдөөнийг дэмжих, бизнесийн үйл ажиллагаанд нөлөөлж байгаа авлигын хүчин зүйлсийг арилгана.								
7.	4.2.2. Бизнесийн үйл ажиллагаа, шударга өрсөлдөөнд нөлөөлж буй хүчин зүйлийг тодорхойлох суурь судалгааг чиглэл бүрээр, үе шаттайгаар зохион байгуулах	4.2.2.1. Бизнесийн үйл ажиллагаа, шударга өрсөлдөөнд нөлөөлж буй хүчин зүйлийг тодорхойлох суурь судалгааг чиглэл бүрээр, үе шаттайгаар зохион байгуулах	Зохих байгуулсан судалгаа	-	100 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	1	Үгүй	БОБГ
8.	4.2.2. Бизнесийн үйл ажиллагаа, шударга өрсөлдөөнд нөлөөлж байгаа хүчин зүйлсийг тодорхойлох суурь судалгааг үе шаттайгаар зохион байгуулж, хариу арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	4.2.2.2. Бизнесийн үйл ажиллагаа, шударга өрсөлдөөнд нөлөөлж байгаа хүчин зүйлсийг бууруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт	-	350 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	10	Тийм	БОБГ

9.		<p>4.2.4.1. Дотоодын болон гадаадын хөрөнгө оруулалтыг дэмжихэд олон улсын байгууллагаас шаардах Комплаенсын шаардлагыг хангах зорилгоор Комплаенсын менежментийн тогтолцоо ISO 37301; стандартыг хувийн хэвшилд нэвтрүүлэх чиглэлээр мэдээлэл сурталчилгаагаар хангах</p>	<p>Мэдээлэл сурталчилгаанд хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн тооны өсөлт</p>	-	130 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	10	Тийм	ХОБГ, ТЗУГ
10.	<p>4.2.4. Дотоодын болон гадаадын хөрөнгө оруулалтыг дэмжихэд олон улсын шаардах Комплаенсын шаардлагыг хангана.</p>	<p>4.2.4.2. Дотоодын болон гадаадын хөрөнгө оруулалтыг дэмжихэд чиглэсэн Комплаенсын шаардлагыг хангах зорилгоор Комплаенсын менежментийн тогтолцоо ISO 37301; стандартыг хувийн хэвшилд нэвтрүүлэх ажлын төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжүүлэх</p>	<p>Төлөвлөгөөний хэрэгжилт</p>	-	150 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	20	Үгүй	ХОБГ
11.		<p>4.2.4.8. Дотоодын болон гадаадын хөрөнгө оруулалтыг дэмжихэд олон улсын байгууллагаас шаардах Комплаенсын шаардлагыг хангах зорилгоор төрийн өмчит хуулийн этгээдэд ISO 37001 Авлигын менежментийн тогтолцоог нэвтрүүлэх</p>	<p>Стандарт нэвтрүүлсэн болон нэвтрүүлэхээр ажиллаж байгаа хуулийн этгээд</p>	-	200 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	5	Үгүй	ХОБГ
12.	<p>4.3. Авлигын улмаас олсон хөрөнгө, орлогыг илрүүлэх, мөнгө угаах эрсдэлийг бууруулж, хуулийн этгээдийн хүлээх үүрэг, хариуцлагын тогтолцоог бэхжүүлнэ.</p>	<p>4.3.2.1. Нийгмийн хариуцлагын ISO 26000; стандартыг нэвтрүүлэх чиглэлээр мэдээлэл сурталчилгаагаар хангах</p>	<p>Мэдээлэл сурталчилгаанд хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн тооны өсөлт</p>	-	100 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	10	Тийм	ТЗУГ, БОБГ

13.		4.3.2.2. Нийгмийн хариуцлагын ISO 26000; стандартыг нэвтрүүлэх чиглэлээр төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлэх	Стандартыг нэвтрүүлсэн болон нэвтрүүлэхээр ажиллаж байгаа хуулийн этгээдүүд	150 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	5	Үгүй	ТЗУГ
5. Авлигатай тэмцэх чиг үүрэг бүхий байгууллагын хараат бус, бие даасан байдлыг хангаж, аливаа нөлөөллийн эрсдэлийг бууруулна.							
5.5. Авлигын эрсдэлийг тодорхойлж, хариу арга хэмжээ авах тогтолцоог бүрдүүлнэ.							
14.	5.5.1. Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлийн хүрээнд хийх бүтээн байгуулалтын ажлын төсөв, санхүү, зарцуулалт, гүйцэтгэлд хөндлөнгийн хяналт тавих нөхцөл, боломжийг бүрдүүлж, үүсэж болзошгүй авлигын эрсдэлээс урьдчилан сэргийлнэ.	5.5.1.1. Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлийн хүрээнд хийх бүтээн байгуулалтын ажлын төсөв, санхүү, зарцуулалт, гүйцэтгэлийг ил тод болгох	Ил тод болгосон мэдээлэл	100		Үгүй	ХНБТГ, СХ
6. Авлигын гэмт хэргийн шинжийг хийдэлгүй тодорхойлох, хэрэг хянан шийдвэрлэхтэй холбоотой эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно.							
6.4. Шаардлагатай бусад хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгоно.							
15.	6.4.11. Төрийн бүх шатны байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн авлигатай тэмцэх төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг сайжруулна.	6.4.11.1. Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг бүрэн хангах	Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилт	300	70.1	Тийм	ТЗУГ
7. Төсөв, санхүү, аудитын хяналтыг сайжруулан, худалдан авах ажиллагааны авлигын эрсдэлийг бууруулна.							
7.1. Төсвийн төлөвлөлийн тогтолцоог урт хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлттэй уялдуулж, тэгш хүртээмжтэй, нээлттэй, олон нийтийн оролцоог хангах замаар бэхжүүлнэ.							

16.	7.1.3. Төсвийн хөрөнгөөр санхүүжих хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, хэрэгжилтийн талаарх мэдээллийн нээлттэй, ил тод байдлыг нэмэгдүүлж, иргэн, иргэний нийгмийн байгууллагын оролцоог хангана.	7.1.3.1. Хэрэгжүүлэх гэж буй томоохон төсөл, хөтөлбөрүүдийг олон нийтэд урьдчилан зарлах	Нийт батлагдсан төсөл, хөтөлбөрт эзлэх олон нийтэд зарласан төсөл, хөтөлбөр	-	30 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр	100	Үгүй	СХ,ХОБГ
17.	7.1.4. Төсвийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх бүтээн байгуулалтын төсөл, арга хэмжээний эрэмбийг тогтоох, хөрөнгө оруулалтын дэд бүтэц, уул уурхай, бүтээн байгуулалтын төслийг төлөвлөхдөө техник, эдийн засгийн үндэслэл, нийгэм, эдийн засгийн нөлөөллийн үнэлгээ, зардлын тооцоололд суурилсан эсэхийг хянах тогтолцоог бүрдүүлэх, холбогдох мэдээллийг олон нийтэд олон нийтэд ил тод болгох	7.1.4.1. Төсвийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх бүтээн байгуулалтын төсөл, арга хэмжээний эрэмбийг тогтоох, хөрөнгө оруулалтын дэд бүтэц, уул уурхай, бүтээн байгуулалтын төслийг төлөвлөхдөө техник, эдийн засгийн үндэслэл, нийгэм, эдийн засгийн нөлөөллийн үнэлгээ, зардлын тооцоололд суурилсан эсэхийг хянах тогтолцоог бүрдүүлж, олон нийтэд ил тод болгоно.	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжихээр батлагдсан нийт төслөөс мэдээлэл нь олон нийтэд ил тод тавигдсан төсөл	6	100	Үгүй	СХ, ХОБГ	
7.3. Засгийн газрын өр, тусгай сан, гадаадын зээл, тусламжийн ил тод байдлыг нэмэгдүүлэх, менежментийг сайжруулах чиглэлээр хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгоно.								
18.	7.3. Тусгай сангуудын үйл ажиллагааг олон улсын сангийн удирдлагын жишигт нийцүүлж шилэн болгох, эрсдэлийн үнэлгээг тодорхой хугацаанд давтамжтай хийж, аудитын үр дүнгээр нийтийн сонсгол зохион байгуулна.	7.3.1. Тусгай сангуудын үйл ажиллагааг — олон — улсын сангийн удирдлагын жишигт нийцүүлж шилэн болгох арга хэмжээ авах	Арга хэмжээ	-	2	Үгүй	СХ	
8. Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглалыг олон улсын жишигт нийцүүлэн ил тод, үр ашигтай, хариуцлагатай хяналтын тогтолцоог бүрдүүлнэ.								
8.1. Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн төлөөлөн удирдах зөвлөл, гүйцэтгэх удирдлагын томилгоог ил тод болгож, олон улсын хөрөнгийн зах зээлийн нээлттэй компанийн жишигт нийцсэн хяналт, хариуцлагын тогтолцоог бүрдүүлнэ.								

19.	8.1.6. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх төсвийн зарлага, төрийн оролцоог үе шаттайгаар бууруулж, Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийг шинээр байгуулахыг хязгаарлана.	8.1.6.1. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх төсвийн зарлага, төрийн оролцоог үе шаттайгаар бууруулах	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх төсвийн зарлага	13.7	12.7	Тийм	МЭЗБГ, СХ
8.4. Байгалийн баялгийн орлого, үр өгөөжийг Үндэсний баялгийн санд төвлөрүүлж, иргэнд тэгш, шударга хүртээгнэ.							
20.	8.4.2. Байгалийн баялгийн орлогоос бүрдсэн сангуудын хуримтлал, зарцуулалтад дүн шинжилгээ хийж, үр ашиг, үр нөлөөг олон нийтэд ил тод болгож, нийтийн сонсгол зохион байгуулна.	8.4.2.1. Байгалийн баялгийн орлогоос бүрдсэн сангуудын хуримтлал, зарцуулалтад дүн шинжилгээ хийх, олон нийтэд ил тод болгох	Байгалийн баялгийн орлогоос бүрдсэн сангуудын хуримтлал, зарцуулалтад хийсэн дүн шинжилгээ	-	1	Үгүй	МЭЗБГ, ХОБГ
21.		8.4.2.2. Байгалийн баялгийн орлогоос бүрдсэн сангуудын хуримтлал, зарцуулалтын талаар нийтийн сонсгол зохион байгуулах	Зохион байгуулсан нийтийн сонсгол	-	35 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр ;	Үгүй	МЭЗБГ, ХОБГ
9. Соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг олон нийтийн оролцоонд тулгуурлан цогц байдлаар зохион байгуулна.							
9.5. Төрийн албанд ёс зүйн шаардлагыг хангасан иргэнийг сонгон шалгаруулж ажилд авах соёлыг төлөвшүүлж, тогтолцоог бүрдүүлнэ.							
22.	9.5.2. Шүгэл үлээхийг дэмжих зорилгоор мэдээлэл өгөх суваг, хамгаалалтын арга хэлбэр, ач холбогдлын талаар олон нийтэд сурталчлах	9.5.2.1. Шүгэл үлээхийг дэмжих зорилгоор мэдээлэл өгөх суваг, хамгаалалтын арга хэлбэр, ач холбогдлын талаар олон нийтэд сурталчлах	Зохион байгуулсан арга хэмжээ	-	150 Улсын төсөв, бусад эх үүсвэр ;	Үгүй	ТЗУГ

АРАВ. ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМНЫ СТРАТЕГИЙН ЗУРАГЛАЛ

Алсын хараа	Улсын нийгэм, эдийн засгийн чадавхыг дээшлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж, хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн үйл ажиллагааны тэргүүлэх төрийн захиргааны төв байгууллага болно.						
Эрхэм зорилго	Яамны үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь шинжлэх ухааны нотолгоонд суурилсан эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн бодлогыг тодорхойлон хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг нэгдсэн удирдлагаар хангаж, инновац, технологи, хувийн хэвшилд суурилсан төрөлжсөн эдийн засгийн бүтцийг хөгжүүлэх, хөгжлийн томоохон төслүүдийг хэрэгжүүлэх замаар Монгол Улсын эдийн засгийн чадавхыг сайжруулж, хүртээмжтэй болгох, бизнесийн эрх чөлөөг тогтвортой хангахад оршино.						
Тэргүүлэх чиглэл	Үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийг бус, орон нутаг, салбар хоорондын нэгдсэн бодлого, уялдаагаар хангах, улсын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангуулах;	Макро эдийн засгийн судалгаа, шинжилгээнд суурилсан бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн ирээдүйн төсөөлөл, төлөвлөлт хийх;	Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн төлөвлөлтийг тодорхойлох;	Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, гадаад, дотоод худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлэх төсөл хөтөлбөрүүдийг тодорхойлох, тохиролцоо;	Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрийг боловсруулах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг ач холбогдлоор эрэмбэлэх, бэлэн байдлыг хангуулах, санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох, төслүүдийг нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах, ногоон санхүүжилтийг дэмжих;	Төр, хувийн хэвшлийн туншлэлийг цогц арга хэрэгжүүлэх, Төр, хувийн хэвшлийн хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг нэгдсэн удирдлагаар хялбарчлах, бизнесийн орчныг нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх, нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах;	Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг хялбарчлах, дэмжих бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн удирдлага зохицуулалтаар хангах;
Стратегийн зорилт	Монгол Улсын урт, богино хугацааны хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг бус, орон нутаг, салбар хоорондын	Макро эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, тогтвортой өсөлтийг хангах, өрсөлдөх чадварыг сайжруулах бодлогын тэргүүлэх чиглэлийг	Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, хөгжүүлэлт, технологи, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн засгийн эрчимтэй хөгжлийн чиглэлээр урт, дунд хугацааны	Худалдаа, засгийн ажиллагаа гадаад, худалдааны бодлогыг тодорхойлох, нэгдсэн төлөвлөлт,	Хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, холбогдох хууль тогтоомжийн	Төр, хувийн хэвшлийн туншлэлийг цогц арга хэрэгжүүлэх, Төр, хувийн хэвшлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг	Аж үйлдвэрийн төлөвлөлт, эдийн засгийн салбаруудын бүтцийн өөрчлөлт, шинэчлэлийн бодлого, төрийн зохицуулалтыг

<p>уялдааг ханган боловсруулах, хүн нутагшилт, суурьшлын ерөнхий төлөвлөлтийг хийх, хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах, нэгдсэн бодлогыг тодорхойлох;</p>	<p>тодорхойлж, макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл, төлөвлөлт, хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлийг боловсруулах;</p>	<p>бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, эрх зүйн баримт бичиг боловсруулах, батлуулах, түүнд нийцсэн төсвийн хэрэгцээний шинжилгээ хийх, хэрэгжилтийг хангах ажлыг зохион байгуулах;</p>	<p>зохицуулалтаар хангах, холбогдох гэрээ, хэлэлцээрийг тохиролцох, байгуулах, хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>	<p>хэрэгжилтийг хангах, төслүүдийг хэрэгжүүлэх хувилбар, хөгжүүлэлтийг хийж, бэлэн байдлыг хангуулах, хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрийн нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн нэгдсэн бодлого, арга хэмжээг тодорхойлох, байгууллагуудыг нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх, эдийн засгийн коридорын төслүүдийг идэвхжүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, хөрөнгө оруулалт татах, дэмжих, хамгаалах, ногоон санхүүжилтийн тогтолцоог хөгжүүлэх;</p>	<p>нэгдсэн удирдлагаар хангах, оролцоог нэмэгдүүлэх, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх, арга зүйн зөвлөгөө өгөх, хөгжүүлэх, арга хэмжээг холбогдох байгууллагуудтай хамтран үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>	<p>хялбарчлах, бизнесийн орчныг дэмжих бодлогыг тодорхойлох цогц арга хэмжээг холбогдох байгууллагуудтай хамтран үе шаттай хэрэгжүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>
<p>Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт төслийг заасан шаардлагыг баримтлан боловсруулах;</p>	<p>Макро эдийн засгийн судалгааг хийж, эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх</p>	<p>Шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтийг тодорхойлох; Шинжлэх ухаан, технологийн судалгаа, инновацын шилжилтэд суурилсан эдийн</p>	<p>Хоёр болон олон талт эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх чиглэлийг тодорхойлж, хамтын ажиллагааны нэгдсэн бодлого</p>	<p>Хөрөнгө оруулалт, төр, хувийн зөвлөлийн туншлал, төслийн ногоон санхүүжилт үнэлгээ татах таатай орчныг бүрдүүлэх, эрх зүйн орчныг боловсронгуй баримт тусгах, зайн төслүүдийг төслийн бүрэн шинжилгээг</p>	<p>Төр, хувийн зөвлөлийн туншлал, төслийн ногоон санхүүжилт үнэлгээ баталгаажуулах, төслийн хөгжлийн бодлогын тодорхойлох, орон зайн төлөвлөлтийн</p>	<p>Аж үйлдвэрийн төлөвлөлтийн хэрэгжүүлэх төлөвлөлтийн урьдчилсан бодлогыг орон зайн хянан судалгаанд</p>

<p>Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, мэдээллийг эргэлтэд оруулах;</p> <p>Улсын төсвийн төсөл Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэх асуудлаар зөвшөөрөл өгөх;</p> <p>Эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэл болон эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэлт нөхцөл байдлыг тодорхойлох хүрээнд салбаруудын</p>	<p>Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, мэдээллийг эргэлтэд оруулах;</p> <p>Улсын төсвийн төсөл Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийцэж байгаа эсэх асуудлаар зөвшөөрөл өгөх;</p> <p>Эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлэх бодлогын тэргүүлэх чиглэл болон эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэлт нөхцөл байдлыг тодорхойлох хүрээнд салбаруудын</p>	<p>тэнцлийг сайжруулахад чиглэсэн худалдааны бодлогыг тодорхойлж, нэгдсэн төлөвлөлт, зохицуулалтаар хангах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p> <p>Эдийн засгийн коридорын төсөл хөтөлбөрүүдийг тохиролцох, хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p> <p>Эдийн засаг, худалдааны чиглэлээр байгуулсан талт болон хоёр талт гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийн үр ашгийг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээг хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>	<p>дэмжлэг үзүүлж, ажиглах, хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулах, төгтворжуулах гэрчилгээ олгох, гадаадын төрийн хуулийн этгээдэд уул уурхай, эсхүл банк, санхүү, эсхүл хэвлэл мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарт үйл ажиллагаа эрхлэх Монгол хуулийн этгээдийн нийт хувьцааны 33 буюу түүнээс дээш хувийг эзэмших зөвшөөрөл олгох судалж, шийдвэрлэх, үйл ажиллагаанд хяналт тавих;</p> <p>Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, хөгжлийн төсөл, арга хэмжээний саналыг хүлээн авч, үнэлэх, сонгох, эрэмбэлэх, хянан баталгаажуулах, техник, эдийн засгийн урьдчилсан судалгаа, техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл хийлтгэх, бэлэн</p>	<p>байгуулах журам, эрхлэх гэрээний стандарт загвар, бүрдэлчилгэсэн арга баримт бичгийг хэмжээг боловсруулах, төслийн тодорхойлох, хэрэгжилт, санхүүжилт, зохицуулалтыг зохион байгуулалт, сайжруулах арга тайлагналт болон хяналт хэмжээг уялдуулан журмыг зохион байгуулах;</p> <p>Нэгжийн эрхлэх чиг үүргийн хүрээний асуудлаар Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төвийн үйл ажиллагааг бодлогоор зохицуулах, чиглүүлэх, хяналт тавих.</p>	<p>эрхлэх, орчныг бий болгоход арга зориулалтын бичгийг хэмжээг боловсруулах, төслийн тодорхойлох, хэрэгжилт, санхүүжилт, зохицуулалтыг зохион байгуулалт, сайжруулах арга тайлагналт болон хяналт хэмжээг уялдуулан журмыг зохион байгуулах;</p> <p>Нэгжийн эрхлэх чиг үүргийн хүрээний асуудлаар Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн төвийн үйл ажиллагааг бодлогоор зохицуулах, чиглүүлэх, хяналт тавих.</p> <p>Жижиг, дунд болон гарааны бизнесийг дэмжих бодлого, тогтолцоог хөгжүүлж, хууль ёсны эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах.</p>
---	---	--	--	---	---

	<p>чадавжуулах ажлыг зохион байгуулах; Аймаг, нийслэл, хотыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл болон жилийн төлөвлөгөө боловсруулахад мөргөжилт, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, санал өгөх; Хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай технологи судлах, нутагшуулах, хөгжүүлэлтийг дэмжих;</p>				<p>байдлыг хангуулах ажлыг уялдуулан зохион байгуулах;</p> <p>Бэлэн байдал хангагдсан улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр, үйлдвэржилт, дэд бүтэц, хөгжлийн төслүүдийн</p>	
	<p>Хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай технологи судлах, нутагшуулах, хөгжүүлэлтийг дэмжих;</p> <p>Аж үйлдвэрийн төлөвлөлтийн бодлогыг орон зайн судалгаанд суурилан тодорхойлох, орон зайн төлөвлөлтийн нэгдсэн мэдээллийн сан бүрдүүлэх;</p> <p>Эдийн засгийн эрх чөлөөг өрсөлдөх чадварын үзүүлэлтүүдийн олон улс дахь эрэмбийг ахиулах зорилгоор судалгаа, шинжилгээнд үндэслэн бодлогын нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангах;</p>				<p>санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхойлох, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн нэгдсэн бодлого тодорхойлох;</p> <p>Хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд мэргэжлийн арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, төслийн оролцогч талуудтай хамтран ажиллаж зохион байгуулах;</p> <p>хөгжлийн төслүүдийн хэрэгжилтэд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх, төслийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх, зөвлөмж гаргах болон эрсдэлийн удирдлага,</p>	

<p>Мандат</p>	<ul style="list-style-type: none"> - хөгжлийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт; - макро эдийн засгийн бодлогын судалгаа, төлөвлөлт; - шинжлэх ухаан, технологийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт; - эдийн засгийн болон хөгжлийн тэргүүлэх чиглэл, салбарыг тодорхойлж, салбар, дэд бүтцийн зохистой харьцааг тогтоох, төслүүдийн нэгдсэн бодлого; - эдийн засгийн гадаад хамтын ажиллагаа, худалдааны нэгдсэн бодлого; - хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт; - аж үйлдвэрийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт; - төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн асуудал; - хүн амын өсөлтийг дэмжих, хүний хөгжлийг хангах нэгдсэн бодлого; - оюуны өмч, патент, зохиогчийн эрхийн асуудал; - Үндэсний баялгийн сангийн асуудал; - төрийн үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангах нэгдсэн бодлого; - хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих асуудал; - төрийн бүтээмж, нээлттэй засаглалын түншлэлийн асуудал; - агаарын бохирдлын эсрэг үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэх асуудал.
---------------	--

ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМ